

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Roman Fengler
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 364

Poznań, czwartek dnia 11 sierpnia 1932

Rok XXVII

Zwrot we włoskiej polityce zagranicznej?

Nasz współpracownik w Rzymie nadsyła nam następujące uwagi:

Stwierdzono z wielu stron, iż konferencja lozańska stanowi punkt zwrotny w powojennych dziejach Europy. Wypadki teraz mogą potoczyć się daleko szybciej, o ile nie spotkają się ze stanowczym przeciwdziałaniem. Wszystko na to wskazuje, wszystko woła, by czy i uszy mieć otwarte i czujność podwoić.

Na konferencji rozbrojeniowej zarysowało się wyraźnie stanowisko mocarstw. Italia, która od r. 1930 miała uzgodniony punkt widzenia z Rosją i Niemcami na sprawy rozbrojenia, podkreśliła go jeszcze w Genewie, wstrzymując się od głosowania nad rezolucją co w kołach politycznych europejskich nie mogło nie wywołać sensacji. Jedynie wybory niemieckie ze zrozumiałych względów mogły być odwrócić od Italii na chwilę uwagę.

Mamy tu na myśli artykuł, ogłoszony przez min. Balbo w organie Mussoliniego „Popolo d'Italia”, w którym włoski minister lotnictwa w gwałtowny sposób zaatakował nie tylko całe dzieło konferencji, ale także poddał bezwzględnej krytyce wpływy i kierownictwo w Lidze Francji oraz Anglii, które mają tam większość i za wynik spraw politycznych w Genewie ponoszą przede wszystkim odpowiedzialność. General Balbo rzucił tu, czy powtórzył porównanie Ligi z towarzystwem akcyjnym, w którym wprowadzić każdy z akcjonariuszy ma prawo głosu i krytyki, ale gdzie przeważa wola tych, którzy mają w ręku pakiet większości akcji. W szczególności zaatakował sekretariat Ligi, obśadzony rzekomo głównie przez Anglików i Francuzów, lub przez ich „narzędzia i kreatury”. Nie figuruje tam ani Włoch, ani Niemiec, ani Rosjanin, ani jakiegokolwiek delegat, podejrzany o przyjaźń z jakimś mocarstwem niezależnym. Podkomisje są skombinowane w ten sam sposób. System ten miano udoskonalić na konferencji rozbrojenia.

„Tylko naiwni, pisze generał Balbo, mogą brać na serio rolę i utarczki, które kolejno rozdzielają sobie na konferencji przedstawiciele trzech narodów hegemonicznych (Anglii, Francji i Ameryki). Wiadomo naprzód, że są to ognie sztuczne i że w szufladzie jest już gotowa formuła kompromisowa, która natychmiast przywróci między temi trzema mocarstwami porozumienie uważane na pozór za przepaść”. Zdaniem min. Balbo, Italia padła ofiarą tej gry zakulisowej, bo, choć chciała i chce szczerze rozbrojenia, to jednak Francja, Anglia i Ameryka nie mają wcale intencji rozbrojenia się, a co najwyżej pragną względnie rozbrojenia, t. j. takie, któreby wzmocniło ich pozycję, a osłabiło pozycję innych. Nie trzeba podkreślać, jak ostre są powyższe zarzuty. Ale Balbo posługuje się nimi w szczególności, gdy chodzi o wykazanie zbrojeń francuskich.

Już w poprzedniej korespondencji zaznaczyliśmy, że Włochy poruszył zwłaszcza do żywego punkt rezolucji ge-

Sytuacja polityczna w Niemczech

W oczekiwaniu dymisji gabinetu Papena — Pogłoski na temat przyszłego rządu Rzeszy

Berlin, 11. 8. (PAT). Przybyły dziś do Berlina prezydent Hindenburg przyjął przed południem kanclerza Papena, upoważniając go do podjęcia pertraktacji w sprawie rekonstrukcji gabinetu.

Popołudniu odbyło się plenarne posiedzenie gabinetu Rzeszy. Uchodzi za pewne, iż Papen, na zlecenie Hindenburga, zwróci się do Hitlera z zaproszeniem odbycia konferencji. Przedtem jeszcze kanclerz odbędzie naradę z przedstawicielami centrum posłem Jooson i byłym ministrem Stegerwaldem oraz przewodniczącym niemiecko - narodowych, Hugenbergiem.

Na temat przyszłego rządu krąży już dziś najsprzeczniejsze pogłoski.

Berlin, 11. 8. (Tel. wł.) Narodowi socjaliści, jak już donosiliśmy w dzisiejszym wydaniu porannem, nadal żądają oddania teki kanclerza Hitlerowi. W przyszłym rządzie Hitlera, który nazwałby zachowałby charakter „gabinetu osobistości”, otrzymać mają narodowi socjaliści dwa miejsca: tekę ministra spraw wewnętrznych objąłby Grzegorz Strasser, teka ministra spraw zagranicznych — pozostać ma w ręku Papena, obejmującego równocześnie stanowisko wicekanclerza. Minister Schleicher pozostałby ministrem Reichswehry. Neurath objąć ma zpowrotem placówkę dyplomatyczną w Londynie, zaś Gayl powołany ma być na stanowisko nadprezydenta Prus Wschodnich. Hitler jako kanclerz byłby jednocześnie komisa-

rzem rządu dla Prus. Zastępcą jego zamianowany ma zostać Grzegorz Strasser. W ten sposób teka spraw wewnętrznych pozostałaby w rękach narodowych socjalistów. W kołach

politycznych liczą się ze zgłoszeniem przez Papena formalnej dymisji gabinetu jeszcze przed rozpoczęciem pertraktacji.

Komentarze prasy niemieckiej

Berlin, 11. 8. (PAT.) Sytuację wewnątrz - polityczną w Niemczech omawia cała prasa poranna. Od wyniku zapowiedzianej na piątek audjencji Hitlera u prezydenta Hindenburga zależy los kandydatury narodowo-socjalistycznej na stanowisko kanclerza — oświadcza „Deutsche Allg. Ztg.” Rozmowy Papena z przywódcami centrum i niemieckich narodowców mają ustalić stanowisko tych stronnictw wobec wspomnianej kandydatury. Pewne koła centrowe chciałyby nawet

zaofiarować narodowym socjalistom współpracę w gabinecie Hitlera. Decyzja jest w ręku Hindenburga. Prezydent Rzeszy może w rozmowie z Hitlerem zażądać, aby narodowi socjaliści wyrzekli się swej kandydatury na urząd kanclerza i poprzestali na ofiarowanych im w obecnym gabinecie tekach. Odrzucenie tego postulatu Hitlera groziłoby wybuchem bardzo poważnego konfliktu. Biuro Conti podkreśla, że opór przeciwko kandydaturze Hitlera znacznie wzrasta.

Konferencje Centrum z frakcją hitlerowską i niemiecko-narodową

Berlin, 11. 8. (Tel. wł.) Projektowana konferencja kanclerza Papena z Hitlerem odbędzie się prawdopodobnie w piątek, gdyż Hitler nie przybędzie wcześniej do Berlina, dokąd przybyć ma z gór bawarskich, gdzie pozostaje wraz z innymi przewodcami jego partii.

Berlin, 11. 8. (Tel. wł.) Jak donoszą, frakcja centrowa sejmu pruskiego zaprosiła na wspólną konferen-

cję frakcję hitlerowską i niemiecko-narodową, celem omówienia wytycznych wyboru nowego premiera pruskiego i ewentualnego składu nowego rządu pruskiego.

Berlin, 11. 8. (Tel. wł.) W kołach rządowych utrzymują się nadal uporczywe pogłoski o zmianie rządu Rzeszy. Podkreśla się jednak, że obecnie rządzący obóz z prezydentem Hindenburgiem na czele stoi nadal na stanowisku, że nowy rząd oparty musi być na tych samych przesłankach jak dotychczasowy a zwłaszcza niezależny od parlamentu i partij politycznych.

Po zamachu stanu w Hiszpanji

Madryt, 11. 8. (PAT.) Według komunikatu min. spr. wewnętrznych gen. San Jurio został aresztowany w okolicy Sewilli. Wraz z generałem aresztowano jego syna, jednego generała i jednego pułkownika.

Madryt, 11. 8. (Tel. wł.) Powstanie w Hiszpanji uważać należy jako definitywnie zlikwidowane. Próby powstańców opanowania władzy w Sewilli speliły również na niczem. W ciągu wczorajszego popołudnia do miasta wkroczyły oddziały rządowe. Niepowodzenie zamachu w Sewilli spowodowała głównie akcja związków zawodowych, które na wieść o nowych próbach rewolucji ogłosiły strajk generalny. Poczyniono szereg aresztowań wśród kierowniczych czynników powstańców, którzy poddali się natychmiast wojskom rządowym. Generał San Jurio, który stanął na czele spisku sewilskiego zdołał zbiec do Portugalji. Władze zarządziły nowe represje przeciwko spiskowcom, którzy będą odpowiedzialni za zdradę stanu. Niektórych już rozstrzelano, w tem szeregu byłych oficerów starego reżimu.

Madryt, 11. 8. (PAT.) Kortezy uchwaliły przez aklamację wotum zaufania dla rządu. Oświadczenie premj. Azany, iż przedsięwzięte zostały wszelkie środki w celu stłumienia powstania przyjęte zostało przez posłów oklaskami. Zdaniem Azany ruch obecny nie zmierza do obalenia jedynie rządu, lecz całego ustroju republikańskiego. Liczba osób aresztowanych obecnie w Madrycie przewyższa 200. Obecne wydarzenia nie wywarły znaczącego wpływu na giełdę. Kurs papierów państwowych nie uległ zmianie. Jedynie spadł kurs peseta.

newskiej, dotyczący ograniczenia lotnictwa. W artykule swoim minister Balbo rozwodzi się nad tą sprawą i uważa rezolucję za wynik zmywy mocarstw na szkodę Italji. Lotnictwo bowiem, twierdzi generał Balbo, to „broń ubogich”, gdyż kosztem jednego pancernika, który wynosi około milijard lir, można zbudować dwieście samolotów. Lotnictwo jest „bronią młodych”, gdyż kwitnie ono przedewszystkiem w krajach, gdzie żyje radość pięknych i szlachetnych przygód; gdzie jeszcze jest się w stanie rzucić życie dla triunu ideału. Przeciwnie temu czynnikowi duchowemu, którym karmi się lotnictwo, srożył się przez sześć miesięcy kartel polityczny Genewy — pisze gen. Balbo.

Poczem wykazuje on, że w gruncie rzeczy cyfry tonażu samolotów, proponowane przez konferencję, zwracają się przeciwko bezpieczeństwu Italji, która zaproponowała jako granicę tonażu 650 kg., bo tylko w takim razie lotnictwo francuskie i jugosłowiańskie mogłoby być unieszkodliwione w razie ataku na Włochy. Powstrzymanie się od głosowania delegacji włoskiej było także uzasadnione wobec tendencji umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego, gdyż system ten „maskuje niezgrabnie” wolę Francji położenia rąk za pośrednictwem Ligi Narodów na „cudownej organizacji niemieckiej”. Dalej zaś pisze, że Włochy zmuszone były zająć stanowisko wobec „agresywnego egoizmu francuskiego, którego maska przybiera pozory humanitaryzmu i ludzkości” i jeśli mocarstwa zechcą nadal utrzymać przy życiu „tę monstrualną fabrykę złudzeń i pułapkę na naiwnych, jaką jest

konferencja rozbrojeniowa” — to Italja wyciągnie z tego konsekwencje i opuści Ligę Narodów.

Artykuł powyższy, niezwykle ostry w treści i nieprzebierający pod względem tonu, został oczywiście ogłoszony z wiedzą i aprobatą Mussoliniego. Cóż on oznacza? Niewątpliwie jest to zapowiedź nowych posunięć w polityce zagran., a raczej nie tyle nowych, ile dalszych posunięć ku Niemcom, z którymi Włochy, jak tu się mówi i pisze, mają coraz więcej celów wspólnych. Nie uzyskawszy zaspokojenia ani jednego ze swych postulatów w dziedzinie kolonialnej, Mussolini zamierza osiągnąć w porozumieniu i przy pomocy Niemiec, zwolnionych z ciężarów wojennych oraz kaluzji rozbrojeniowych i przemawiających już dziś innym tonem, to, czego nie zdołał osiągnąć w czasie dziesięcioletnich wysiłków dyplomatycznych i układów z Francją. Przewrót wewnętrzny w Niemczech, jakiego jesteśmy świadkami, ma ułatwić dalsze zbliżenie i współpracę włosko - niemiecką. Nie należy sądzić, że Mussoliniego popycha ku Niemcom tylko ambicja i niepokój czynu. Obliczenia jego są wynikiem z jednej strony zawodu, z drugiej zaś nieodpartych potrzeb i konieczności wewnętrznie - ekonomicznych.

Stosunki francusko - włoskie po Lozannie znalazły się więc znowu w delikatnym punkcie psychologicznym oraz w chwili zwrotnej ze stanowiska międzynarodowego. Postaramy się je objaśnić w jednej z najbliższych korespondencji.

S. M.

Nowotwór Prus Wschodnich

Z dniem każdym wzrasta w Niemczech fala nienawiści do Polski, a głównym jej ogniskiem jest ciężący nad naszym frontem północnym dziwoląg strategiczny — Prusy Wschodnie wraz z jego ekspozyturą, Gdańskiem.

Kraj ten, to dawna historyczna prowincja polska, zamieszkuje ją obecnie setki tysięcy Polaków, a jednak jest on znany mało szerszym kołom społeczeństwa polskiego. Rzeczywiście piśmiennictwo nasze i publicystyka zajmują się północnymi rubieżami Polski historycznej słabo, a milczenie to gruntuje wrażenie, jakoby po niefortunnym plebiscycie społeczeństwo polskie przeszło nad naszym nieprzedawnionym związkiem z tą dzielnicą do porządku dziennego. Wniosek ten nie będzie jednak słuszny — główną przyczyną zapomnienia jest oddalenie Prus Wschodnich od wielkich szlaków, które płyną główne prądy polityczne i gospodarcze, a częściowo ubóstwo kraju rolniczego, nie posiadającego surowców i własnego przemysłu.

W bilansie gospodarczym są Prusy Wschodnie dla Niemiec czynnikami ujemnym, państwo dokłada rokrocznie olbrzymie sumy na podtrzymanie ekonomiczne tej prowincji. Niemcy utrzymują z całym tupetem, że przyczyną tego ma być odcięcie kraju od pnia macierzystego przez polskie Pomorze, chociaż przecy temu rzeczywistość — lądowy transport tranzytowy przewyższa o wiele przewóz morski z Królewca. Potwierdza to również ogłoszona drukiem opinia b. prezydenta Prus Wschodnich Batotzkiego; znajdujemy w niej zdanie: „Der polnische Korridor verletzt mehr unser Nationalgefühl, als er uns wirtschaftlich schädigt...”

P. Batotzki wypowiedział jednak tylko cząstkę prawdy, jądro sprawy tkwi w innej płaszczyźnie. Na wiele lat przed wojną światową odgrywały Prusy Wschodnie w planach strategicznych Niemiec dużą rolę, tu przygotowali oni starannie teren do operacji wojennych obronnych i zaczepnych, zbudowali pierwszorzędną twierdzę. Królewiec, zamknęli wejścia do leśnego rejonu jezior mazurskich umocnieniami, przeprowadzili wzdłuż dawnej granicy Królestwa trzy magistralne linie kolejowe, połączone z ogólną siecią państwową, przystosowane doskonale do szybkiego wyładunku wojska w dowolnym kierunku, a możliwość szybkiego przerzucania wojska ku granicy uzupełniono dziesięcioma szosami. Wojna światowa stwierdziła, że żadna operacja strategiczna w kierunku Berlina nie da się dokonać, o ile

nad jej prawem skrzydłem będzie wisiła groźba uderzenia przeciwnika od północy. Rosjanie próbowali zdobyć Prusy Wschodnie parokrotnie, ale nie mogli tego dokonać wskutek doskonałego przygotowania terenu, dobrego wywiadu niemieckiego i nieudolności swego wyższego dowództwa.

Po wojnie sytuacja strategiczna pogorszyła się dla Niemców znacznie — zwrot Polsce części Pomorza odciął linie kolejowe Prus Wschodnich od macierzy, wszystkie przeprawy kolejowe na Wiśle znalazły się w ręku Polski. Uniemożliwia to Niemcom wykorzystanie oskrzydlaającej nas od zachodu i północy podstawy działań, krępując swobodę przerzucania kolejną znacznych mas wojska na duże odległości, w czym Niemcy celują. Izolowane położenie Prus Wschodnich utrudnia również podanie bratniej ręki sojusznikom wschodnim — Litwie i Sowie-
tom.

Nie wyrzekły się jednak Niemcy swych zamiarów zaczepnych, przeciwko Polsce — cała ich działalność wojenna w Prusach Wschodnich jest im podporządkowana. Tu przeprowadza się forsowną kolonizację pogranicza elementem pruskim, gromadzone są olbrzymie zapasy techniki wojskowej. Przypomnę tylko rewelacje angielskiego generała Morgana, b. członka aljanckiej komisji rozbrojeniowej o 4 tysiącach dział, ukrytych w Królewcu i dalszym rozwoju umocnień stałych...

Świeżo podała prasa, że Niemcy przystępują do fortyfikowania trójkąta lidzbarskiego, a rektor uniwersytetu w Królewcu ogłasza wezwanie do studentów o pracę ochotniczą przy tych robotach. Coprawda zabrania traktat wersalski Niemcom wznoszenia nowych fortyfikacji, ale przecie obecnie jest on tylko „ein Fetzen Papier”.

Dość rzucić okiem na mapę, by zrozumieć cel tych nowych umocnień — przebiegają one drogi, prowadzące od Grudziądza w kierunku Królewca, a jednocześnie zabezpieczają linie operacyjne z Prus Wschodnich w kierunku b. Królestwa, a ponieważ niema najmniejszych oznak, by Polacy zamierzali dokonać ofensywy, co by musiało się zaznaczyć pewnymi pracami przygotowawczymi w terenie — jasne jest, że trójkąt lidzbarski ma osłonić operacje niemieckiej armii na Warszawę.

Niemcy grają teraz w otwarte karty, zadania operacyjne dla dowództwa polskiego są zatem wyraźne.

E. DE HENNING MICHAELIS
generał.

Kto zostanie prezydentem Stanów Zjednoczonych?

Czy Hoover zostanie ponownie obrany na stanowisko prezydenta Stanów Zjednoczonych, czy utrzyma się w roli mieszkańca Białego Domu w Waszyngtonie — jest to jeszcze pytanie bez odpowiedzi. Szanse Hoopera w wyborach listopadowych nie dadzą się narazie obliczyć i przewidzieć. W szeregach własnej partii prezydenta, w obozie republikańskim, panuje spora doza sceptycyzmu wobec niepowodzeń politycznych Hoopera, który zbyt pochopnie i zbyt lekomyślnie zapowiadał publicznie powrót do dobrobytu w okresie największego natężenia kryzysu. Mocno brzmią oskarżenia i zarzuty przeciwników Hoopera, słabo zaś dźwięczą argumenty jego zwolenników.

„Zawiódł na całej linii — pisze wpływowy tygodnik „Nation” — zawiódł. Jego brak przezorności, brak sympatii w kraju, jego przesady i błędy na polu polityki gospodarczej i społecznej odstręczyły odeń wyborców. Ale największym błędem Hoopera jest jego nieudolność jako kierownika. Hoover stracił zupełnie zaufanie w szerokich masach ludności, którym pozostał obcy w czasie kryzysu, nie orientując się w potrzebach i interesach najszerzych warstw pracujących. On i jego doradcy zawiedli całkowicie nadzieje i zaufanie pokładane w nich jako w kierownikach państwa. Odczuwamy głęboką i gorącą potrzebę obrania na przewodnika człowieka takiego jak Lincoln, człowieka, któryby posiadał zrozumienie koniecznych potrzeb szerokich mas, któryby stał blisko ich życia codziennego i umiał wglądać w organizację życia społecznego. Zamiast takiego człowieka, mamy

na czele rządu prezydenta, który nie umie odsłonić prawdy, nie chce spojrzeć w oczy rzeczywistości, nie potrafi przyznać się do popełnionych błędów”.

Mimo wszystko, Hoover jest dobrej myśli, a jego optymizm rośnie wraz z wzbierającą coraz wyżej przeciw niemu falą zarzutów. Gdy w marcu 1928 roku wkroczył on w podwoje Białego Domu, nie jeszcze nie zapowiadało wybuchu kryzysu w Stanach. Można by sądzić, iż wiara Hoopera w zwycięstwo własne podczas wyborów opiera się na tym samym lekceważeniu, jakie okazuje on wobec doniosłości kryzysu. Coprawda konkurent jego — F. D. Roosevelt, nie jest tak zaciętym i bojowym przeciwnikiem, jakim był przy poprzednich wyborach A. Smith.

Wzajemnie za to Roosevelt posiada jednak te wszystkie cechy i zalety, których było brak Smithowi: Smith był katolikiem, a jeszcze nigdy w historii Stanów katolik nie był prezydentem, Smith chwalił się publicznie, że lubi i umie pić i jest przeciwnikiem prohibicji, Smith był wreszcie pochodzenia plebejuszowskiego i wyszedł z dzielnicy emigranckiej New-Yorku, czego nie mogli mu darować stuprocentowi Amerykanie.

Roosevelt natomiast pochodzi z dawnej rodziny amerykańskiej, znanej dobrze w dziejach Stanów. Dobry mówca umie trafić do serca i umysłowo słuchaczy ze wszystkich klas, pozostając przytem gentlemanem w każdym calu. Jako mówca bije Roosevelt Hoover o kilka długości.

Program wyborczy demokratów i republikańców nie różni się wiele między

sobą. Obie partje wypowiadają się za utrzymaniem paktu Kellogga, za trybunałem rozjemczym, obie odnoszą się z tym samym brakiem zaufania do konferencji rozbrojeniowej, obie też niechętnie ustosunkowują się do projektu skreślenia długów wojennych. W kwestji prohibicji demokraci wypowiadają się dość kategorycznie za zniesieniem zupełnem billu Volsteada, natomiast republikanie, którzy są podzieleni w tej kwestji, wypowiadają się za wprowadzeniem pewnych zmian i modyfikacji w tekście prawa prohibicyjnego.

Największe i najgłębsze różnice dzielą obie partje w kwestji polityki celnej, cel ochron. Republikanie występują w obronie cel chronnych i umów handlu preferencyjnych, natomiast demokraci wypowiadają się za zawieraniem takich umów handlowych, któreby pozwoliły — zwłaszcza dłużnikom Stanów — importować towary do Ameryki i w ten sposób regulować częściowe swe zobowiązania.

Decydującą rolę w kwestji ponownego obioru Hoopera i zwycięstwa partji republikańskiej odegra ukształtowanie się sytuacji gospodarczej w kraju.

Jeśli kryzys zelżeje i sytuacja się poprawi — zwycięstwo Hoopera będzie pewne. Jeśli sytuacja gospodarcza pozostanie bez zmiany — szanse demokratów i Roosevelta pójdą w górę.

E. R.

Nowe pogłoski o rekonstrukcji rządu

Kilka dzienników notuje znów szeregi pogłosek na temat mającej rzekomo nastąpić rekonstrukcji rządu. Uchodzi podobno za rzecz pewną, że min. Piłsudski nie pojedzie na zjazd legjonistów do Gdyni. Podobno nie będzie tam również obecny premier Prystor, który jako oficjalnego przedstawiciela rządu wydelegował na ten zjazd ministra poczt i telegrafów Boenera.

Przemówienie na akademii ma wygłosić gen. Rydz - Smigły. Piłsudski zapowiedział natomiast swój przyjazd na ostatnie dni sierpnia do Warszawy rzekomo celem załatwienia spraw, związanych z resortem wojskowym.

Krają jednak pogłoski, że w tym samym czasie nastąpi częściowa rekonstrukcja rządu, która przede wszystkim obejmie teki ministra skarbu i min. przemysłu i handlu. Ze zmianą na tych stanowiskach łączy się ma zmiana na stanowisku ministra sprawiedliwości, gdyż podobno już ułożono, że obejmie tę tekę p. Jan Piłsudski.

W kołach parlamentarnych wysuwają przypuszczenie, że sesja budżetowa będzie zwołana w tym roku, podobnie jak i w zeszłym, już we wrześniu. Rządowi bowiem zależy na szybkim załatwieniu niektórych ustaw podatkowych, a w szczególności na wprowadzeniu nowych opłat na pomoc dla bezrobotnych. Jak wiadomo, od 1 października, rządowa pomoc dla bezrobotnych ma być wznowiona.

Po załatwieniu tych spraw, sesja byłaby odroczone i normalne prace budżetowe rozpoczęłyby się w listopadzie.

Pogłoski powyższe notujemy z obowiązku informacyjnego.

Przeciw samorządom

Z powodu odrzucenia przez ministerstwo spraw wewnętrznych protestu rady miejskiej w Bydgoszczy przeciw niezatwierdzeniu przez poznański urząd wojewódzki wyboru członków magistratu, „Gazeta Bydgoska” stwierdza w artykule wstępnym, że mamy tu do czynienia z objawem stałej „walki z samorządem”, co szczególnie zaznacza się w Bydgoszczy.

„Bydgoszcz — pisze „Gazeta Bydgoska” — uchodzi za miasto, które stoi w szeregu prowadzących najlepiej swą gospodarkę finansową... i zapewne właśnie dlatego nasłano nam komisarza finansowego w osobie delegata rządu, który swoją „działalnością” nie przysporzył dobrej sławy rządowi, a pośrednio naraził na szwank i opinię naszego miasta.

„Czy potrzeba przypominać o licznych „pszytyczkach”, stosowanych przez administrację państwową wobec samorządu bydgoskiego, o nasyleniu jedna za drugą komisji rewizyjnych, których było od czasu rządów „sanacyjnych” chyba około dwudziestu — i żadna nie karygodnego ani godnego napiętnowania nie znalazła, ale każda denerwowała niepotrzebnie urzędników, wytrącała z równowagi pracę biurową, pobudzała ludzi słabych do donosiciel-

Miljony gospodyń przekonały się, że twarde i zupełnie wysuszone

Mydło Regera

jest mydłem najoszczędniejszym a tanszym i najtańszym. Pw 3565-R 14.56

stwa — słowem rozprężyła w pewnym stopniu życie samorządu?

„Ostatnio opinia publiczna żywo poruszona jest sprawą niezatwierdzenia pięciu poważnych obywateli, wybranych przez radę miejską na honorowych radców miejskich. Odmówiło ich zatwierdzenia województwo, a gdy rada miejska wystąpiła o zatwierdzenie do min. spraw wewnętrznych, to ostatnie, miast przychylić się do protestu rady przeciw zarządzeniu województwa, przekreśliło swą decyzją jedno z kardynalnych uprawnień samorządu — swobodę wyboru członków magistratu przez radę miejską.

„I znowu rzecz wysoce charakterystyczna!

„Kilka miesięcy temu na komisji administracyjnej Sejmu wiceminister spraw wewnętrznych, p. Korsak, prowadzący resort samorządowy, zainterpelowany przez posłów o fakty niezatwierdzenia członków magistratu, tłumaczył się, że nie mu o takich faktach niewiadomo i że rząd zasadniczo przeciwny jest ingerencji władz państwowych w życie wewnętrzne samorządów.

„A przecież mamy nowy taki fakt, właśnie w Bydgoszczy, i to fakt niezatwierdzenia aż pięciu naraz członków magistratu. I to nie płatnych, więc nie urzędników, ale honorowych, więc reprezentantów obywatelstwa, mających swój czas i swoją pracę dawać miastu bezinteresownie.

„Ciekawi jesteśmy, kto podpisał dekret min. spraw wewnętrznych, odrzucający zatwierdzenie nowowybranych bydgoskich radców miejskich. Czy wypadkiem nie p. Korsak, który tak zastrzegł się przeciwko ingerowaniu władz państwowych w wewnętrzne życie samorządu?

„W każdym razie, już z wypadków bydgoskich widzimy dokładnie, że walka z samorządem nie ustaje. Toczy się z całą bezwzględnością.

„Społeczeństwo, jeśli rozumie znaczenie samorządu, jako obrony obywatelstwa i zarazem najlepszej szkoły służby publicznej, musi patrzeć na tę walkę otwartymi oczyma i wziąć w tej walce czynny udział”.

Hitlerowcy przeciw nawracaniu Żydów

(KAP.) W związku z mającymi się wkrótce odbyć wyborami do władz kościoła protestanckiego hitlerowcy ogłosili odezwę protestacyjną przeciwko akcji misyjnej wśród ludności żydowskiej. Odezwe podpisał pastor A. senfelder, prezes narodowo-socjalistycznej ligi duchowieństwa protestanckiego. Autorzy odezwy piszą m. in.:

„Działalność misyjną wśród Żydów uważamy za poważne niebezpieczeństwo dla naszego narodu. Chrześcijaństwo, przez który obca krew wsiąka w ciało narodu niemieckiego. Misje wśród Żydów nie mogą być usprawiedliwione argumentami, przemawiającymi za uprawianiem działalności misyjnej wśród innych ludów niechrześcijańskich. Jak długo Żydzi cieszą się w Niemczech prawami obywatelskimi, szkodliwa jest wszelka próba pozyskania ich dla wiary chrześcijańskiej, gdyż każda taka próba stwarza niebezpieczeństwo zmieszania ras”.

Dymisja rządu rumuńskiego

Bukareszt, 11. 8. (PAT.) Premier Vayda Voevod złożył dziś królowi dymisję gabinetu, która została przyjęta. Rząd Vaydy Voevoda miał pełnić swoje funkcje jedynie w okresie wyborów i podać się do dymisji po ukonstytuowaniu się nowych izb.

Los Angeles

4 zespoły polskie w finałach olimpijskich

Szabliści polscy biją Meksyk i Danję i wchodzi do finału — Po wspaniałych sukcesach naszych wioślarzy

Los Angeles, 11. 8. (Tel. wł.). W zawodach drużynowych w szabli zespół Polski pokonał Meksyk w stosunku 10:6 oraz Duńczyków 11:5. Węgrzy pokonali Meksyk 14:2 a Danję 15:1. W drugiej grupie dwa pierwsze miejsca zajęli Francja i Włochy, którzy wraz z Węgrami i Polską wchodzi do rozgrywek finałowych.

Szczegóły zwycięstwa naszych wioślarzy

Los Angeles 10. 8. (PAT). Jak już podaliśmy, odnieśli nasi wioślarze w przedbiegach dwa sensacyjne zwycięstwa, zajmując pierwsze miejsca zarówno w czwórce ze sternikiem, jak i w dwójce bez sternika.

W czwórce nasza osada w składzie Braun, Słazak, Urban, Kobyliński i Skolimowski startowała w drugim przedbiegu razem z Ameryką i Japonją. Polska prowadziła cały czas od startu. Na drugim miejscu znajdowała się osada amerykańska, a na trzecim japońska. Na 1000 mtr. osada amerykańska przyspieszyła szybkość i zaczęła zagrażać Polakom. Nasi wioślarze mieli w tym czasie 36 uderzeń na minutę podczas gdy Amerykanie 39. Na 1500 mtr. Polacy wyprzedzili osadę amerykańską zaledwie o 2 stopy. Dopiero na finiszu wysunęli się Polacy znowu naprzód, zajmując pierwsze miejsce, o przeszło 1 długość przed Ameryką. Czas Polaków 7:04,2 był najlepszym czasem dnia.

Ciężką walkę stoczyli w pierwszym przedbiegu Włosi. Osada włoska uzyskała lekką przewagę na starcie. Na następnych metrach wysunęła się osada niemiecka, prowadząc przez 200 mtr. Inne osady, nowozelandzka i brazylijska została w tyle. Na 500 mtr. wysunęła się na czoło drużyna włoska przed Niemcami i Nową Zelandją. Właściwa walka toczyła się między Niemcami, Włochami i Nową Zelandją, gdyż Brazylja ani przez chwilę nie zagrażała czołowej trójce. Na 600 mtr. Nowa Zelandja wysuwa się na drugie miejsce przed Niemców a za Włochami. Kolejność ta utrzymuje się do 1000 mtr. Na 1000 mtr. Niemcy wysuwają się znowu, zagrażając bardzo poważnie prowadzącym Włochom. O walce jaka się toczyła na finiszu świadczy fakt, że drużyna włoska na ostatnich 200 mtr. miała 40 do 41 uderzeń na minutę. Ostatecznie zwyciężyła drużyna włoska w czasie 7:06.

Dzięki temu zwycięstwu Polska wchodzi od razu do finału. Warto jeszcze podkreślić, że zwycięstwo nasze było wielką niespodzianką. Polacy wywarli doskonałe wrażenie i wydają się najlepszymi.

W dwójce bez sternika polska osada w składzie Miłajczak—Budzyński zajęła również pierwsze miejsce przed Francją i Ameryką. Przedbieg ten wygraliśmy względnie łatwo. I w tym biegu Polska prowadziła cały czas mając na starcie 40 uderzeń, w torze 36 a na finiszu 39. Polska dwójka zaprezentowała się wspaniale. Do 500 mtr. Stany Zjednoczone trzymały się na drugim miejscu, na dalszych metrach Amerykanie musieli ustąpić Francuzom. Na finiszu osada polska nie była zupełnie zagrożona, gdy walka pomiędzy Ameryką a Francją toczyła się jedynie o drugie miejsce. Czas uzyskany przez naszą osadę wynosi 7:53. Zwycięscy drugiego przedbiegu Anglii osiągnęli czas 7:43.

Ponieważ dwójka ze sternikiem weszła automatycznie do finału, przeto wszystkie nasze trzy osady walczyć będą w finale.

Olimpijskie ćwiczenia gimnastyczne

Los Angeles, 10. 8. (PAT). W Los Angeles odbyły się w ramach igrzysk olimpijskich ćwiczenia gimnastyczne na przyrządach: W poszczególnych grupach (na różnego rodzaju przyrządach) zwyciężyli w pierwszej Roth (Ameryka) 26,9 pkt. przed Amerykaninem Erenbergiem, Kulemeierem po 25,9 i Alvarezem (Meksyk). W drugiej Pelle (Węgry) 58,3 pkt. przed Nerim (Włochy) 57,8 i Gughimettim (Włochy) 56,4; w trzeciej Haubold (Ameryka) 56,9 przed Meyerem (Ameryka) 56,8 i Savolainerem (Finlandja) 56,7.

Dalsze wyniki pięściarskie

Los Angeles 10. 8. (PAT). — W bokserkim turnieju olimpijskim rozegrano szereg dalszych spotkań.

W wadze półśredniej Mac Cleave (Anglja) zwyciężył Romera, Barton (Południowa Afryka) wygrał na punkty z Floodem (Irlandja), Laplace (Francja) odniósł zwycięstwo nad Padilla (Filipiny), Sardella przegrał z Flynnem (Ameryka) wreszcie Althen (Szwecja) został pokonany przez Jensena (Danja).

W wadze koguciej Lang (Ameryka) wygrał z Tirado (Meksyk), Pereira (Argentyna) zwyciężył Hughesa (Irlandja).

W wadze lekkiej Ponce (Meksyk) przegrał z Francuzem Meyerem, Bianchini (Włochy) wyeliminował Purdie (Nowa Zelandja), Genovese (Kanada) wygrał z Vargasem (Argentyna), Kartz zwyciężył Ko (Japonja) a Stevebs (Południowa Afryka) odniósł zwycięstwo nad Padilla (Filipiny).

Los Angeles, 11. 8. (Tel. wł.). W szampionacie tresury konia zwyciężył Francuz Lesaage.

Los Angeles, 11. 8. (Tel. wł.). W dalszym ciągu zawodów żaglowych kat. najcięższej w ostatniej punktacji

zwyciężył „Gray“ na „Jupiterze“ przed Francuzem Derbolo i Anglikiem Redsay, którzy zajęli drugie miejsce.

Program czwartkowy

W czwartek, 11 bm. na Olimpiadzie w Los Angeles rozegrane zostaną następujące konkurencje:

O godz. 8 rano (17) jazda konna, gimnastyka i wioślarstwo (dwójki podwójne, Polacy nie startują); godz. 9 (18) d. c. turnieju bokserkiego i strzelanie z broni krótkiej; godz. 10 (19) przedbiegi 400 mtr. stylem dowolnym; godz. 10,30 (19,30) 2 przedbiegi 1500 mtr. stylem dowolnym; godz. 12 (21) jazda konna i zakończenie zawodów żeglarskich; godz. 13 (22) drużynowe zawody w szabli. (Startuje drużyna polska) i dalsze zawody wioślarzkie. Czwórka bez sternika i ósemki. Polacy nie startują. Godz. 14 (23) d. c. zawodów bokserkich; godz. 14,30 (23,30) finał zawodów hokejowych; godz. 15 (24) trzeci przedbieg 1500 styl dowolny; godz. 15,30 (0,30) przedbiegi 200 mtr.: stylem klasycznym; godz. 16 (1) międzybiegi pływackie 100 mtr. na wznak; godz. 16,30 (1,30) d. c. turnieju waterpolo; godz. 20 (5,00) d. c. turnieju bokserkiego. (PAT).

Wyrok międzynarodowego trybunału w Hadze w sprawie Kłajpedy

Haga, 11. 8. (Tel. wł.). Międzynarodowy trybunał ogłosił dziś wyrok w głośnym zatargu niemiecko-litewskim w sprawie Kłajpedy. Wyrok na ogół wypadł korzystnie dla Litwy. Trybunał odrzucił coprawda zastrzeżenia rządu litewskiego w kierunku niekompetencji trybunału do rozstrzygnięcia sprawy wypadków poprzedzających zatarg, uznał jednakowoż, że u-

sunięcie gubernatora niemieckiego dyrektora w Kłajpedzie było zupełnie uprawnione.

Wyrok trybunału uznaje również słuszność ustanowienia nowego gubernatora dla Kłajpedy, Simajtisa. Jedynie rozwiązanie sejmu kłajpedzkiego przez ówczesne władze litewskie trybunał uznał za nieprawne.

Poświęcenie kaplicy polskiej w Gdańsku

Gdańsk, 11. 8. (PAT). W ub. niedzielę odbyła się w Nowym Porcie uroczystość poświęcenia kaplicy polskiej w przebudowanym w tym celu budynku z kompleksu nieruchomości, objętych polskim etapem emigracyjnym. Przebudowy dokonano stosunkowo bardzo niewielkim kosztem, gdyż rzemieślnicy i robotnicy polscy wykonali roboty bądź bezpłatnie, bądź też za bardzo niewysokim wynagrodzeniem. Urządzenia wewnętrzne i sprzęt kościelny również wykonany został we własnym zakresie, w znacz-

nym stopniu w warsztatach kolejowych. Akcją całą kierował prezes komitetu budowy inż. Rosochowicz.

Uroczystość rozpoczęła się poświęceniem murów. Następnie odprawiona została przez ks. prob. Rogaczewskiego msza św. Na uroczystości obecny był komisarz generalny R. P. minister Papée wraz z małżonką, szereg przedstawicieli władz i urzędów polskich oraz tłumnie przybyli przedstawiciele ludności polskiej w Gdańsku z prezesem gminy polskiej psem Czarneckim na czele.

sne przedsiębiorstwo p. Żaka, w którym wyrabia się mydła „Palmolive“ z „Colgate — Palmolive Co“, którego jestem wiceprezesem. Ta przemysłowa współpraca między dwiema siostrzanymi republikami, Polską i Stanami Zjednoczonymi, jest jednym tylko z przykładów tego, co — jak się spodziewam — przybierze duże rozmiary, gdy normalne czasy będą sprzyjały znowu interesom na całym świecie.

„Moja żona i ja spodziewamy się w przyszłym roku przybyć znowu do Poznania z dłuższą wizytą. Do tego czasu mówię „dowidzenia“, z sercem, pełnem najlepszych życzeń dla postępu i pomyślności Polski.

Przepowiednia pogody na piątek: Naogół pogodnie, w ciągu dnia ciepło z lekkim zachmurzeniem, słabe wiatry zmienne.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,91 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8,92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211,25 zł., gotówką 208,75 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173,46 do 173,72 zł., gotówką 173,12 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 11. 8. 1932 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna. Obróty były niki przy tendencji wyczekującej. Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożyczek 36¼%, za 4% Premjówki dol. 47¼ oraz za 3% pożycz. bud. 33. — Z papierów lokacyj-

nych P. Z. K. handlowano mniejszą ilością 8% listów dol. starych po 55.— bez notowania, przy większym braku materiału zaś 4% listy zast. konwert. obracano w transakcjach po 24¼. 6% listy żytnie były bez obrotu i notowania.

Za Bank Polski płacono 71.— również bez obrotu i notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kred. ostempl. 24¼% +.
5% Pożyczka konwersyjna 36¼% P.
(Kurs w złotych)
4% pożycz. prem. dol. s. III. 5 dolar. 47.50 +.
3% pożycz. budowlana s. I. 33.— P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 11. 8. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (116,4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny orientacyjne

Żyto nowe, zdrowe suche	15,15—15,65
Uspokobienie spokojne	
Pszenica nowa zdrowa sucha	22,00—23,50
Uspokobienie spokojne	
Jęczmień 64—66 kg. nowy zdrowy suchy	16,75—17,25
Jęczmień 68 kg. nowy zdrowy suchy	17,25—18,25
Uspokobienie spokojne	
Owies nowy zdrowy suchy	14,50—15,00
Uspokobienie spokojne	
Maka żytnia 65% wł. work.	26,00—27,00
Uspokobienie spokojne	
Maka pszenna 65% wł. work.	37,00—39,00
Uspokobienie spokojne	
Otręby żytnie	10,25—10,50
Otręby pszenne	9,75—10,75
Otręby pszenne (grube)	10,75—11,75
Rzepak	26,00—27,00
Rzepak zimowy	30,00—32,00

Ogólne uspokobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 655 tonn, pszenicy 200 tonn, maki żytniej 49½ tonn, maki pszennej 35½ tonn, otrab żytniej 57½ tonn, otrab pszennej 45 tonn, makuchu słonecznik. 15 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 11. 8. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	123,86	124,17	123,55
Holandja	359,30	360,20	358,40
Londyn	31,20	31,36	31,04
Nowy Jork			
czek	8,92	8,94	8,90
Nowy Jork			
kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	34,97	35,06	34,88
Praga	26,39	26,45	26,33
Szwajcaria	173,95	174,38	173,52
Berlin	212,30		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożycz. bud.	35,25
4% pożycz. inw.	95,75
5% pożycz. konw.	36,50
4% pożycz. dolarowa	49,25
6% pożycz. dol.	54,50
7% pożycz. stabil.	51,75 50,00

Tendencja niejednolita.

Akcie w złotych:

Bank Polski	71,00 72,00
-------------	-------------

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1.000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 11. 8. 1932 r.

Pszenica march.	210,00—212,00
Tendencja słaba.	
Żyto march.	158,00—160,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	158,00—170,00
Tendencja słaba.	
Owies march. prima w tr.	156,00—160,00
Tendencja słaba przy wielkiej podaży.	
Maka pszenna	28,50—32,00
Tendencja słaba.	
Maka żytnia 70%	22,50—24,60
Tendencja słaba.	
Otręby pszenne	11,25—11,50
Tendencja utrzymana.	
Otręby żytnie	9,60—9,80
Tendencja słabsza.	
Groch pastewny	14,00—17,00
Peluszka	16,00—18,00
Bób	15,00—17,00
Wyka	17,00—20,00
Kuchy lniane	10,30—10,50
Kuchy z orzecha ziemnego	11,50
Kuchy mielone (mączka)	11,80
Wyłoki suche paryt. Berlin	9,20—9,60
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,90—11,00
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,60—11,80
Ziemiaki jadalne białe	1,70—1,90
Ziemiaki jad. żółte okrągłe	2,00—2,10
Ziemiaki jad. żółte, długie	2,20—2,40
Ogólna tendencja słaba.	

Propaganda antypolska w Niemczech

(KAP). Berlińska „Germania“, organ katolickiego Centrum, zamieszcza w jednym ze swych ostatnich numerów (nr. 220) artykuł niejakiego dra Ernesta Loslowskiego pod tytułem „Kryzys w polityce mniejszościowej“. Po dość ogólnikowych wywodach na temat „polsko mówiących“ i „niemiecko czujących“ mniejszości na niemieckim Górnym Śląsku, autor przechodzi do niedawno wydanej książki radcy ministerjalnego i „najlepszego znawcy spraw mniejszościowych Niemiec“ Rathenaua, traktującej o Polsce. Wrogie nastawienie, które sam już tytuł książki ujawnia („Polonia irredenta“) jest całkowicie podzielane przez autora artykułu.

„Rząd pruski w sprawach szkolnictwa na Górnym Śląsku dał dowody zupełnie wyjątkowej życzliwości dla mniejszości polskiej“ píše p. Loslowski, „Pomimo to stale agitująca propaganda polska usiłuje wszelkimi możliwymi sposobami (obietnice, libacje itd.) rozbudzić nacjonalistyczno-polskie uczucia ludności, zwłaszcza zaś wśród rodziców, których dzieci uczęszczają do szkół górnośląskich“.

„Pożyczki udzielane przez banki polskie — czytamy dalej — są uwarunkowane tem, że pożyczający będzie posyłał dzieci do szkół polskich. Du-

chowienstwo polskie, którego działalność skonstruacyjną bardzo trudno jest kontrolować, rozwija energiczną kampanię na rzecz utworzenia osobnej diecezji górnośląskiej z biskupem i z seminarjum w Opolu“. W zakończeniu uskarża się p. Loslowski na dobrze zorganizowaną agitację antyniemiecką, która wszelkie swoje poczynania starannie i umiejętnie ukrywa pod głośniejszymi protestami przeciwko nie istniejącym (!) szykanom władz pruskich.

Tyle p. Loslowski. Jak w rzeczywistości sprawa wygląda, najlepiej wskazują statystyczne dane, których Niemcy unikają. Mamy w Polsce 884.106 Niemców, w Niemczech 985.286 osób mówiących po polsku. Statystyka niemiecka perfidnie unika rubryki narodowości. W Polsce jest 105.861 dzieci niemieckich w wieku szkolnym. W Niemczech 115.978 dzieci polskich. Niemcy mają w Polsce 813 szkół, Polacy w Niemczech 81, w czym tylko 28 oświadczających z funduszy państwowych.

Dodajemy od siebie, że statystyka niemiecka nie daje pełnego obrazu liczby Polaków, w rzeczywistości bowiem w Niemczech liczba ich wynosi zgórą 1 milion, a więc liczba dzieci polskich, pozbawionych szkoły polskiej, jest znacznie większa.

Żydz o Gdyni

W związku z uroczystościami urządzonymi w Gdyni w święto morza polskiego, publicysta żydowski p. J. Hejtmann nakreśla („Moment“) te zmiany, które winny na przyszłość nastąpić w Polsce:

„Wolny powiew od morza winien również w Polsce wnieść tę właśnie świeżość wielkich odległości błękitnych horyzontów, wywołujących wyższe i szersze pojęcie. Narod, przebijający sobie drogę do swojej przyszłości przez morze, nie może pozostać ze skrzywionymi myślami o człowieku i o świecie, o kategoriach obywateli i o „prawdziwych“ i „nieprawdziwych“ Polakach. Jak straszliwa naraża należy zniszczyć wroga ludzkości pokrywę, która chce rozwinąć się właśnie przy brzegu morskim. Święto Morza winno stać się świętem młodej, świeżej, przyszłej Polski, która zrywa z endeckim światopoglądem, która pochodzi z niewoli z czasów kiedy brutalna siła dyktowała swoją wolę krajowi i narodowi. Jako takie właśnie święto winno ono być poświadczane przez wszystkich przyjaciół Polski“.

Nietrudno domyśleć się, o co chodzi autorowi w jego przyjacielskich radach. Jemu chodzi o to, aby społeczeństwo polskie nie przeciwdziałało zalewowi wybrzeża polskiego przez żywiół żydowski.

Czy te rady są szczerze? Czy tak postępują Żydzi u siebie w domu?

Port w Kaifu można bez najmniejszej przesady porównać z portem w Gdyni: czym jest port w Kajfie dla Ere Izrael, tem jest port w Gdyni dla Polski. A jak postępują Żydzi w Kajfie, czy oni utożsamiają Arabów z Żydami?

W porcie Kajfa wybrzeże głównej części zostało wykupione przez Żydów — częściowo przez kapitałistów w diasporze, a częściowo przez fundusz narodowy, na których to terenach Arabowie nie mogą umieszczać swoich przedsiębiorstw. Dlaczego Żydzi tak postępują?

Dlaczego Żydzi wiedzą, że dla młodego, świeżego, przyszłego Ere Izrael Arab nie jest tym samym, co Żyd. Czy dla „młodej, świeżej, przyszłej Polski“ Żyd jest tym samym, co Polak.

Osobliwe stosunki

„Słowo Pomorskie“ donosi: Towarzystwo Powstańców i Wojaków im. Tadeusza Kościuszki w Rłowie na Pomorzu postanowiło urządzić obchód okolicznościowy i w związku z tem zwrócić się lojalnie o zezwolenie do województwa i starosty działdowskiego, znanego na Pomorzu z „wyczynów“ „sanacyjnych“ dr. Montwilli.

Jakież było zdziwienie organizatorów obchodu, gdy starostwo w Działdowie nie zezwoliło na urządzenie uroczystości, opatrząc pismo swoje komentarzem, że decyzję tę może ewentualnie zmienić, jeśli w uroczystości nie weźmie udziału prezes pomorskiego okręgowego Związku Powstańców i Wojaków p. ks. Wrycza, proboszcz z Wiela.

Województwo nie udzieliło organizatorom żadnej odpowiedzi.

Jeszcze jeden charakterystyczny fakt.

Dwaj przedstawiciele zarządu okręgowego Zw. Powstańców i Wojaków, p. Stanisław Wysocki i Zygmunt Szenkiewicz, zwrócili się przed kilku dniami do starostwa w Toruniu z prośbą o zezwolenie na obchód t. zw. apelu wojackiego w dn. 7 b. m. Przyjął ich referent bezpieczeństwa, p. Wincenty Bender.

Poinformowany, że w apelu weźmie również udział miejscowy O. W. P., referent Bender wpadł w gniew i oświadczył zdumionym delegatom Zw. Powstańców i Wojaków, że żadną miarą nie zezwoli, by Młodzi uczestniczyli w obchodzie. Użył przytem zdania, upstrzonego nieprzyzwoitości epitetami, w stosunku do Młodych O. W. P.

A komentarz? Stanowiska urzędnicze powinni zajmować ludzie poważni, szanujący godność własną i cudzą i obdarzeni poczuciem taktu.

Uwalniające wyroki w procesach członków OWP.

Krakowski „Głos Narodu“ donosi: W sądzie grodzkim w Wadowicach odbyło się 3 sierpnia b. r. kilka rozpraw przeciw członkom O. W. P. I tak został uwolniony od winy i kary p. Stanisław Kudas z Myślenic, któremu zarzucono, że kolportował nielegalne ulotki antyżydowskie na terenie tego miasta, gdyż w czasie, w którym były one rozrzucone, przebywał w Warszawie. Podobnie zostali uwolnieni członkowie O. W. P. z Barwałdu Średniego, pp. A. Ochman i T. Bucki, z których jeden był oskarżony o to, że użył mieszkanie na legalne zebranie O. W. P., a drugi, że był jako słuchacz na tem zebraniu obecny. Rzecz dziwna, że mogą się odbywać wogóle takie rozprawy i że odrywa się rolników w okresie żniw od ich zajęć bez powodu.

Pp. Józefowi Stankowi z Wysokiej i Antoniemu Gręboszowi z Wadowic, oskarżonym o urządzenie nielegalnego zebrania w Kłeczu Dolnej, odcrozono rozprawę aż do dnia 18 sierpnia, w celu wezwania nowych świadków. W tym samym dniu odbędą się cztery rozprawy przeciw p. Jakóbowi Banasiowi z Wadowic, dwie o nielegalne zebrania w Barwałdzie Dolnym i w Babicy, dwie o obrazę policji.

Z działalności O. W. P.

Placówka w Powidzu

Męska placówka powidzka O. W. P. odbyła w niedzielę, 31 ub. m. swe zwyczajne zebranie, na które przybył członek grupy akademickiej O. W. P. z Poznania, p. Brzeziński, bawiący obecnie w urodzisku. Zebranie przy licznych udziałach członków i gości zajął kier. Szeszycki, poczem udzielił głosu gościowi, który wygłosił dłuższe przemówienie na temat „Nasi przeciwnicy“, omawiając cele i zadania organizacji sanacyjnych i lewicowych.

Przemówienie wygłoszone przez p. Brzezińskiego, piękne co do treści i formy, nagrodzone zostało oklaskami. Przewodniczący zaś dziękował mówcy imieniem placówki. W dalszym ciągu zebrania omawiano sprawę zabawy

latowej, którą placówka postanowiła urządzić w najbliższym czasie. O-mówiono jeszcze kilka aktualnych spraw organizacyjnych, poczem odśpiewano hymn „Złoty słowca blask dokola“ i hasłem obozowem przewodniczący solwował zebranie. (bz)

Matko, ratuj!...

List pasterski ks. biskupa łódzkiego

Z racji wielkiego jubileuszu Świątyni Jasnogórskiej J. E. ks. biskup dr. W. Tymieniecki wydał list pasterski do wiernych diecezji łódzkiej. Ks. biskup w treściwych słowach kreśli w swym liście zarys historii cudownego obrazu, łączność dziejową, religijną i patriotyczną Jasnej Góry z historją narodu i państwa polskiego.

„Wśród ciężkich doświadczeń narodu polskiego — píše ks. biskup — Matka Boża z tego Sanctuarium narodowego Polskiego, z Jasnej Góry, płaszcem swej Macierzyńskiej opieki otacza jako Królowa całą Polskę — swoje dziedzictwo. Oto np. podczas najazdów szwedzkich, kiedy cała Polska zajęta była przez wrogów-heretyków, jedna Jasna Góra stawiała czoło nawale nieprzyjacielskiej i zwyciężyła.“

Kiedy w 1920 roku groził Polsce straszny zalew dziczy ze wschodu, cały naród podniósł jeden wielki krzyk: „Matko ratuj!“ Marja Jasnogórska i tym razem ocaliła Ojczyznę naszą. Teraz znowu czarne chmury pokryły horyzont Polski. Powstają wrogowie wewnętrzni i zewnętrzni. Odwieczny wróg Polski już jakby podnosił swą drapieżną rękę, aby zagrabić polską ziemię; wysyłają oni do Polski swoich agentów, którzy chcą podważyć fundamenty państwowości polskiej, siać zamęt, burzyć ład i porządek; wysłannicy ci uderzają jak najsilniejszymi taranami w ten mur obronny narodu polskiego, jakim jest wiara święta i święty rzymsko-katolicki Kościół. W tych ciężkich chwilach, bracia Polacy, zanieśmy jeden wielki głos: „Matko ratuj, Matko pociesz, bo płacemy, Matko prowadź, bo zginiemy. Pięćset pięćdziesiąt lat przebywasz w cudownym obrazie wśród nas. Ratowałaś praocjów naszych, poratujże nas teraz, o Matko nasza. Na Twoje święto, na Twój Jubileusz pobiegnijmy wszyscy, kto tylko będzie mógł, by u stóp Twoich złożyć swe żale, swe bóle, swoje cierpienia i swoje wielkie nadzieje i ufność.“

W końcu listu pasterskiego ks. biskup oznajmia swym wiernym, że z diecezji łódzkiej wyruszają do Częstochowy dwie pielgrzymki: 13 b. m. dla mężczyzn oraz 25 dla kobiet.

Echa zażyć w Konojedzie

Starosta kościański, p. Narajewski nadesłał nam sprostowanie pewnych faktów, zawartych w artykule p. t. „Strzelcy pobili księdza, sołtysa i posterunkowego“, który ukazał się w nr. 350 „Kurjera Poznańskiego“ z dnia 3 bm. Ponieważ w dniu wczorajszym sami już sprostowaliśmy nieścisłości, które wkrały się do tej korespondencji, przeto zamieszczanie nadesłanego nam sprostowania, idącego w tym samym kierunku, uważamy za zbędne. Zaznaczamy tylko, że p. starosta Narajewski nie zaprzecza, iż „strzelcy“ pobili sołtysa i posterunkowego.

„Straż Przednia“ a harcerstwo

„Gazeta Warszawska“ dowiadyuje się, że naczelna rada „Straży Przedniej“, organizacji zainicjowanej przez min. oświaty Jędrzejewicza w celu opanowania młodzieży szkół średnich, a przez to przysposobienia „wypadu“ na stracony dziś teren akademicki, postanowiła objąć młodzież od lat 16 w górę, ograniczając w ten sposób teren działania harcerstwa. Na tle wielostronnych i wielokrotnych prób usiłowania wpływu na młodzież najpierw przez hufce szkolne, potem wprost przez „Strzelczyków“, to nowe usiłowanie nikogo nie dziwi i nie niepokoi.

Dziwi tylko w owej radzie, postanawiającej prowadzić działalność konkurencyjną w stosunku do harcerstwa, udział członków Naczelnej Rady Harcerskiej i harcerskich „sanacyjnych“ dygnitarzy: obojga pp. Wierzbickich (inspektora harcerskiego i naczelniczki głównej kwatery żeńskiej), p. Martynowiczówny z oddziału warszawskiego, p. dr. Byliny, wydającego pismo „Czuj Duch“ dla sanowania harcerzy poznańskich, p. Jaromirka z Krakowa, wreszcie p. Wan-

dy Prażmowskiej, sekretarki rady „Straży Przedniej“, w swoim czasie redaktorki młodego „Sternika“, „sanacyjnego“ pisma dla młodzieży, a wpływowego działacza Z. H. P.

Ogromnie to charakterystyczne, że „sanatorzy“, nawet opanowawszy władze naczelne Związku Harcerstwa Polskiego, czują się słabo związani z harcerstwem i coraz to nowych szukają terenów „ekspansji“. Mamy nadzieję, że ogół harcerski zdoła odciążyć „sanatorów“ od pracy na swoim terenie.

Z Wielkopolskiego Związku Kół Śpiewaczych

Zarząd główny Wlkp. Zw. Kół Śpiewaczych podaje do wiadomości, że w b. r. odbyły się zawody okręgowe w następujących okręgach: I w Poznaniu, II w Poznaniu, III w Ostrowie, V w Żerkowie, VI w Czarnowie, VII w Ostrzeszowie, VIII w Sulmierzicach, IX w Rawiczu, X w Dolsku, XI w Kościanie, XII w Lesznie, XIII w Zbąszyniu, XVIII w Opalenicy, XIX w Gniewkowie i XX w Krostkowie. Zawody kół okr. IV odbędą się 18 września w Środzie a okr. XVII w dniu 11 września w Wągrowcu. Nie zgłosili dotychczas terminu zawodów okr. XIV (Pniewy), XV (Szamotuły), XVI Chodzież) i XXI (Bydgoszcz).

Zarząd główny wzywa zarządy tych okręgów aby, ze względu na przyszłoroczne zawody jubileuszowe mistrzowskich kół każdej kategorii, urządziły zawody we wrześniu lub w październiku b. r.

W r. 1933 odbędzie się z okazji 40-lecia istnienia Wlkp. Związku, zjazd jubileuszowy Kół Śpiew. w Poznaniu, połączony z zawodami kół I kategorii z całego związku, oraz mistrzów II i III kateg. wszystkich okręgów. Zawodów okręgowych w r. 1933 nie będzie.

Rada naczelna Zjednoczenia Polskich Związków Śpiewaczych uznała pismo „Śpiewak“, wychodzące w Katowicach (ul. ks. Damrota 4) za organ Zjednoczenia. Każde Koło obowiązane jest abonować najmniej dwa egzemplarze „Śpiewaka“. Zarząd gł. Wlkp. Związku umieszczać będzie w „Śpiewaku“ komunikaty, oraz sprawozdania z koncertów i zawodów. Prenumerata wynosi 3,60 zł rocznie. Zamawiać należy wprost w redakcji w Katowicach.

Koło „Harfa“ w Poznaniu (Górczyn) oraz Koło im. Moniuszki w Kaźmierzu koło Rokietnicy urządzają obchody 60-lecia śmierci St. Moniuszki, z popisami o nagrody, dnia 14 b. m.

Wcielanie do szkół podchorążych rezerwy

Poborowi i ochotnicy z cenzusem zostaną w b. roku wcieleni do szkół podchor. rez. kawalerji, artylerji, łączności, saperów i sanitarnie w dniach 12 i 13 sierpnia b. r., a do szkół podchorążych rez. piechoty w Zambrowie i do 30 dywizyjnych szkół podchor. rez. piechoty w dniach 12 i 13 września b. r.

Czas trwania służby czynnej w piechocie 12 miesięcy, a w innych rodzajach broni i służb 13 miesięcy. Ze względu na ogólnie skrócony czasokres służby czynnej dla poborowych i ochotników z cenzusem ulgi z tytułu posiadania II stopnia p. w. nie będą stosowane.

Do szkół podchor. rez. w b. r. będą wcieleni wyłącznie poborowi z cenzusem, posiadający ukończoną szkołę średnią ogólnokształcącą z maturą lub równorzędną szkołą zawodową.

Poborowi, posiadający 6 do 8 klas szkoły średniej ogólnokształcącej lub egzamin specjalny w myśl art. 49 ustawy o powsz. obow. wojsk. do szkół podchor. rez. powołani nie będą i zostaną wcieleni do pułków, jako zwykli poborowi. Prośby takich poborowych o powołanie do szkół podchor. rez. nie będą uwzględnione i pozostaną bez odpowiedzi.

Szkolnictwo polskie w Czechosłowacji

Zapisy do szkół polskich w Czechosłowacji na nadchodzący rok szkolny wykazały znaczne zwiększenie się liczby dzieci. Do polskich szkół ludowych i wydziałowych na terenie powiatów czesko-cieszyńskiego, frysztackiego, oraz w okręgu śląsko-ostrowskim i na Morawach zapisano ogółem 12.700 dzieci, t. j. o 500 więcej, niż w ubiegłym roku szkolnym. Do gimnazjum realnego w Orłowej zapisano 430 uczniów, t. j. o 40 więcej, niż poprzednio.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Wiadomości dobre i złe

Przewodniczącym wiekopomnej „światowej konferencji gospodarczej“, która w Genewie odbyła się w maju 1927 r., był znany minister belgijski, p. Theunis. Mówiono o nim, że jest pesymistą, gdyż z wczesną przepowiednią kryzysu gospodarczego i, jako jeden z pierwszych, przestrzegał, że kryzys ten potrwa długo. Tem bardziej wy-mowne i znamienne jest oświadczenie, jakie p. Theunis ostatnio złożył na po-siedzeniu Międzynarodowej Izby Han-dlowej. Mianowicie, w przemówieniu bardzo mocnym, wyraził on następu-jące myśli:

T. zw. kryzys produkcji dobiega swego końca! Zapasy produkcji prze-mysłowej, a nawet rolniczej — za wy-jatkami zboża — są wyczerpane. Dzia-łają żyje się z dnia na dzień, jeśliby więc powróciła pomyślność, zapasów nie starczyłoby na pierwsze potrzeby wzmożonej wytwórczości. Widać z tego, że przywrócenie produkcji do jej dawnej wielkości jest łatwiejsze, niżby się nam wydawać mogło z pozoru. Z drugiej strony świat interesów oczy-szczył się wskutek kryzysu: przedsiębior-stwa i banki oparte na niezdrowej kal-kulacji poupadły. Kapitałów zaś nie brak, bo jest ich wolnych obecnie wię-cej, niż kiedykolwiek dawniej. Leżąc w swej większości bezprodukcyjnie, są one spragnione zysków nawet nie-dużych, byle zdrowych i pewnych. Cze-goż więc trzeba, aby wyjść z tego za-czarowanego koła i raz skończyć z kryzysem? Otóż wszystkie elementy do jego zakończenia już istnieją oprócz jednego jedynego — a dzisiaj najważ-niejszego — t. j. zaufania. Należy więc — zakończył p. Theunis swoje przemówienie — wykrzesać tę iskierkę, a zależy to od rządów i od samego społeczeństwa, bo brak zaufania ma dzisiaj za swą przyczynę — motywy czysto polityczne.

Optymistyczne oświadczenie p. Theunisa zbiega się z dwoma korzyst-nymi wiadomościami:

W Stanach Zjednoczonych, jak do-nosi prasa amerykańska, podobno da-je się odczuwać jakąś przemianę psy-chiczną, mającą stanowić jakgdyby przełom w usposobieniu, idący w kie-runku bardziej optymistycznego zno-szenia trudności kryzysowych. Popro-stu, Amerykanie przyszli do przekonania, że gorzej, niż jest, być nie może. Jedyną może być lepiej. A zresztą, przebieg wypadków nie dał racji pes-ymistom, którzy przepowiadali niezwy-kle groźne wstrząsy, zdolne do zburze-nia podstaw ustrojowych, na których U. S. A. się opierała.

Podajemy powyższą wiadomość z zastrzeżeniem. Amerykanie lubują się w wytwarzaniu nastrojów radoś-nych (keep smiling!). Są również skłonni do wysnuwania przedwczes-nych wniosków. Ale — mimo wszyst-ko — notujemy dobrą wiadomość, choćby tylko dlatego, że należy do ga-tunku wieści, tak rzadkich w ostat-nich czasach...

Drugą zaś, również korzystną wia-domość otrzymujemy z Paryża. Rządy francuski i belgijski zdecydowały się na emitowanie wewnętrznych po-życzek, przy których pomocy zamie-rzone jest podobno położenie kresu po-lytyce deflacyjnej. Oznaczałoby to również zwrot ku lepszym czasom.

Wszystko to jest bardzo miłe i krzepiące serca, co nam jednak z te-go przyjdzie? Sytuacja w Niemczech po wyborach przedstawia się tak samo groźnie, jak przed niedziłą. Atmosfe-ra, choć spokojna, nalażowana jest e-lektrycznością. Ciśnienie atmosferycz-ne wewnątrz Niemiec oddziałuje bez-pośrednio na „pogodę“ w sąsiednich krajach. Czy w tych warunkach myśleć można o powrocie Pogody (przez duże P.)? Wątpimy.

Krótkie informacje gospodarcze

— Bilans Banku Szwajcarskiego na ko-niec lipca b. r., wykazuje silny wzrost o-biegu biletów bankowych o 52 milj. do 1571 milj. fr. szw. Pokrycie kursowo-walutowe obiegu biletów i natychm. płatnych zobow-iazań wynosi 97.72 proc.

— Rząd francuski podwyższył w ostat-nich dniach normę procentową przemiału pszenicy rodzimej przez młyn. Młyns są zobowiązane używać 75 proc. pszenicy kra-jowej, a tylko 25 proc. mogą używać psze-nicy obcego pochodzenia.

— Pisma francuskie donoszą, że w tych dniach przybył do Moskwy eksperci francuscy w związku z zamierzoną budową kolei podziemnej, wzorowanej na kolei pa-ryskiej.

P. Dewey o sytuacji gospodarczej

P. Dewey przybył wraz z małżonką wczoraj do Gorazdowa, do p. Żychliń-skiego, gdzie odbył się obiad na cześć gości.

Dziś przedpołudniem p. Dewey przybył do Poznania i złożył wizytę J. Em. ks. Prymasowi oraz p. prezyden-towi miasta Ratajskiemu, poczem zwiedził fabrykę H. Żaka.

W czasie śniadania, wydanego na cześć p. Dewey'a przez polsko-amery-kańską Izbę Handlową, p. Dewey wy-głosił przemówienie, w którym m. in. stwierdza:

„Stany Zjednoczone i cały świat wstępują w okres wielkiego przystoso-wywania się. Cały kryzys jest skut-kiem pozostałości wojny i złego roz-działu złota, niedostatecznej konsum-cji i nadprodukcji. Wytworzono w Stanach Zjednoczonych fikcyjny spo-sób życia, co oczywiście nie mogło trwać wiecznie. Nastąpiło załamanie ery dobrobytu. Wartości spadły po lin-ni prostopadłej i zmniejszyły się nie o połowę, lecz o wiele setek procent-ów. Akcje i udziały, które dwa i pół roku temu kupowano po 200 dolarów, stoją dziś po 7 i 8 dolarów. Jednakże amerykański humor zachował się i nazywamy obecnie te akcje — akcja-mi „wymiaru kapelusza“. Naogół ku-puje się bowiem w U. S. A. kapelusze o wymiarze 6 7/8 lub 7. Jest to właśnie cena, po której nabywa się obecnie większą część papierów. Staniały nie-tylko akcje, lecz wogóle wszystko ule-gło procesowi deflacji. Gdyby nie po-lytyka prezydenta U. S. A. wiele han-ków mimo swoich zdrowych podstaw musiałoby zamknąć okienka, koleje nie byłyby w stanie sprzedać swych obligacji i przeszłyby w ręce likwida-tora.

„Depresja, która daje się odczuwać na całym świecie jest tak wielka, że nie jeden człowiek i nie jedna grupa ludzi mogą ją zmienić. Jest to objaw ekono-miczny, przez który musimy przejść. Przed moim wyjazdem z Ameryki da-ło się zauważyć wiele oznak, które przekonały społeczeństwo, że dosięg-nęliśmy dna kryzysu, a nawet zaczę-liśmy powoli z tej najgorszej fazy wy-chodzić. Ogół obywateli Stanów Zjed-noczonych wierzy, że system kapitali-styczny, który panuje w całym świe-cie z wyjątkiem kraju, będącego wschodnim sąsiadem Polski, musi zwyciężyć. W systemie tym, jako ta-

kim niema błędów. Jedyne naduży-to go chwilowo. Może on być i będzie utrzymany na zdrowych podstawach, jeżeli rozwinie się więcej współpraca narodów. Wierzę, że w Stanach Zjed-noczonych wznieśliśmy się już ponad najniższy poziom deflacji. Ostatnia zwyżka kursu akcji wskazuje na zmianę w nastrojach publiczności a-merykańskiej. Cieszę się, że mogę po-wiedzieć, iż każdy Amerykanin zachował poczucie humoru, nawet jeśli wszystko stracił. Amerykanin wierzy w swój kraj i w nasz system kapitali-styczny.

„Znam w ogólnym zarysie warunki polskie z moich studiów i z raportów Banku Polskiego. Pragnę podzielić się z Polakami opinią, którą żywią sfery finansowe Stanów Zjednoczonych, że w Europie istnieje wielki podziw i po-ważanie dla tego, czego dokonał Pol-aćy w obecnym okresie wielkiego do-stosowywania się. Dwadzieścia państw europejskich wprowadziło ograniczenia dewizowe; jedynie 6 państw tego nie zrobiło, a Polska jest między temi sześcioma. Jest to wspaniały rezul-tat.

„Wiem, jak to jest w kraju, gdy czasy są bardzo złe, gdy ceny są ni-skie, gdy każdy czuje się na progu u-bóstwa tak, jak to odczuwali moi przyjaciele w Stanach Zjednoczonych. Kraj ten dokonał rzeczy wspaniałych. Budżet jest prawie zrównoważony i bilans handlu zagranicznego stale ko-rzystny. Znam trudności, przez które przechodzicie, znam trudności, które was czekają, lec znowu muszę powie-dzieć, że jest to czas, w którym wyka-zać należy odwagę i wiarę, a nie chwiejność.

„Teraz, gdy praktycznie biorąc, wy-chodzimy z kryzysu, nie jest czas tra-cić nadziei. Najgorsze jest poza na-mi. A najciemniej jest zawsze przed wschodem słońca. Jesteśmy zmęczeni długim okresem wysiłku, lecz wierzę, że przychodzą już lepsze czasy. Nie przypuszczajcie jednak, że te czasy przyjdą jutro, pojutrze, lub nawet za tydzień. Taka światowa choroba po-trzebuje lat, by się wyleczyć. Jednak-że już lata 1932 i 1933 wykazały postęp. Wskaźniki, choć ciągle jeszcze niskie, nie będą już tak niskie, jak poprzed-nio, a świat po tych próbach, które przeszedł, będzie lepszy i oprze się na zdrowych podstawach w swem dą-żeniu do przyszłego postępu i przyszłego dobrobytu.

W okresie rekordów

Baron von Rintelen, rekordzista nie-miecki w chamstwie.

wane na zasadzie osobnego zezwolenia o si-le kiełkowania nie mniejszej niż 85 proc. na złotych 10, cenę za nasienie tytoniowe zdrowe i czyste o sile kiełkowania od 50 do 85 proc. oblicza się w stosunku do war-tości nasienia o 85 proc. kiełkowania. Na-sienie tytoniowe o sile kiełkowania niższej, niż 50 proc. klasyfikuje się jako nieużytek tytoniowy. Do ceny wykupowej nasion ty-toniu Kentucky przynajmniej się dodatek w wysokości 25 proc. do ceny normalnej. Za-znaczyć należy, iż rozporządzenie to sta-nowi podstawę do wydawania orzeczeń szacunkowych i obliczenia należności, przypadającej plantatorom od przedsię-biorstwa „Polski Monopol Tytoniowy“ za tytoń, wyprodukowany w kampanii 1932 r. Rozporządzenie weszło w życie z dniem o-głoszenia.

Z ZAGRANICY

(z) Międzynarodowe Targi w Pradze. Te-goroczne jesienne Międzynarodowe Targi w Pradze odbędą się w terminie od 4 do 11 września. W Targach tych bierze udział o-koło 3.000 firm wszystkich gałęzi przemy-słu. Oprócz firm czeskosłowackich uczest-niczą w Targach również firmy francuskie, amerykańskie, angielskie, niemieckie i inne. Legitymacja targowa zastępuje więz na wjazd do Czechosłowacji. Uczestnicy korzystają na podstawie legitymacji ze zniżek na kolejach czeskosłowackich i pol-skich.

(z) De Valera zapowiada represję. Z Du-blina nadeszły informacje, iż de Valera u-przedził kupców węglowych, iż jeśli w dal-szym ciągu sprowadzać będą węgiel an-gielski, wprowadzi on nowe stawki celne na import węgla do Irlandji. Zapowiedź de Va-lery nastąpiła naskutek dokonywania zre-sztą bardzo małych zakupów przez impor-terów irlandzkich węgla angielskiego.

(z) Projekt reglamentacji importu węgla do Finlandji. Projekty zmierzające do re-glamentacji importu węgla, względnie na-wet państwowego monopolu przywozowego w tej dziedzinie, są przedmiotem żywego zainteresowania prasy. Bezwzględnie przy-chylną postawę zajmuje jedynie prasa a-grarna i organy, reprezentujące interesy drzewnych kół gospodarczych. Wielka część prasy natomiast rozpatruje zagadnie-nie bądź pod kątem interesów ogólnego go-spodarstwa narodowego, bądź też interesów gałęzi przemysłowych zależnych od węgla. Ostatnio „Svenska Pressen“ wskazuje, iż z polecenia rządu kolej państwowe, stosu-jąc w większej mierze opalanie drzewem, dopłacają rocznie ca 30 milj. fmk. Na tym przykładzie —dowodzi pismo — widać ja-sno, iż przymusowe przejście przemysłu do opalania drzewnego — pominąwszy już ko-szty przebudowy palenisk — zmniejszy bardzo poważnie jego zdolność konkuren-cyjną, czego następstwem ostatecznym bę-dzie wzrost bezrobocia, czyli skutek wręcz przeciwny do zamierzonego.

KRONIKA GOSPODARCZA

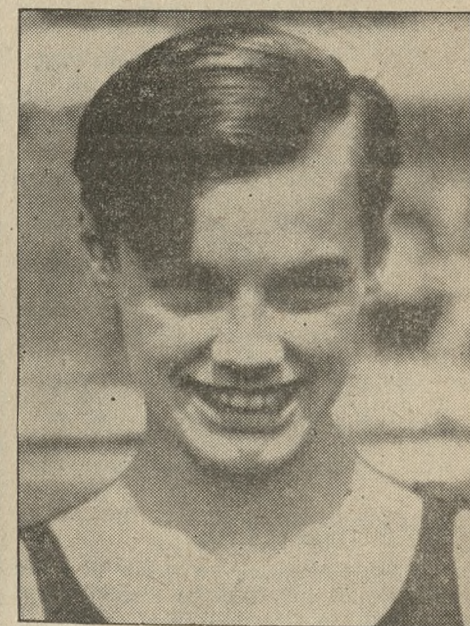
Z KRAJU

(k) Przed skontyngentowaniem przywo-zu bekoniów do Anglii? Według informa-cji Wielkopolskiej Izby Rolniczej, ma na-stąpić w najbliższych miesiącach skontyn-gentowanie przywozu bekoniów na rynek angielski. Podstawę do ustalenia kontyn-gentu ma stanowić przeciętna z lat 1930 do 1932 minus 15 do 20 proc. Poza tem rozwa-żany jest projekt wysuwany przez angiel-skie sfery rolnicze, nałożenia cła przywo-zowego na bekony w wysokości 5 shl od q. Ściągane w ten sposób cło utworzy ma fundusz specjalny, z którego 75 proc. prze-znaczone będzie na cele popierania hodow-li angielskiej. — Wiadomości powyższe przyjęte będą niewątpliwie z dużym zanie-pokojeniem ze strony naszych sfer rolni-czych. Gdyby propozycja kontyngentowania na podstawie przeciętnej z 1930 — 1932 zo-stała ostatecznie przyjęta, to eksport nasz do Anglii wynosiłby około 800.000 sztuk trzody chlewnej w formie bekoniów, czyli o mniej więcej 35 proc. mniej niż w r. ub. Koniecznym się więc wydaje, aby w r. b. nasz eksport bekoniowy nasilił, bowiem cy-fra wywozu tegorocznego wpłynąć będzie mogła na wysokość ewentualnie nam przy-znanego kontyngentu.

(k) Wzrost wkładów oszczędnościowych w P. K. O. W ciągu lipca P. K. O. wykazuje dalszy znaczny wzrost wkładów oszczęd-nościowych i liczby oszczędzających w tej instytucji. Wkłady oszczędnościowe wzro-sły w ciągu lipca r. b. o dalszych 8.926.298 zł i osiągnęły na dzień 31. 7. sumę złotych 365.020.098 łącznie zaś z wkładami pocho-dzącymi z waloryzacji dawnych wkładów markowych — ogólną sumę zł 394.858.676. Jednocześnie ze wzrostem wkładów w P. K. O. lipiec wykazuje dalszy przyrost liczby oszczędzających. W miesiącu sprawozdaw-czym wydała P. K. O. — 21.078 nowych książeczek oszczędnościowych.

(k) Produkcja i zbyt przetworów tłuszc-zowych i wyrobów kosmetycznych. Głó-wny Urząd Statystyczny ogłosił dane liczebne o produkcji przetworów tłuszczo-wych i wyrobów kosmetycznych w ub. 2 latach. W roku 1931 nastąpił dosyć znaczny spadek rozmiarów produkcji wymienio-nych wyrobów, a mianowicie o 20 proc. do wysokości 26.800 tonn. W tym samym sto-sunku zmniejszyła się produkcja mydeł to-aletowych, wynosząca w r. 1930 nieomal 2.000 t. Zaledwo o 5 proc. zmniejszyły się rozmiary produkcji świec, które jeszcze w r. 1931 przekroczyły 2.000 t. Natomiast po-kostu linianego wyprodukowano w r. 1931 o 10 proc. więcej, niż w poprzednim roku. W bież. roku spadła produkcja wymie-nionych wyrobów o 10—15 proc. Spadek konsumpcji następuje pomimo zniżki cen. Konkurencja zagraniczna, zwłaszcza w proszkach mydlanych według innych da-nych, zacierpiętych u zainteresowanych Zachodniej Polski, nie traci na sile, a im-port tych artykułów zwiększył się nawet w tym roku. Produkcja perfum w kraju u-legła zmniejszeniu o przeszło 50 pro. w ro-ku 1931 wobec poprzedniego roku i wyno-siła ostatnio tylko 9 tonn. ilość wody pach-nącej na spirytusie obniżyła się o 30 proc. do 480 tonn w r. 1931. (l)

(k) Szacunek i cena wykupu krajowego surowca tytoniowego. W nr. 67 Dziennika Ustaw z 5 sierpnia 1932 r. ogłoszone zos-tało rozporządzenie ministra skarbu z 19 lipca 1932 r. o normach szacunku i cenach wykupu krajowego surowca tytoniowego. Do tego rozporządzenia dołączono taryfę wykupu tytoniu krajowego, określającą zasadę klasyfikowania i ustalania cen liści tytoniowych, odstępowanych przez planta-torów w myśl obowiązujących przepisów Taryfa obejmuje liście tytoniowe użytecz-ne, t. j. nadające się do fabrykacji wyro-bów tytoniowych. Rozporządzenie ustala kwestię obniżenia klasyfikacji dostarcza-nego surowca w związku z uszkodzeniem liści tytoniowych ich chorobami, niedosta-tecznością wysuszeniem i t. d. Dalej rozpo-rządzenie postanawia o konieczności sor-towania liści, dostarczanych przez planta-torów. W postanowieniach końcowych roz-porządzenie ustala cenę 1 kg. nasienia ty-toniowego czystego zdrowego, wyproduk-

Amerykanka Holm ustaliła w Los Angeles w biegu na 100 metr. na-wznak nowy rekord światowy w czasie 1:18,3.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Rozprawa przeciwko Piekuckiemu i towarzyszą

Jutro wieczorem będzie ogłoszony wyrok

Jutro w dalszym ciągu toczyć się będzie w sądzie okręgowym rozprawa przeciwko b. podpułkownikowi Feliksowi Piekuckiemu i 7 współoskarżonym, o nierząd z osobami nieletnimi. Rozprawa toczy się nadal przy zupełnym wykluczeniu jawności.

Sensacyjna rozprawa ścigała specjalny typ ciekawych przed sądem, który spodziewają się dowiedzieć w jakikolwiek sposób o szczegółach procesu.

Wczoraj rozprawa trwała do godz. 22,30. Na sali rozpraw obecni byli tylko przedstawiciele ze sfer sądowych, prokuratury i palestry. Pół dnia zajęło przesłuchiwanie 8 oskarżonych, poczem sąd przystąpił do badania

świadków. Każdego świadka przesłuchiwano dość długo, szczególnie zaś dwa nieletnie dziewczęta. Ogółem wczoraj zbadano 18. Obrona wniosła o powołanie dalszych świadków.

Ogłoszenie wyroku jest przewidziane na jutro, piątek, w godzinach wieczornych (około godz. 8 lub 9 wieczorem). Ogłoszenie wyroku odbędzie się jawnie i każdy, kto będzie posiadał kartę wstępu na salę rozpraw, może być przy tem obecny.

Karty wstępu wydaje sekretariat prezydencki w sądzie okręgowym na I piętrze, jutro, w piątek, pomiędzy godziną 11 a 12 przed południem.

Echa postrzelenia posterunkowego na dworcu

Kim jest strzelający

W sprawie postrzelenia ubiegłej nocy na posterunku dworcowym dyżurującego posterunkowego p. Makowskiego, władze śledcze udzielają nam następujących informacji:

O godz. 1,04 przyjechał na dworzec poznański pociąg z reemigrantami z Francji. Między jadącymi znajdował się 30-letni Władysław Piejko (nie Kieiko, jak mylnie doniesiono), który rzekomo zasłabł nagle w pociągu. Kierownik transportu zarządził doprowadzenie rzekomo chorego na posterunek dworcowy w Poznaniu. Znajdujący się tam dyżurny posterunku policyjnego Makowski zażądał od nieznajomego legitymacji. Przy sprawdzaniu dokumentu przez p. Makowskiego Piejko odpiął pasek i upuścił go na ziemię, czem zwrócił na siebie uwagę. Niespodziewanie błyskawicznym ruchem, Piejko dobył następnie z kieszeni rewolwer (belgijski kal. 6,35 mm.) i strzelił 4 razy. Pierwszy strzał ugodził posterunkowego Makow-

skiego w prawe płuco. Aczkolwiek ranniony, p. Makowski podbiegł do strzelającego i chwycił go za rękę, dzięki czemu dalsze trzy strzały ugodziły w sufit. Podczas rewizji osobistej znaleziono u Piejki dodatkowy magazyn do rewolweru z 6 nabojami.

Posterunkowy p. Makowski znajduje się w szpitalu miejskim. Stan jego, aczkolwiek poważny, nie budzi obaw. Kula ugrzęzła w prawym płuco i narazie, o ile leczenie odbywać się będzie bez komplikacji, nie zachodzi konieczność operacji.

Kim jest Piejko, narazie nie udało się ustalić. Według jednej wersji jest to złodziej kieszonkowy, który uprawiać swój proceder w Belgii i w Poznaniu po doprowadzeniu na posterunek policyjny, obawiał się, że jest zde maskowany. Według innego przypuszczenia Piejko jest człowiekiem chorym umysłowo. (kl)

Strzały na ulicy

Wyczyny anonimowych strzelców na ulicach miasta Poznania mnożą się w ostatnich dniach w sposób zaskakujący. Dziś znowu wpłynęło doniesienie o takim fakcie. P. Franciszek Ratajczak (ul. Patrona Jackowskiego 37) doniósł mianowicie, że gdy jechał samochodem przez Małe Garbary, rozległ się strzał, prawdopodobnie rewolwerowy, a kula ugodziła w samochód i rozbiła szybę. Policja wdrożyła śledztwo.

Władze śledcze prowadzą jeszcze dochodzenia w sprawie tajemniczego postrzelenia p. Sylwestra Budzicha (ul. Graniczna 14). P. Budzich leży w szpitalu miejskim. Stan jego jest bardzo poważny, jednak nie beznadziejny. Postrzał utkwiał w lewej części piersiowej. (kl)

KALENDARZYK

Czwartek, 11 sierpnia 1932.

Słońce: wschód 4,29; — zachód 19,26; — długość dnia 14 godz. 57 min.
Księżyc: wschód 16,93; — zachód 23,01; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według sprostżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 15 st. C., pogodnie, wiatr północno-zachodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 757 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 23 st. C., najniższa + 12 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu:
wczoraj + 0,14 m; dziś + 0,26 m.
Kal. rzek.: Zuzanna P.; jutro Klara P.
Kal. słow.: Włodzimira; jutro Slawa B.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Odpust doroczny św. Jana Wianney** odbędzie się w parafialnym kościele pod Jego wezwaniem na Solaczu w niedzielę, dnia 14 bm. Wstępne nieszpory z procesją w sobotę, o godz. 20. W niedzielę wystawienie Najświętszego Sakramentu i

pierwsza msza św. o godz. 9. Suma z procesją i kazaniem o godz. 10,30; słowo Boże wygłosi Salezjanin, ks. rektor Piechura. Ostatnia msza św. o godz. 12. Nieszpory z procesją o godz. 3,30. — Dla wierznych z miasta dojazd tramwajem linii 9; przystanek na Solaczu ul. Wołyńska lub Solacka.

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** Tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskał na tut. uniwersytecie p. Marian Woźnicki, ostatnio prezes Koła Prawników i Ekonomistów oraz Kł. Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Ogólnopolski zjazd Reemigrantów i Optantów** odbędzie się w dniu 14 bm. w Grudziądzu. Łącznie ze zjazdem odbędzie się wielka manifestacja narodowa dla zadokumentowania woli Pomorza i całej Polski, że Bałtyk jest i będzie nasz po wieki. Wszelkich informacji w sprawach związanych ze zjazdem udziela Komitet Zjazdowy, Grudziądz, ul. Wybickiego 21.

— * **Sodalicia Pań Akademickich** przypomina o rekolekcjach zamkniętych, które odbędą się od dn. 25—29 bm. w Pniewach. Pisemne zgłoszenia przyjmuje się jeszcze do 15 bm. pod adr. Sod. Pań Akad., Poznań, ul. Półwiejska 19 m. 10.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Sodalicia Pań Konfektynnych.** — Wycieczka do ogrodu Sióstr Zmartwychwstańek na Górczynie, ul. Marsz. Focha nr. 147, odbędzie się w niedzielę, 14 bm. Początek o godz. 15. Dojazd tramwajem linii 4 do ul. Palacza.

— * **Wieniec w Starołęce.** Tow. Powst. i Wojaków w Starołęce oraz miejscowe Koło Śpiewackie urządzają 14 bm. w ogrodzie „Polonia” staropolski wieniec, widowisko ludowe ze śpiewami i tańcami. Początek o godz. 3 popołudniu. Cena wstępu 50 groszy. Cel szlachetny. Dojazd autobusami P. K. E. z Starego Rynku i kolejją. — Wieczorem zabawa na sali.

— * **Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. J. Hallera** Poznań-Jeżyce. Zabawa latowa w ogrodzie w Urbanowie odbędzie się w dniu 14 sierpnia o godz. 14. Członków uprasza się o przybycie na godz. 13,30 do lokalu zebrania przy ul. Kraszewskiego nr. 16.

— * **Wieniec w Kiekrzu,** zapowiadany na 7 bm. przez Tow. gimn. „Sokół” z powodu deszczu i niepogody został odłożony bez zmiany programu na dzień 15 bm.

— * **Wenta Bractwa Wstrzemięźliwości** na św. Łazarza, która z powodu niepogody odłożono do poniedziałku, 15 bm., zdołała wzbudzić dużo zainteresowania, skoro mimo deszczu stawiała się dość liczna publiczność. Cel wenty jest dobry, mianowicie uczciwa rozrywka i zdobycie funduszu na nowy sztandar. Przygrywać będzie orkiestra saperów wildeckich. Wenta odbędzie się w ogrodzie przy ul. Niegolewskich 22; początek o godz. 15.

— * **Staropolski wieniec.** Grono Przyjaciół Sceny Polskiej w Poznaniu urządzi w niedzielę, 14 bm. w nowo otwartym ogrodzie p. Koczorowskiego, pod nazwą „Dwór Grunwaldzki” (ul. Grunwaldzka 3) tradycyjny staropolski wieniec. Tańce ułożyu Seweryna Stachowiaka. Orkiestra Tow. Muzycznego Kolejarzy w Poznaniu. Koncert o godz. 15, dożynki o godz. 17,30. Po dożynkach zabawa taneczna na sali do rana.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Cena chleba żytniego** w mieście Poznaniu z dniem 8 bm. została obniżona na 35 gr za 1 kg.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadkowi przy pracy** uległa wczoraj p. Stanisława Nieczkówna (Jeżycka 21), zatrudniona w pewnej drukarni jako nakładaczka. Maszyna porwała jej rękę i uciła czubki trzech palców. Ofiarę wypadku opatrzyło Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55) i przewiozło do szpitala miejskiego. (kl)

— * **Przeszkody w komunikacji ulicznej.** Dwukrotnie wzywano wczoraj miejską straż pożarną z powodu powstałych na jezdni przeszkód komunikacyjnych — Popołudniu na Śródcie zawałił jezdnię na-

Przy bólach reumatycznych w głowie, biodrach i ramionach, nerwobólach, bólach w udach i postrzałowych naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” stosuje się dla codziennego oczyszczania przewodu pokarmowego. Żądać w aptekach i drogeriach. nw 4848

Fabryka Mydła Regera urządzi od kilku dni po ulicach naszego miasta objazdy wozów reklamowych. Kolumna, składająca się z kilku wozów i samochodów, zatrzymała się dzisiaj przed naszym wydawnictwem. Wozy i samochody są bardzo starannie utrzymane, a konie „hackneye”, których hodowlą fabryka się również zajmuje, brały udział w konkursach jazd reklamowych, uzyskując pierwsze nagrody. Na szczególne uwzględnienie zasługuje to, że tak wozy jak i samochody mają jednolity wygląd zewnętrzny. Wielobarwny tukan, znak ochronny wyrobów fabryki mydła Regera, rzuca się szczególnie w oczy.

ładowany mąką samochod ciężarowy młyn w Kiszkuwie z powodu pęknięcia koła, a wieczorem na Górnej Wildzie zatamował ruch na jezdni wóz z sianem. (kl)

— * **Niebezpiecznego psa** ma pewien gospodarz w Strzeszynie. Przedwczoraj wieczorem pokasał on wchodzącą na podwórko p. Rozalję Michalską z Krzyżownik. Wezwano Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55), które ofierze psich kłów zaszło ranę długości 15 cm na nodze i ranę na lewej ręce. (kl)

— * **Wypadek motocyklowy.** Na Alejach Marcinkowskiego w pobliżu Bazaru motocykl P. Z. 47 493 najechał wczoraj popołudniu na przechodzącą przez jezdnię p. Marję Barot (ul. Kręta 7), która odniosła pokaleczenie bioder. Opatrzyło ją Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55) i przewiozło do domu. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Czyja to własność?** W komisariatach znajduje się wiele przedmiotów, których właścicieli nie zdołano dotąd ustalić. W komisariacie V przechowuje się rower męski, czarno lakierowany, z tabliczką rejestracyjną Poznań 8207, który na Chwaliszewie na widok zbliżającego się policjanta porzucił nieznany osobnik. W tymże komisariacie znajduje się zegarek złoty „Longines” ze znakiem 585, oraz krótki łańcuszek z wisiorkiem w postaci krzyżyka. W komisariacie I jest przechowywany zegarek biurowy z figurką słonia, oraz suknia jedwabna w deseń w kwiaty niebieskie i różowe. (kl)

— * **Amatorskie kradzieże.** W ostatnich dniach zdarzyły się wypadki kradzieży plaket z samochodów. Są to plakiety, uzyskiwane z tytułu przynależności klubowej, różnych zwycięstw w raidach czy innych imprezach samochodowych. We wtorek popołudniu okradziono wóz marki S. N., własność znanego automobilisty p. Dionizego Szulczyńskiego. Samochód pozostawiony był na ul. Słowackiego bez nadzoru, przez niedługą stosunkowo chwilę. W tym czasie nieznani złoczyńcy odwrwali od auta oznakę „Automobilklubu Wielkopolski” oraz plakietę, uzyskaną w pościgu za lisem. Reszty plaket złodzieje nie uszkodzili, gdyż prawdopodobnie ich spłoszono. (kl)

JARMARKI

— * **Stęszew.** Jarmark na konie, bydło, świnię, drób, zboże i towary kramne odbędzie się w czwartek, 18 sierpnia.
— * **Lwówek.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się w środę, 24 bm.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Chodzież.** (Z posiedzenia rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej omawiano sprawę obsadzenia stanowiska kierownika rzeźni miejskiej przez dyplomowanego lekarza weterynaryjnego. Dotychczasowy stan jednak jest bardzo zadowalający, wobec czego postanowienie, jak było. Wybrani zostali nowi opiekunowie społeczeństwa na dalsze trzy lata pp. J. Strzelecki, em. naucz., St. Szymański i Br. Kończak. Zmieniony przez urząd wojewódzki budżet administracyjny po dłuższej dyskusji przyjęto pomimo protestu klubu P. P. S. Uchwalono przebudować w gazowni miejskiej 4-retortowy piec na 3-retortowy, uchwalono też zakup ssawicy; na zakupy te zostaną zużyte 15 000 złotych z funduszu remontowego. Jak zwykle, większą dyskusję wywołała sprawa bezrobocia. Niemile słowa padały przy tej sposobności pod adresem Pow. Komitetu, który mało co zdziałał. Wybrana została komisja, która ma poczynić starania o uzyskanie czegoś dla bezrobotnych. Poza tem omawiano szereg innych spraw.

— (Samobójstwo.) Dnia 9 bm. w pobliżu wodociągów miejskich powiesił się na pasku 74-letni Klarkowski Piotr, zamieszkały w Chodzieży przy ul. Zamkowej. Przyczyny samobójstwa są nieznane. Nieboszczyk żył z wystarczającą na utrzymanie renty.

— * **Kościan.** (Osobiste.) W dniu 12 bm. obchodzi 25-lecie pożycia małżeńskiego pp. Stanisław Kołodziejczak z żoną Teodorą z domu Mielcarówna. Państwo Kołodziejczakowie wychowali kilkoro dzieci na pozytywne obywateli i gorliwych patriotów i szczerze popierają w miarę możliwości dążenia narodowe.

— * **Oborniki.** (Zbiórka publiczna.) — Na cele L. O. P. urządzono w niedzielę, dnia 7 bm. zbiórkę publiczną na ulicach miasta przez członków Ochotniczej Straży Pożarnej. Razem zebrania 49 zł.

— (Zebranie wojaków.) Na plenarnym zebraniu Tow. Powstańców i Wojaków w dniu 7 bm. wygłosił prezes okręgu II, por. rez. p. Stanisław Ulatowski ciekawy referat na temat 12 rocznicy bitwy nad Wisłą. Uchwalono wysłać poczet sztandarowy do Kiszewa na poświęcenie sztandaru S. M. P. Drugi referat na temat zbiorowego ubezpieczenia członków towarzystwa wygłosił insp. p. Buttler. Pod koniec zebrania wręczył prezes dyplomy zawodnikom w strzelaniu ku czci śp. majora Mikołaja Dobrzyckiego i to pp.: Ratajczakowi, Mierzwickowskiemu i Śmigielskiemu.

— (Sprzedaż realności miejskich.) — Magistrat m. Obornik zamierza sprzedać realność miejską przy ulicy Dworcowej 40, składającą się z domu mieszkalnego, budynków gospodarczych i ogrodu oraz realność miejską przy ulicy Głębokiej 3, skła-

dająca się z domu mieszkalnego, budynku gospodarczego i ogrodu.

— (Usiłowane włamanie.) Jednej z ostatnich nocy niewysłanej złodzieje usiłowali włamać się zapomocą wytłoczenia szyby do restauracji Pawła Filingeria w Bukowcu, lecz zostali spłoszeni i zbiegli niepoznani. (Kko.)

— * **Ostrów.** (Z rady miejskiej.) Odbyło się tutaj wczoraj posiedzenie rady miejskiej. Uchwalono upoważnić magistrat do uzyskania uprawnienia rządowego na rozdzielanie energii elektrycznej w gminie i dominium Krępa i Zacharzew. Po załatwieniu jeszcze kilku spraw mniejszej wagi, przystąpiono do załatwienia sprawy ograniczenia handlu domokrażnego. Ostatnio coraz to więcej kręca się po mieście domokrażców, zwłaszcza Żydów i nawet podejrzanych zagranicznych osobników, którzy sprzedają wątpliwej wartości towary z szkodą dla miejscowych interesów. By temu choć w części zagrozić, wniosek szedł w tym kierunku, by każdy zamieszkały domokrażca zaopatrzony w osobne zezwolenie magistratu. — Przeciw temu wnioskowi ostrą batalię stoczyli socjaliści, głównie w obronie Żydów. Widząc, że są w mniejszości, posunęli się nawet tak daleko, że zerwali posiedzenie i razem z N. P. R. opuścili salę obrad, uniemożliwiając powzięcie uchwały. Wobec braku quorum posiedzenie zostało odroczone. Ciekawe przytem, że posiedzeniu przewodniczył zastępca prezesa, socjalista Fraszczyk i swoim postępowaniem towarzysze jego uniemożliwili mu wyzerpanie porządku obrad. Podobnie postępowali zresztą nasi socjaliści-radni już częściej. Gdy tylko jaka sprawa im się nie podoba, zrywają posiedzenie. A to nazywają pozytywną pracą.

— (Program obchodu.) Komitet naszych stowarzyszeń religijnych, społecznych i zawodowych ogłosił już program uroczystego obchodu pamiętnej rocznicy „Cudu nad Wisłą”. W święto Wniebowzięcia Matki Boskiej, 15 sierpnia, rano o godz. 8.30 odbędzie się zbrojka towarzystw na ogródkach parafii, skąd w pochodzie nastąpi wymarsz do kościoła na nabożeństwo dziękczynne z okolicznościowym kazaniem. Po nabożeństwie pochód przez miasto i akademią o godz. 10.43 na sali Domu Kat. Referat wygłosi p. aptekarz Mierzejewski; w programie akademii są ponadto występy chóru kościelnego i orkiestry.

Drugi komitet „Zwycięstwa nad Wisłą” z starostą na czele również ogłosił swój program. Są zawody konne, nabożeństwo o godz. 12, przemarsz wojska i obrzucanie kwiatami (na rozkaz), popołudniu zabawa ludowa.

— (Wpuszczanie Żydów.) Żydzi wcielają się do naszego miasta. Niestety pomagają im nasi Polacy, wpuszczając ich nawet do swych mieszkań. I tak ostatnio rozlokowali się Żydzi, jako sublokatorzy w mieszkaniach p. Jędrzejaka przy Drodze Pleszewskiej 12 oraz p. Fr. Tacikowej przy ul. Raszkowskiej 2. Raz wpuszczeni do mieszkania, rozpierają się i sprowadzają drugich.

— („Ostrowit” przechodzi w ręce niemieckie.) Kompleks zabudowań b. fabryki „Ostrowit” zamierzają obecni właściciele sprzedać Niemcowi. Pertraktacje są w toku. (n.)

— * **Pniewy.** (Niesłychane zajście.) — Przed kilku dniami jeden z tutejszych przemysłowców zamierzał przeprowadzić w majestności Zalesie pod Bukiem, dzierżawionej przez p. Muszyńskiego, egzekucję z tytułu prawomocnych mandatów. Niemiale było jednak zdziwienie komornika i licytantów, kiedy przybywszy na podwórze majątku, ujrzeli robotników, uzbieranych w widły, oczekujących w groźnej postawie. Nie pomogły perswazyje, a nie ustąpiono przed sprowadzoną z Szamotuł policją. W rezultacie egzekucji nie można było przeprowadzić. Wdrożono śledztwo.

— (Złot sokoli.) W niedzielę, 7 bm. odbył się w Pniewach złot „Sokołów” okręgu lwóweckiego. Mimo trwającej przez cały prawie dzień niepogody, druhow zjechało się wielu. Popołudniu na boisku odbyły się pokazy i ćwiczenia, oraz urządzono bieg na 3 000 mtr., w którym pierwszy przybył do mety dh. Brodziński. — Wieczorem odbyła się zabawa taneczna, na której druchni i druhowie bawili się niezwykle ochoczo.

— * **Pobiedziska.** (Jarmark.) W środę, dnia 17 sierpnia rb. odbędzie się jarmark ogólny.

— (Kradzieże.) W Węgorzewie skradziono gospodarzowi Husemannowi około 100 kg. wędlin i kilka mendeli jaj. Jako silnie podejrzanym aresztowano braci Marjana i Władysława Roszkiewiczów i odstawiono ich do więzienia w Gnieźnie. — W Latalicach skradziono w nocy gospodarzowi Schwarzenmu parę szorów roboczych wartości około 150 złotych.

— (Z Bractwa Kurkowego.) W poniedziałek, 15 bm. odbędzie się żniwne strzelanie, które zapowiada się interesująco ze względu na wyznaczone liczne nagrody w medalach i drobiu.

— (Osobiste.) Naczelnik sądu grodzkiego p. sędzia Pawłowski wyjechał na 4-tygodniowy urlop wypoczynkowy.

— (Kurs gotowania.) Stowarzyszenie Młodych Polek urządziła z dniem 1 września br. kurs gotowania, a z dniem 1 października rb. kurs prasowania. (mp.)

— * **Rogóźno.** (Z życia „Sokoła.”) — Okręg rogoziński Tow. gimn. „Sokół” urządził 6 bm. zawody okręgowe na stadionie miejskim. Do zawodów stawiła się znaczna liczba sokołów. W związku z za-

Ś. p. ks. prałat Marceł Kowalski

Zgon zasłużonego kapłana, wieloletniego proboszcza i dziekana trzemeszńskiego, odbił się głośnie echem w całej Wielkopolsce. W uzupełnieniu charakterystyki Zmarłego, podanej przez nas wczoraj w wspomnieniu pośmiertnym, należy dodać niezwykle wydarzenie w roku 1918, związane z osobą ks. prałata Kowalskiego.

Było to w czerwcu tego roku, kiedy Niemcy poniosły ostateczną klęskę. W patriotycznym Trzemesznie wyczekiwano tej chwili z wielkim utęsknieniem. Wówczas podczas procesji Bożego Ciała, kiedy Zmarły niośł Sanctissimum ulicami miasta, po udzieleniu błogosławieństwa, zaintonował „Boże coś Polskę”. Śpiew podchwyciły tysiączne głosy.

Władze i policja stały bezsilne. Były potem dochodzenia, oskarżonemu groziły surowe kary... zanim zdolano je zastosować, cesarstwo niemieckie runęło.

wodami okręgowymi odbył się w niedzielę, 7 bm. bieg okrężny na przestrzeni do dworca kolejowego. Po południu urządzono miejscowe tow. gimn. „Sokół” zabawę w ogrodzie p. Jarosza, gdzie mimo niesprzyjającej pogody bawiono się do wieczora, poczem zakończono doroczną świętą sokole skromną zabawą taneczną. Impreza sokoła udała się w całej pełni i znalazła uznanie i poparcie miejscowego społeczeństwa.

— (Przemarsz szkoły kawalerii.) Wracająca z ćwiczeń Centralna Szkoła Kawalerii z Grudziądza zatrzymała się na jeden dzień w tutejszym mieście. Było to od dłuższego czasu większe zbiorowe zakwaterowanie wojska. (aka.)

— * **Srem.** (Zabawa S. M. P.) W ub. niedzielę odbyła się staraniem Młodzieży Polskiej zabawa w nowej strzelnicy. Czyżby zysk przeznaczono na odbudowę „Ogniska”.

— (Z boiska.) W ubiegłą niedzielę odbyły się na boisku „Sokoła” zawody w piłkę nożną między Ś. K. S. ze Sremu a klubem „Pocztowcy” z Poznania. Zwyciężyli goście w stosunku 4:3. Podczas całej gry padał deszcz.

— (Zebranie „Sokoła.”) W poniedziałek, 8 bm. odbyło się w hotelu Bazar plenarne zebranie „Sokoła”. Po zatwierdzeniu sprawozdań nastąpił odczyt na temat „Polskość Pomorza”. Po wykładzie nastąpiło odczytanie rozkazu złotowego, którego wysłuchano w postawie zasadniczej. Nakoniec opisał drh. Sipiński znaki i opaski prezesów i wiceprezesów dzielnicowych, okręgowych i związkowych. (cs.)

— * **Ujście.** (Zabawa „Sokoła.”) W niedzielę urządziło tutejsze Tow. gimn. „Sokół” zabawę z występami gimnastycznymi. Z sąsiednich gniazd brało udział gniazdo czarnkowskie. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna w sali p. Mazurkiewiczowej.

— (Obfite żniwa.) Tegoroczne żniwa udały się w mieście tutejszem bardzo dobrze. Żyta i jęczmiona sprzątnięto przy bardzo pięknej pogodzie bez jakiegokolwiek deszczu. Obecnie jeszcze tylko owo jest na polach. Rolnicy tutejsi nie pamiętają tak obfitych żniw.

— (Z Bractwa Kurkowego.) W niedzielę odbyło się kwartalne zebranie tutejszego Bractwa Kurkowego. Uchwalono urządzić strzelanie w dniu 21 bm. — Król żniwny otrzyma 50 zł nagrody i krzyż pamiątkowy. (um.)

— * **Połajewo.** (Z życia towarzystw.) Tutejsze kolo śpiew. im. św. Cecylii urządziło w dniu 7 bm. w ogrodzie p. Zdanowskiej swą doroczną zabawę, połączoną z występami śpiewaczami i różnymi niespodziankami.

— (Z „Sokoła.”) W dniu 21 bm. urządziła tutejsze Tow. gimn. „Sokół” wycieczkę do oddalonej o 18 km. miejscowości Brzeźna, gdzie odbędzie się pokazy gimnastyczne oraz biegi, a następnie zabawa.

— * **Żerków.** (Kradzieże.) W majestności Chrzanie spłoszył borowy p. Jan Halajda w nocy na 7 bm. z pola czterech osobników, którzy zajęli wozem po zboże. — W niedzielę w nocy skradziono robotnikowi Stefanowi Czajce 3 króliki, zaś w nocy na 10 bm. skradli robotnicy p. Gwizdkowej 7 królików i robotnikowi Rydjanowi również 7 królików.

— (Jarmark.) We wtorek odbył się u nas jarmark. Na targowisku spędził średni. Na rynku było dużo miejsca wolnego, gdyż, zdaje się, Żydzi kalisy i ci z Turka pogniwali się i nie przyjechali. (rl.)

— * **Znin.** (Pokaz fotograficzny.) Towarzystwo Miłośników Fotografii urządziło przy „Targach Pałuckich” w Żninie w dn. od 10 do 14 września br. pokaz fotograficzny. Udział w pokazie mogą brać fotografowie zawodowi i amatorzy, zamieszkali w województwie poznańskim. Ostateczny termin zgłoszeń 5 września br., a dla nadsyłania fotografii 7 września br. godz. 18. Prace, przesyłane ze spóźnieniem pomimo umieszczenia ich na pokazie, nie będą premjowane. Pokaz połączony jest z nagrodami, przyznawanymi przez sąd w skład którego wchodzi pp. Bolesław Gardulski, prezes Towarzystwa Miłośników Fotografii w Poznaniu, dr Tadeusz Cyprjan, hr. Henryk Plater z Góry, prof. Piekutowski Władysław i dyrektor Jan Wilhelm ze Żnina.

Z Pomorza

— * **Grudziądz.** (Pielgrzymki i wycieczki.) Katolickie Stowarzyszenie Polek wyjeżdża 21 bm. z pielgrzymką do Częstochowy. Kierownictwo pielgrzymki obejmuje od dyrekcji kolei odpowiedni na wniosek o zniżkę kolejową. W dniach od 12 do 16 bm. Polskie Tow. Krajoznawcze urządziło wycieczkę do Wilna, Trok i Werek; wycieczkę prowadzi ks. dr. Łęga, prezes towarzystwa.

— (Restauracja kolejowa.) Dyrekcja Kolei Państw. w Gdańsku ogłasza przetarg na dzierżawę restauracji kolejowej w Grudziądzu z terminem objęcia dnia 3 września br. Otwarcie ofert nastąpi dnia 18 bm.

— (Samobójstwo.) W Płużnicy popełnił samobójstwo rolnik Netz. Denat powiesił się na strychu domu mieszkalnego. Przyczyną rozpaczyliwego kroku był rozstrój nerwowy. (ski.)

— (Wielka kradzież z włamaniem.) W nocy na niedzielę włamali się złodzieje do składu jubilerskiego T. Hertzera przy ul. Trzeciego Maja. Włamywacze skradli większą ilość zegarków męskich i damskich oraz biżuterię, razem wartości 10 tys. złotych. Złodzieje wtargnęli do wnętrza kamienicy z podwórza przez ustęp. Policja ujęła trzech podejrzanych osobników.

— (Pożar.) W niedzielę spłonął w Tuszewie dom mieszkalny gospodarza Borowicza. Pastwą płomieni stało się też całe urządzenie domowe. Poszkodowany nie był ubezpieczony. Przyczyną pożaru nie zdolano dotąd ustalić. (ski.)

— * **Chełmno.** (Wymyślne samobójstwo.) W niezwykle sposób pozbawił się życia 19-letni Paweł Kiżewski z Chełmna. Skreślił z drutu pętlę i założył sobie na szyję, drugi zaś koniec drutu zarzucił na przewód wysokiego napięcia (o sile 15 000 volt). W momencie zetknięcia się drutu z przewodem K. zginął natychmiast. Wskutek spowodowanego krótkiego zwarcia w przewodach miasto było przez dłuższy czas pozbawione prądu elektrycznego.

— (Tragiczny wypadek.) Zajęty przy naprawie t. zw. „główek” w Wiśle, 20-letni robotnik Robert Heinrich z Zarośla, pośliznął się i wpadł na głębie. Nim koleźcy zdążyli przyjąć mu z pomocą, H. zginął w nurtach rzeki. Zwłok jego mimo długiego poszukiwania dotąd nie odnaleziono. (x.)

— * **Gdynia.** (Przyjazd skautów francuskich.) W związku ze zlotem skautów wodnych w Gdyni, który odbędzie się 14 bm., przyjeżdża w dniu 11 bm. grupa skautów francuskich (katolickich), która po zwiedzeniu portu i miasta odjedzie w tym samym dniu do Częstochowy na uroczystości na Jasnej Górze.

— (Z marynarki handlowej.) Najbliższe posiedzenie komisji dyplomowej dla oficerów marynarki handlowej odbędzie się w piątek 12 bm. w Urzędzie Morskim w Gdyni, pod przewodnictwem dyrektora Urzędu p. inż. St. Łęgowskiego.

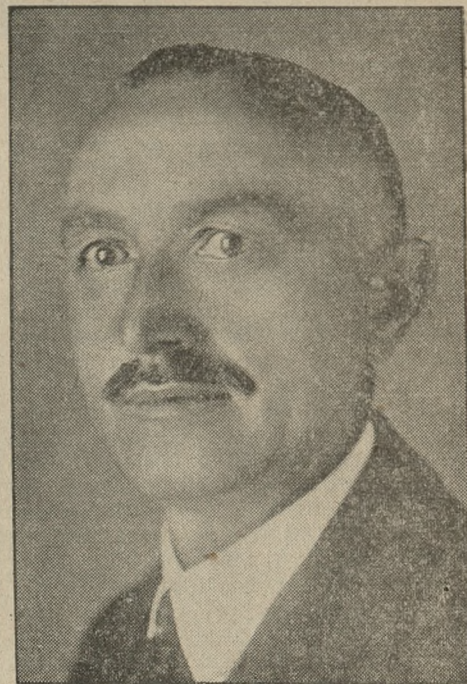
— (Z Tow. Kupców Samodzielnych.) W czwartek 11 bm. o godz. 20.30 w lokalu p. Grzegorzewskiego odbędzie się zebranie Tow., na którym wygłosi referat p. Alfred Dziadziul, inż. dyplomowany, pod tytułem „Wrażenia z pobytu i położenie gospodarstwa w Ameryce”. (pg.)

— * **Świecie n. W.** (Nieudały zamach samobójczy.) Nad jeziorem w miejscowości Ostrowite targnął się na własne życie 30-letni ksiązkowy Rosenau Alfons ze Lniana. Kula rewolwerowa ugodziła go w okolicę serca, lecz nie spowodowała śmierci. Po udzieleniu pomocy na miejscu przewieziono desperatę do szpitala powiatowego w Świeciu.

— (Wypadek dziecka.) W Jeżewie na podwórzu rolnika Lepka wpadło do zbiornika odpływów i ścieków dziecko jednoroczne. Wypadek zauważono i wydobyto prawie już martwe dziecko. Dzięki rychłej pomocy lekarza p. dr. Jettkego z Łaskowic zdołano ocalić dziecko.

— (Introdukcja nowego proboszcza.) — W Grucznie w niedzielę, 7 bm. odbyła się uroczysta introdukcja nowego proboszcza, ks. Józefa Stocka, który przedtem był proboszczem w Garczynie i objął probostwo

Tomasz Joachimiak

starszy maszynista w Oczyszczalni Miejskiej na Szelagu, obchodził w tych dniach 25-lecie pracy zawodowej w przedsiębiorstwach miejskich. Równocześnie p. Joachimiak obchodził srebrny jubileusz pożycia małżeńskiego. Szanowny Jubilat jest od tylu lat wiernym czytelnikiem naszego pisma.

w Grucznie po zmarłym śp. ks. prob. Teofilu Lipskim. Komisarz biskupi ks. dziekan Konitzer ze Świecia wręczył nowemu proboszczowi klucze kościoła, a przed wielkim ołtarzem dokument instytucyjny. Po introdukcji odprowadził ks. proboszcz uroczyste nieszpory, poczem w procesji odprowadzono ks. prob. Stocka do plebanii. Parafianie, licznie zebrani na odpuszczenie, wzięli gremjalny udział w tej uroczystości.

— (Pięciolecie Stow. Młodzieży Żeńskiej.) W Przechowie pod Świeciem obchodziło Stow. Młodzieży Polskiej Żeńskiej uroczystość pięciolecia swego istnienia.

— (Odnalezienie zwłok.) W pobliżu Grudziądza wyłowili rybacy zwłoki śp. Leona Kowalkowskiego, urzędnika wydziału powiatowego w Świeciu, który jadąc wraz z swym bratem kajakiem na Wiśle, razem z nim utonął. (tts.)

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Strzały na ulicy

Z Gniezna donosi (br):

W nocy na środę, około godziny 1, dwóch zamaskowanych bandytów włamało się w Wierzycach pow. gnieźnieńskiego do mieszkania 80-letniej p. Hoffmannowej. Bandyci wdarli się do mieszkania przez okno, które wybili. Steroryzowali starszkę groźbą uśmiercenia i zmusili ją do wydania im całej posiadanej gotówki w kwocie 49 zł. Po dokonaniu rabunku bandyci zbiegli w niewiadomym kierunku.

„Posady za kaucjami”

Kompi to ludzie łatwowierni powierzają swe oszczędności

Przed kilku tygodniami pojawił się w Grudziądzu niejaki Włodzimierz Chmielewski i stanął na czele szumnie zareklamowanego przedsiębiorstwa „Posłaniec”. Chmielewski angażował księgowych, maszynistki i inkasentów i pobierał od nich kaucje od jednego do dwóch tysięcy złotych. Ch. angażował również woźnych i tragarzy, pobierając odpowiednio niższe kaucje. Przed kilku dniami Ch. utonął się w niewiadomym kierunku, nie zwracając ani jednej kaucji i nie wypłaciwszy zaległych zarobków. O Chmielewskim dowiedziano się teraz, że w podobny sposób pracował przedtem na terenie Chełmna i Świecia i tamt. policja zainteresowała się jego osobą.

Podobnym opryskiem okazał się niejaki Edward Mussakowski, przedstawiciel „Edy(?)” w Poznaniu. M. w Grudziądzu przy ul. ks. Budkiewicza otworzył agenturę tej nieznannej firmy i ofiarowywał „dobrze płatne posady” w swem przedsiębiorstwie, oczywiście za złożeniem kaucji. Reflektantów na posady z wymagana kaucją zgłaszało się wprawdzie wielu, lecz Mussakowski już nie zdążył pozbawić ich pieniędzy, ponieważ policja tymczasem ujęła go. Mussakowskiego ścigała prokuratura poznańska listami gończymi. Osużona odstawiono do więzienia sądowego w Poznaniu. (x)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W NASZYM REGJONIE

WYSZŁY NOWE „WICI”

Pożyteczny i mimo kryzysu regionalny we Wrześni wychodzący miesięcznik regionalny „Wici Wielkopolskie” wydał zeszyt sierpniowy ze zwykłą starannością. Redaktor jego, p. Marjan Turwid, którego barwne pióro znają czytelnicy Działu z licznych essay'ów krytycznych o plastyce, bierze asumpt z wystawy, jaką urządziło w Muzeum Wielkopolskim nasze Tow. Miłośników Grafiki i daje skróty rozwoju grafiki polskiej. Datuje się ona od roku 1910 mniej więcej, jeżeli idzie o planowe jej kultywowanie. Grafików mieliśmy i przedtem, to wiadomo, grafika wszakże jako mocna gałąź kultury artystycznej jest dość u nas świeża. W nowszych czasach szedł w niej przodem Kraków, jako miejsce w którym odrodziła się plastyka polska w ogóle, a to po zreorganizowaniu Akademii Sztuk Pięknych przez nieodżałowanego Falata. Rzadka dzisiaj „Tekla Melpomeny” i niemniej rzadka „Tekla krakowska” (wydana na zjazd lekarzy i przyrodników w r. 1911) były bodaj pierwszemi na większą skalę przedsięwzięciami tego rodzaju w czasach nowszych.

Teraz — jak słusznie stwierdza p. Turwid — mamy już dwa centra: Warszawę, gdzie w Szkole Sztuk Pięknych rozwinięta się grafika wyborowa, idąc zwłaszcza w kierunku drzeworytu, oraz w Krakowie (Pankiewicz-Wojnarski). Co do Poznania, to p. Turwid po zwiedzeniu wystawy jest zdania, iż nasze miasto „dorabia się własnego tonu”. Jest znaczny postęp między poznańskiem „wczoraj” a „dzisiaj” i można mieć co do przyszłości niemałe nadzieje, zwłaszcza wobec planowej pracy, jaką przedsięwzięła nasza Państwowa Szkoła Zdobnicza, gdzie grafikę prowadzi prof. Wroniecki.

Cykl „Wybitni Wielkopolanie” wzbogacił prof. A. Szyperski treściami o Wawrzyniu Surowieckim, pierwszym naukowym badaczem przedchrześcijańskich czasów słowiańszczyzny. Urodzony w r. 1769 pod Gnieznem, umarł w Warszawie w r. 1827, gdzie był sekretarzem generalnym w ministerstwie oświaty, i innych wysokich godności się doczekał. Pracował wytrwale także na polu społecznym i majątek swój, w kwocie 36 000 złotych, zapisał na stypendia dla biednej młodzieży Uniw. warszawskiego.

P. Marjan Patecki w dalszym ciągu „wspominków życiowych” opisuje przejazd wywożonego przez Prusaków ks. arcyb. Ledochowskiego przez stację Ostrzeszewo i przyjęcie, jakie tam czcigodnego pasterza-męczennika spotkało ze strony ludności. W rubryce „Listy z regionów” znajdujemy informacje z Poznania, Jarocina, Wrześni i Koźmina. Z recenzji dano w tym numerze omówienie dziennika Marii Janowej Kasprowiczowej, oraz pracy ks. Józefa Ostrowskiego „Mickiewicz w Wielkopolsce w 1831—32 r.”. Poezję regionalną reprezentują tym razem utwory p. Barbary Marcinkowskiej („Myśl o zmierzchu” i „Nad jeziorem powidkiem”) oraz p. St. Helsztyńskiego cztery sonety z cyklu „Gnieźno i ziemia Gnieźnieńska”. Zbiór tych sonetów ukazuje się wkrótce — jak zapowiada redakcja w tymże numerze — nakładem „Wici” i będzie pierwszym tomem „Biblioteki Wici Wielkopolskich”. Biblioteka ta ma przynosić utwory autorów grupujących się dokoła „Wici”. Cykl powyższy będzie miał tytuł „Gniazdo Orła”, okładkę projektuje prof. Jan Wroniecki, wewnątrz tomu znajdzie się rysunek p. S. Szmaja. Drukami zajęła się oficyna p. A. Prądzyńskiego we Wrześni, ta sama, która tłoczy „Wici”. (en)

W następnym Dziale: WIELKIE I GROŹNE NIEBEZPIECZEŃSTWO

przez

Dr. Andrzeja Wojtkowskiego

Pisma nadesłane

„Ruch Literacki”. Nr. 5. Treść: L. Podhorski — Około: „Przyczynki Mickiewicza”. — A. Fei: „O charakterystykę poezji polskiej XVI wieku”. — Materjały. — Recenzje. — Bibliografia. — Notatki. — Kronika. — Adr. Red. Warszawa, Ul. Zgoda 12.

„UKAZ O LITERATURZE”

Centralny Komitet Partii Komunistycznej sowieckiej powziął — jak donosiliśmy pokrótce — uchwałę, że wszyscy pisarze sowieccy mają od teraz należeć do jednej jedynej organizacji zawodowej. Dotychczas byli zorganizowani w kilku związkach „pisarze proletarijacy”. Drugą kategorię stanowili t. zw. „towarzysze podróży”, tj. ci literaci, którzy sympatyzowali, lub przynajmniej twierdzili, że sympatyzują z sowieckością, ale nie wzięli się przy należności do urzędowej organizacji. Ci byli uciskani i szykanowani na wszelkie sposoby, w przeciwieństwie do popieranych i subsydjowanych pisarzy „proletarijskich” czystej wody. Poparcie to wyrażało się jak najrealniej, wiadomo bowiem, że wszelki ruch wydawniczy jest w Rosji zmonopolizowany przez państwo i tylko te książki mogą się ukazać drukiem, tj. być honorowane i sprzedawane, które sowieckiemu odpowiadają i znajdują aprobatę odnośnej biurokracji. Ta zaś popiera tylko dzieła prawowierne, „blagonadziejny” według carskiej nomenklatury, t. j. takie, które szerzą światopogląd marksistowski i przyczyniają się agitacyjnie do utrwalenia sowiectwu w umysłach czytelników.

Zdaniem Centralnego Komitetu, nie trzeba już teraz specjalnie popierać pisarzy „proletarijskich”, gdyż wychowano ich w dostatecznej liczbie, tak, że stworzyli „poważną i obszerną literaturę”. Dalsze ich wyodrębnianie w osobnych organizacjach prowadziłoby do odcięcia ich od ogółu pisarzy. Zostaje więc utworzony jednolity Związek Pisarzy Sowietkich, w którym powstanie tylko odrębna „Frakcja Komunistyczna” do której zapewne będą należeli dzisiejsi „pisarze proletarijacy” i ci z pośród innych, którzy zgłaszają specjalny akces. Wobec dotychczas istniejące zrzeszenia, ulegają likwidacji, a podobna reforma ma być przeprowadzona także w zakresie plastyki, muzyki i architektury.

Pierwszym następstwem tego ukazania jest to, iż rosyjskie literackie periodyki przestały się ukazywać na jakiś czas, albowiem partja pozmieniała w nich redakcje. Największa zmiana zaszła w trzech przeglądach literackich: „Marksisto-leninskoje iskustwoznanie”, „Proletarijskaja literatura” oraz „Na literaturnom postu”. Wszystkie trzy zostały złączone w jedno i dostały nową redakcję wspólną. „Czystka” została przeprowadzona w innych periodykach. Leningradzka „Zwjezda” zapowiada pod nową redakcją kilka nowości, jak romans Konstantego Fedina „Uprowadzenie Europy”, M. Kazakowa „Rok 1957” B. Lawrenjewa „Życie idzie dalej” i in.

Jak przyjęły ten ukaz sfery literackie? W Moskwie i w Leningradzie odbyły się zgromadzenia pisarzy i powitały go z entuzjazmem, jak piszą sprawozdawcy. A tylko — bagatel! — co do interpretacji jego tendencji i następstw zachodzi kompletna sprzeczność. Jedni pisarze dają wyraz przekonaniu, że teraz pisarze w Rosji będą mieli swobodę i nie będą musieli wybierać między prześladowaniem, a pisaniem agitacyjnie w duchu marksistowskim — drudzy są zdania, że jest wprost przeciwnie i że komunizm ani nie udziela „powszechnej amnestji”, ani nie przestaje zmuszać literaturę, aby była narzędziem agitacji. Idzie mu tylko o to, aby nikt już nie mógł pozostawać poza państwową organizacją literatury. Dotychczas istnieli nie tylko pisarze proletarijacy, ci zupełnie pro pro prawowierni, „poputczy”, tj. chwiejni niby sympatycy, po dejrzani o herezję. Wielu pisarzy „dekowało się” i szło zupełnie luzem, nie zdradzając się ze swymi opiniami, a tłumaczyli się tem, że nie mogą uważać się za „proletarijskich”, bo mają własne wyobrażenia, a nie chcą być traktowani jako „poputczy” i dziećmi smutny los tych ostatnich. Teraz — powiadają „blagonadziejni” — nie ma już ani uprzywilejowanych ani ciemionych — są tylko równi w obowiązkach i prawach pisarze sowieccy, więc i na tych „dekowników” przyszedł czas „puścić farbę”.

To też gdy na jednym z zgromadzeń literatów w Moskwie wykrzyknął Klyczkow, że „teraz jaskółka może lecieć gdzie chce!” — spotkał się z jednomyślnym podobno protestem. Okrzyk ten był odpowiedzią na znane oświadczenie pisarzy „proletarijskich”, w swoim czasie ogłoszone, gdzie

powiedziano, sposobem hasła, że „jaskółka musi lecieć tam, dokąd ją kieruje epoka”. Z moskiewskiego protestu wynika, że jaskółka musi dalej lecieć w kraj komunizmu. Nie pomogą inne interpretacje, do których przylączył się np. pisarz chłopski Oreszin w Moskwie i P. Guber w Leningradzie. Komunizm zaprzeczyłby sam siebie, gdyby zezdł z dotychczasowej drogi, tj. z zaprzęganiami literatury do służby agitacyjnej i gdyby przywrócił wolność myślenia i pisania. Muszą mieć słusność ci literaci „proletarijacy”, dla których najnowszy „ukaz”

jest środkiem przymusowym na to, aby niezdecydowani albo niechętni „puścili farbę”. A gdy nie będzie to farba czerwona, wówczas komunizm zastosuje do opornych stosowne metody, zresztą dobrze znane. „Niezwiazkowi” mogą być powyrzucani z płatnych stanowisk, o ile ich tam tolerowano, mogą być pozbawieni „pajoku”, tj. kart żywnościowych, bez czego w Sowdepji umiera się z głodu, gdyż ceny na rynku wolnym czynią żywność poprostu niedostępną. Wreszcie zostaje G. P. U. i jej brauningi. Jaskółka naprawdę nie ma wyboru. R. Z.

ŻYCIE KULTURALNE

JAZZ I JEGO HISTORIA

Napisał ją — w skróceniu, ale ciekawie — nikt inny, jak Jack Hilton. Jest on niezawodnie wyrocznią w zakresie saksofonu, bania, ukulele, piły, dzwonków, drewnianych bębnow, wyrażających jak wiadomo duszę współczesnego człowieka z nieporównanym realizmem wyrazu i głębią uczucia. Jedno z pism muzycznych w Ameryce uprosiło więc Hiltona o słowo decydujące: skąd się wziął jazz, czym jest i czym będzie? Mistrz odłożył trąbkę, satorbę samochodową, której dźwięki dobywały z najzatarciwszych oczu, chwycił za pióro i dowiedzieliśmy się ważnych rzeczy.

Muzyka jazzowa powstała z rytmów, przy których murzyni Afryki zwrótnikowej pisały w okół pała, do którego wiąże się indywiduum, mające ulec upieczeniu i skomponowaniu. Skoro tak, to nie dziwnego, że przebiega się w tej muzyce radość, pobudzona myślą o smacznej i wykwintnym posiłku, odnośna bowiem potrawa jest za życia, jak wiadomo, tuczona aby odpowiadała przepisom murzyńskiej kuchni bez względu na to, czy u pała znajduje się na ten cel przeznaczony niewolniczy z innych plemion, czy biali podróznicy, czy własni współobywatele. Gdy handlarze niewolników zaczęli zaopatrywać plantacje amerykańskie w czarny towar, rytmy te przestąpiły się do Nowego Świata i stamtąd do Europy, zawsze łakomej na egzotyzy. Było to dość dawno, pierwszy jubileusz z pewnością minął, bo przecież już w r. 1908 Debussy skomponowała swego Cake - walka, jako jeden z utworów stanowiących suitę „Childrens Corner”.

W r. 1913 niejaki Gorham wpadł na myśl, aby założyć orkiestrę ze samych murzynów. Pomysł był genialny. Artyści zachowywali się jak djabły spuszczone z łańcucha, miauczeły, szczekały, wyły i wogóle robili wrażenie szaleńców. Spodobało się to niesłychanie w Ameryce i rychło przeszło do Europy. Tak powstał pierwszy zespół jazzowy. „Nowa muzyka” zaistniała, trzeba tylko było ją udiscyplinować. Powstały rychło setki i tysiące utworów, na jazz skomponowanych. Kto nie czuł się na siłach do obmyślenia własnych tematów, brał cudze. Tak powstały pełne amerykańskiego smaku i wytworności foxtrotty na tematach... Chopina, Czajkowskiego, Wagnera, Bizeta. Hilton dziwi się szczerze, dla czego Puccini, usłyszawszy słow-foxa na tematach z „Madame Butterfly”, zrobił straszliwą awanturę i sądowo postarał się o zapobieżenie na przyszłość dalszym arcydziełom tego samego rodzaju. Bo jazz ma, według Hiltona, ogromną przyszłość. Niektóre sekty amerykańskie wprowadziły go już do swoich kościołów. Zdaje się, że niedługo poczekają Amerykanie na pierwsze marsze żałobne rodzaju jazzowego. Będzie to ostateczny tryumf jazzu i szczyt jego popularności. Na razie jeszcze o tem nie słyhać, bo Hilton byłby niezawodnie się tem pochwalił.

Nowy Lehar. Pod tytułem „Giulietta” skomponował Franciszek Lehar nową operetkę, która będzie wystawiona w jesieni w Wiedniu oraz w Berlinie.

POLONICA WŁOSKIE

Motywy rzymskie u Krasińskiego. W twórczości wielu zachodnioeuropejskich literatów i artystów Rzym odegrał poważną rolę jako motyw artystyczny, jako źródło pomysłów i koncepcji. Kto wie nawet, czy miara bogactwa i różnorodności tego właśnie motywu „rzymskiego” nie dałaby się do pewnego stopnia mierzyć ilością kultury danego narodu. W naszej sztuce rzymskie motywy są częstym zjawiskiem zwłaszcza od renesansu a już wprost roi się od nich w dobie romantyzmu. Na czele wszystkich naszych „rzymskich” poetów staje Krasiński. Motyw Rzymu przybiera u niego tysiączne odmiany i rozrasta się w „Legendzie” aż do symbolu całej ludzkości ogarniającego. Tym tematem zajęła się wnućka s. p. A. Begeya p. Marina Bersano Begey, która w roku zeszłym doktoryzowała się w Turynie w zakresie polonistyki. Teraz wyszła część jej pracy doktorskiej p. t. „Pagine di vita e d'arte romana in S. Krasiński” (Piccola bibl. slava, Roma 1932, str. 54). Rzecz cała, gęsto przetykana wyjątkami z listów poety, opracowana solidnie i oparta na sumiennym studium źródeł, jest nową cenną pozycją w dorobku włoskiej polonistyki. (P.)

TEATR

Sztuka żydowska w Paryżu. Piszą nam z Paryża: Teatr Pitojewa, (który jest jak wiadomo żydowskiego pochodzenia) wystawił sztukę żyda niemieckiego Hjalmara Bergmanna zatytułowaną „Joe”. Sprawozdawcy, o ile nie są sami rasy żydowskiej, zaznaczają, iż trochę za wiele zaczyna się w Paryżu pojawiać sztuk, przynoszących ukrytą apoteozę żydostwa pod formą żartu, sentymentu i nawet ironji. Wszystkie zle strony charakteru żydowskiego są przedstawiane na wykrętnych przykładach jako cnoty, albo postępy konieczne wskutek zbiegu okoliczności. Natomiast „goje” wychodzą na ludzi dzikich, okrutnych, zawistnych i nieuczciwych. Sztuki takie mają zapobiegać antysemityzmowi. Tendencja ich jest wszakże tak wyraźna, że raczej go prowokują i wzmagają. (tl)

Jubilat, który przeżył siebie. Jest nim pisarz niemiecki Ludwik Fulda, który święci w tym roku 70-lecie urodzin. W swoim czasie zyskał sobie Fulda głośne imię jako krytyk teatralny i dramaturg, zwłaszcza że stał się w Niemczech pionierem Ibsena, jako twórca berlińskiej „Freie Bühne”. Tłomaczył oprócz Ibsena także Beaumarchaisa, Moliere'a i „Cyryla de Bergerac”, oraz pisał wiele sztuk, z których „Talizman” był grany także i w Polsce: wprowadził go Pawlikowski w Krakowie w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku z Kotarbińskim w roli króla. Dzisiaj twórczość Fuldy zeszła do archiwum i jubileusz jego stał się podrzędną datą w historii literatury.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Odnowienie Zamku warszawskiego. Piszą nam z Warszawy: Restauracja Zamku postępuje naprzód według swego planu. Od Placu Zamkowego przywrócony będzie w architekturze barok z czasów Zygmunta III, od Wisły — barok saski (August III). Warto dodać, że w najstarszej części Zamku, przy Zjeździe, znalazły się mury z czasów Zygmunta Augusta. Przybudówka saska od strony Zjazdu będzie usunięta jako niepotrzebna i niezgrabna. Dachy ulegną zmianie, będą wyższe i bardziej spadziste — obecne pochodzą z czasów rosyjskich i są nader brzydkie. Odnowiony też będzie Pałac pod Blachą, dawna siedziba księcia Józefa. Z Zamkiem połączą ją efektowne schody. Ważny problem stanowi otoczenie Zamku, które musi ulec gruntownemu przekształceniu, aby piękna ta budowla odzyskała charakter monumentalny. Tyczy się to zarówno Placu Zamkowego, jak przestrzeni spadających za Zamkiem ku Wiśle. Dzisiaj np. Zamek, widziany od strony Krakowskiego Przedmieścia, leży za nisko, mianowicie poziom bruku znacznie się podniósł, jak to zwykle bywa: znać to na kościołach krakowskich, jak Marjański i św. Krzyż, które bardzo się „skróciły” i leżą w dole, gdyż przez nawarstwianie się kładzionych na sobie bruków teren podszedł w górę. (tw)

RUCH REGJONALISTYCZNY

„Sonety, nocnice i hele” są to nazwy różnych straszdeł na Śląsku. Podania o nich zachowały się jeszcze wśród ludności wiejskiej i dobrze się stało, że zebrał ich częstkę Paweł Zawoda i opublikował w ostatnim zeszycie „Zarania śląskiego”. Wśród rozmaitych opowieści o tych zmoarach co krew pija ze swych ofiar lub duszą je podczas snu, dowiadujemy się, że i drzewa też mają swe „sonety”. Taką „sonetą” wychodzi z ciała dziewczyny, które wówczas leży na wznak bez duszy. Jeżeli się obróci, wówczas „soneta” nie może już powrócić i błąka się jęcząc żalnością. Obok tych materiałów znaczną część zeszycu, do którego będzie trzeba jeszcze powrócić, poświęcono nauce i literaturze pięknej. Tę ostatnią reprezentuje nowela Gustawa Morcinka o „burmistrzan- ce Gryzeldzie” ze Skoczewa, co zakochała się w posagu Trytona. Ludwik Musiał zajmuje się średniowiecznymi warunkami drewnianymi na Górnym Śląsku. Materjały do życiorysów działaczy narodowych Józefa Lompy i Pawła Stalmacha podają Paweł Musiał i L. Brożek. Poza- tem zawiera „Zaranie” kronikę, recenzje i materjały. Zeszyt przedstawia się b. dobrze i ciekawie. (J. St.)

Książki nadesłane

J. Berski: „Gra i miłość”. Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój”.

„Dzień Polski“ w prasie szwedzkiej

Entuzjazm dla polskich olimpijczyków — Dar szwedzki dla Uniwersytetu Jagiellońskiego

„Dzień Polski!“ — tak brzmiał wielki tytuł na stronicach sportowych poczytnych dzienników stockholmskich w ubiegły poniedziałek. Podniętę do takiego wyróżnienia Polski sportowej dla wyczyn Kusocińskiego w Los Angeles, o którym czytamy w „Stockholms Tidningen“: „Z zegarkiem w ręku prowadził Polak, Kusociński, bieg w szybkim tempie i odparł zwycięsko wszystkie próby przegonięcia go. Mógł być z łatwością pobić rekord światowy, ale zadowolił się zdobyciem dla Polski złotego medalu za lekką atletykę i zwolnił tempo, gdy się przekonał, że wszyscy jego konkurenci już odpadli. Dzisiaj nazwisko Kusocińskiego jest na ustach wszystkich. Nurtu poszedł w niepamięć. Kusociński jest zaiste biegaczem nieporównanym“.

Na drugi dzień nadeszły już do Stockholmu sprawozdania szczegółowe korespondentów sportowych z Los Angeles, w prasie szwedzkiej pojawiły się lokciowe artykuły o fenomenalnym zwycięstwie naszej rodaczki Walasiewiczówny.

Prasa szwedzka sportowa zaznacza, że sukcesy Polaków na Olimpiadzie w Los Angeles nie są dla Szwedów niespodzianką, albowiem trenerzy szwedzcy, jak Edman i Norling, którzy pracowali w Warszawie i w Zakopanem, przepowiadali już wcześniej zwycięstwo swoich uczniów polskich.

Przy tej okazji, gdy o Polsce i Polakach głośno w prasie szwedzkiej,

dziennik „Stockholms Tidningen“ zamieścił obszerny artykuł p. t. „Historyczne pozdrowienie Polaków dla narodu szwedzkiego“, w którym, opierając się na odkryciu przez sekretarza Tow. Polsko-Szwedzkiego w Stockholmie, K. G. Felleniusa, historycznego podpisu Kościuszki i Niemcewicza w książce gości przy wodospadach w Trollhättan, podnosi pismo zasługi niepożyte obu znakomitych mężów dla utrwalenia przyjaźni między Polską a Szwecją. Podpis ów w złotej księdze Trollhättan brzmi dosłownie: „T. Kościuszko, Jul. Niemcewicz: 1 Martii 1797. Que Dieu assiste cette brave et bonne nation dans toutes ses entreprises“ (niechaj Bóg wspiera ten dzielny i dobry naród we wszystkich jego poczynaniach).

„Stockholms Tidningen“ dodaje: „Odkrycie p. Felleniusa przyszło w samą porę, gdyż w tych dniach udaje się p. Fellenius do Krakowa, aby przekazać w darze Uniwersytetowi Jagiellońskiemu bibliotekę szwedzką, złożoną z 800 tomów, która powstała z darowizn i legatów osób prywatnych i instytucji, jako dowód realnej przyjaźni uczuć Szwecji dla Polski“.

Sporo notatek i artykułów poświęciły również Polsce w tych dniach inne pisma, jak „Aftonbladet“, „Dagens Nyheter“, „Stockholms Dageblad“, oraz specjalne pisma sportowe.

S. J. P.

Klub b. roznosicieli gazet — milionerów

Chwalebny wyczaj doroczny: milionerzy raz w roku roznosicielami gazet

Ostatnio odbył się w Detroit zjazd klubu byłych chłopców roznosicieli gazet. Klub liczy pięćdziesięciu dwu członków i odznacza się tem, że każdy jego członek posiada co najmniej milion dolarów majątku.

Jest od dawna rzeczą pewną i stwierdzoną, że wielu z obecnych milionerów amerykańskich zaczęło swą karierę jako roznosiciele gazet. Honorowym prezydentem klubu był Tomasz Edison, sławny wynalazca, który, co powszechnie jest znane, był również roznosicielem gazet. W eleganckim lokalu klubowym zebrali się bankierzy, przemysłowcy i właściciele wspaniałych włości, i zasiadłszy do luksusowej uczy, wspominali dawne czasy, gawędząc wesoło. Zaś dnia następnego, jak corocznie, odbyło się oryginalne i jedyne w swoim rodzaju widowisko. Wszyscy pięćdziesięciu dwóch jak jeden mąż ubrali się w bluzy chłopięce i czapki z daszkiem i poszli w szeregiach przed gmach jednej z najpoczytniejszych gazet amerykańskich skąd zabrali całe masy świeżych gazet do kolportażu i rozbiegli się po ulicach, sapiąc naturalnie i dysząc, i wykorzystywali sensacyjne tytuły najświeższych artykułów. Przechodnie patrzyli z uśmiechem na podtatusiałych gazciarzy, słych lub lysz, bawili się ich zabawnymi minami i kupowali odczo gazety od tak niezwykłych kolporterów. Niektórzy z przechodniów wręczali im nawet napiwek dla żartów. Zebrane przez milionerów w tak oryginalny sposób pieniądze z dołączeniem tysiąca dolarów od każdego członka klubu, przekazywano następnie na cel dobroczynny.

Historia jednego z tych milionerów opowiada dziwy i nacechowana jest specjalnym humorem. Jakob Löwensteen naprzykład otrzymał miano „króla kieszonnych ogórków“, ponieważ przyjechawszy do Ameryki z swej morawskiej ojczyzny przeszedł tam umiejętność kieszonki ogórków, skutkiem czego stał się dziesięciokrotnym milionerem. Z początkiem 1890 roku przyjechał z rodzicami do Ameryki. Ojciec jego jako krawiec zarabiał bardzo mało, dlatego czternastoletni Jack musiał pomagać ojcu w dorabianiu pieniędzy na utrzymanie domu. Początkowo był pucybutem, ale kiedy się okazało, że

to zawód niezbyt donośny, przerzucił się na roznosiciela gazet. Radził sobie jak mógł, aż nagle pewnego deszczowego poranku spotkało go wielkie nieszczęście, które jednak szybko zamieniło się w szczęście. Szedł mianowicie z paczką gazet, ale że skutkiem deszczu było ślisko, więc przewrócił się nieszczęśliwie i wszystkie gazety wpadły w błoto. Chłopak był zrozpaczony, bo zmarnował mu się towar, za który musiał zapłacić. Usiadł więc na kamieniu i zaczął żałośnie płakać. Pewien przechodzień stanął przy nim, popatrzył na niego i rzekł: — Nie wstydzisz się płakać? Mężczyzna nie płacze nigdy! — Jack odpowiedział mu swoje nieszczęście, na co nieznanomy wyjął z kieszeni banknot stu-dolarowy i wręczył go chłopcu. Owym hojnym przechodzień był młody Vanderbilt, ten sam, który przy zatonięciu „Titanicu“ zginął bohaterską śmiercią. Przy pomocy stu dolarów zaczął Jack swój pierwszy interes, z którego niebawem powstała fabryka, a później miliony.

Jeszcze ciekawszym był sposób, w jaki finansista James Sumington zrobił karierę. Przed pół wiekiem był biednym opuszczonym sierotą, zarabiającym na życie jako roznosiciel gazet w Nowym Jorku. Jego specjalnością było roznoszenie gazet po domach i urzędach. Codziennie musiał się wspinać wiele kilometrów, to też kiedy nadszedł wieczór czuł się śmiertelnie zmęczonym. Pewnego dnia zrobił świetny interes w jednym z banków, bo sprzedał wszystkie gazety. Rozradowany wypadł z biura i zamiast schodzić przykładnie po schodach, dosiadł poręcz i zjeżdżał po niej nadół. Kiedy był w najlepszym rozpędzie, spostrzegł, że jakiś pan wchodzi po schodach na górę. Niestety nie zdążył się zatrzymać i udeżył owego pana nogą w piersi tak mocno, że pan zachwiał się. Rozgniewany, wymierzył mu policzek, ale następnie śmiał się z wydarzenia i wypytawał go, gdzie mieszka i z czego żyje. Następnego dnia był James chłopcem do posyłek w owym banku. Ów pan był bowiem Jay Gould, najbogatszy człowiek w Ameryce. Skromna posada James'a zamieniła się z czasem w wspaniałe stanowisko, przynoszące miliony. Czyli, że James Sumington zawdzięczał swą szczęśliwą przyszłość nieszczęsnemu policzkowi.

Wuk.

Zima w lecie

Uczni angielscy zajmują się obecnie bardzo ciekawym zagadnieniem, czy uzasadnione jest twierdzenie, że ostatnie wybuchy wulkanów amerykańskich wpłynęły na warunki klimatyczne ziemi.

W ostatnim czasie zanotowano zwiększoną ilość wybuchów wulkanicznych: W marcu wybuch wulkanu Fuego w Guatemali, w połowie kwietnia katastrofa wulkaniczna w południowych Andach, pozostająca w związku z erupcją wulkanu Descabezado, która częściej Argentyny i Chile pokryła gęstym deszczem popiołu. Po tych niezwykłych rewolucjach wiosennych nastąpiła bardzo niekorzystna pogoda w maju, która zaznaczyła się na całej kuli ziemskiej.

Już sławny Franklin wskazywał w roku 1784 na związek między wybuchami wulkanów a klimatem. Inni uczeni usiłowali teżę Franklina naukowo uzasadnić, lecz nie

dawano im wiary. Dopiero straszliwe wybuchy wulkanu Cracatao w roku 1883 i Catmai w roku 1912 potwierdziły hipotezę.

Najwybitniejszym przedstawicielem teorii tej jest obecnie prof. Humphrey, kierownik instytutu meteorologicznego w Waszyngtonie. Na podstawie starannych badań stwierdził on bezspornie, że każdy wybuch wulkanu idzie w parze z wyrzuceniem popiołu w kierunku pionowym. Zdaniem Humphreya masy popiołu wznoszą się na wysokość 30 km. a więc w głąb stratosfery. Tamże rozprzestrzenia się popiół z niezmierną szybkością, tak iż w krótkim czasie otacza kulę ziemską, niby siatką. Już w przeciągu 23 dni popiół znajdzie się na przeciwległej stronie kuli ziemskiej. Na tej wysokości częsteczki popiołu potrafią się utrzymać miesiące i lata, zanim opuszczą się w troposferę poniżej 10 km. nad ziemią i wywierają swój wpływ na kształtowanie się naszego klimatu.

Powstaje jeszcze pytanie, czy wyrzucone

przez wulkany masy popiołu wystarczą do otulenia pyłem swym całej kuli ziemskiej. Częsteczki popiołu wulkanicznego są tak mikroskopijnie drobne, że już 200 mkub. popiołu potrafią podołać temu zadaniu. Nie ulega wątpliwości, że wybuchający wulkan wyrzuca w powietrze ilość popiołu 50 do 100 razy większą. Przez rozprzestrzenienie się ca. 2.000 m. kub. popiołu następuje według obliczeń meteorologów amerykańskich zmniejszenie siły słonecznej o mniej więcej 20 proc., co odpowiadałoby spadkowi temperatury o 5 proc. W związku z tem pozostają także zmiany w izotermach letnich.

Jeżeli przypuszczenia i obliczenia te są słuszne, łatwo doczekać możemy się zimy w lecie, zwłaszcza jeżeli przyroda przez potężną erupcję zechce dostarczyć wiedzy nowego materiału dowodowego. WIP.

Tępienie handlu niewolnikami w Abisynji

Cesarz abisyński powołał do życia specjalny urząd do zwalczania handlu niewolnikami. Na czele urzędu stać będzie stale jeden z książąt abisyńskich, mający u swego boku doradcę angielskiego i odpowiedni sztab urzędników. Na doradcę wyznaczyl rząd brytyjski Franka Halperta, który poprzednio był urzędnikiem w rządzie egipskim, a obecnie jest kierownikiem abisyńskiego ministerstwa pracy.

Szwagier Wilhelma II.

fordanserem w Warszawie

Z Warszawy donoszą nam:

Warszawę czeka już wkrótce sensacja nielada... Przyjeżdża Aleksander Zubkow. Ten słynny hochsztapler na wielką, światową miarę rodzony szwagier Wilhelma. Do niedawna jeszcze Zubkow był przedmiotem zainteresowania opinii w całym świecie. Ostatnio jakoś przycichło o nim. Któż jednak nie pamięta, jaką sensacją był ślub tego „niebieskiego ptaka“ z rodzoną siostrą kaiserza, Wiktorją?

Poznał się wypadkiem w jakimś berlińskim dancingu, gdzie Zubkow był fordanserem. Młody — miał wtedy ledwie dwadzieścia parę lat — podobno wcale nie taki przystojny „chłopiec z parkietu“ zrobił silne wrażenie na 60-letniej księżnie. Wrażenie było tak silne, że Zubkow niezwłocznie zaczął szukać wykozystania. Leciwa księżna nie wahała się doprowadzić do niebywałego skandalu i stanęła na ślubnym kobiercu z fordanserem. Kaiser i reszta rodziny, rzecz prosta, zerwała z nią. Gorzko odpokutowała swą „ostatnią miłość“ — umarła prawie w nędzy.

Zubkow poczęł wykorzystywać skandal i sensację. Awanturnik poczęł wystawiać ceki i weksle, fałszując różne podpisy swych „kuzynów“ z domu panującego. Wyrzucano go kolejno z różnych krajów Europy i musiał nieco przycichnąć. I oto teraz ujrzy go Warszawa. Zubkow został zaangażowany jako pierwszy fordanser do jednego z najwykwintniejszych dancingów Warszawy.

Statystyka zakładów rozrywkowych w Paryżu

W Paryżu sporządzono statystykę instytucji, w których Paryżanie mogą zażywać rozrywki. Ustalono zatem, że gdyby pewnego pięknego wieczoru wszyscy mieszkańcy Paryża wpadli na pomysł spędzenia równocześnie czasu w zakładach rozrywkowych, to 2.600.000 Paryżan musiałoby zostać w domu, nie mogąc już znaleźć miejsca dla siebie. Albowiem Paryż liczy tylko 260.000 miejsc w swoich razem wziętych teatrach, salach koncertowych, kinach, cyrkach, kabaretach, music-hallach etc.

Teatry, mimo wszystko, cieszą się w Paryżu dużą frekwencją, istnieje ich bowiem 62, a dysponują one 48.000 miejsc. Czołowe jednak miejsce zajmują kinoteatry, które w ilości 610 mogą zamieścić jednorazowo 180.000 osób; największy kinoteatr liczy 4.500 miejsc, najmniejszy zaś — 150 miejsc. Pomimo kryzysu ilość kinoteatrów nie tylko się nie zmniejszyła, ale w roku ubiegłym powstało jeszcze 14 nowych kin. Wszystkie inne zakłady rozrywkowe, jak sale koncertowe, music-halle, kabarety, cyrki etc. mieszczą 26.450 widzów.

Jachtem do fjordów Norwegii

W sobotę wieczorem wyszedł w kilkutygodniową podróż do fjordów norweskich jacht Yacht-Klubu Polski „Junak“, z vice-komandorem Yacht-Klubu Polski p. J. Rummlem, komandorem Filanowiczem i inż. Laudaniskim oraz z kilku innymi członkami Y. K. P. na pokładzie. „Junak“ odwiedził kilka portów duńskich, norweskich i szwedzkich, gdzie yachtsmani polscy złożą wizytę miejscowym Yachtklubom.

Komunikacja wodna Gdyni z wnętrzem kraju

Spółka akcyjna Llyod Bydgoski w roku bieżącym przedłużyła swą linię żeglugi Warszawa — Gdańsk do Gdyni. Na linii tej utrzymywane są codziennie odcieczki towarów z Gdyni do Gdańska, zaś z Gdańska regularne odcieczki pociągów rzecznych odbywa się co czwartek i co niedzielę rano

do Warszawy. Czas trwania podróży Gdynia — Gdańsk — Warszawa wynosi 6 dni.

Llyod Bydgoski posiada tabor złożony z 18 holowników i transportowców, 16 barek, specjalnie zastosowanych do przewozu towarów wysokowartościowych.

Towary przysyłane są w Gdyni niezależnie od ilości i niezwłocznie wysyłane do Gdańska, skąd kierowane są do wszystkich portów rzecznych, łącznie z portem warszawskim. Jednocześnie Llyod przyjmuje w Gdyni towary, celem uskutecznienia dalszej reekspedycji drogą kolejową do wszystkich stacji P. K. P.

Nowa sygnalizacja nawigacyjna na Helu

Urząd Morski zlecił Państwowym Zakładom Tele- i Radiotechnicznym w Warszawie budowę nowych urządzeń do sygnalizacji nawigacyjnej w Helu oraz na t. zw. „Szwedzkiej Górze“, pomiędzy Hellem i Jastarnią. W Helu, przy latarni morskiej „Hel“, będzie zainstalowana automatyczna radiostacja, zwana radiolatarnią (podobną do radiostacji automatycznej, zainstalowanej przy wejściu do portu gdyńskiego na łamaczu fal).

Na „Szwedzkiej Górze“ zbudowana będzie nowa latarnia morska, która zastąpi obecną latarnię „Jastarnia - Bór“. Przy latarni tej Państwowe Zakłady Tele- i Radiotechniczne zmontują specjalną wielolobioną (multimembranową) syrenę, zasilaną prądem elektrycznym, poruszającą się około osi pionowej i wysyłającą dźwięk o dużej mocy (7.500 Watt akustyczn.) w pewnych określonych kierunkach. Syrena ta stanowi najnowszą zdobycz techniki sygnalizacyjnej dla celów żeglugi morskiej.

Montaż na miejscu odpowiednich aparatów i urządzeń rozpocznie się w roku przyszłym.

Maurice Chevalier w Warszawie

W pierwszej połowie września przybywa do Warszawy słynny piosenkarz i gwiazdor filmowy Maurice Chevalier, znany przedewszystkiem ze słynnej „Parady miłości“.

Chevalier wystąpi w Filharmonji. „Morysiowi“ w podróży do Polski towarzyszy jego żona Yvonna Wallace, pomimo, że prasa całego świata opowiada o postanowionym już rozwodzie małżonków Chevalier.

Arystokrata

— Czy ten pies ma rodowód? — pyta sprzedawcę wytworna dama.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Inspekcja łódzkich kolonij letnich przez ks. bisk. dr. W. Tymienieckiego

(KAP) W ostatnich tygodniach b.m. ks. biskup dr. Tymieniecki dokonał objazdów kolonij wypoczynkowych, zorganizowanych przez komitet Akcji Katolickiej Kolonij Letnich przy kurji biskupiej w Łodzi. Biskup zwiedził ośrodki kolonij letnich w Zdunskiej Woli, Kazimierzu Łódzkim, w Moskułach, gdzie przebywało około 800 dzieci najuboższych rodziców i bezrobotnych. Ks. biskup Tymieniecki był serdecznie witany przez kierownictwo kolonij, jak i przez działawę przebywającą na kolonjach.

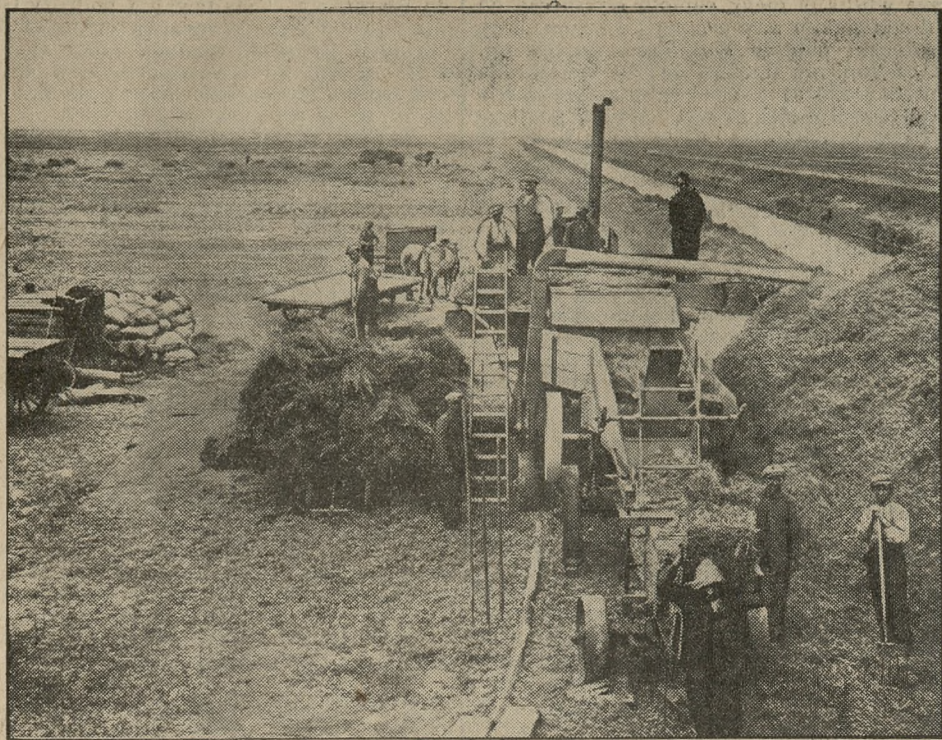
Walka dwu wsi

Na łąkach wsi Gajęcice, pow. Radomszczańskiego wynikła krwawa walka między mieszkańcami wsi Gajęcice a wieśniakami ze wsi Patrzykowa. Powodem walki był spór o łąkę, który został ostatnio rozstrzygnięty na korzyść mieszkańców Patrzykowa. Gdy chłopci z Patrzykowa wozili skoszoną trawę do swej wsi — zostali nagle napadnięci przez swych sąsiadów. Mieszkańcy Gajęcice w liczbie kilkudziesięciu rzucili się na wozy z sianem i wrzucili je do rzeki. Rozpoczęła się wnet krwawa bijatyka. Na odgłos alarmów przybyły posiłki z pobliskich wsi. Na łące zebrali się 200 osób, które rozpoczęły zagorzałą walkę na widły i kije. Szczególnie zaciekle walczyły kobiety, które pośpieszyły na odsiecz. Zajściom położyła kres policja. Kilku podżegaczy osadzono w areszcie. 20 osób odniosło rany. Kilka koni zostało zabitych w czasie walki.

Koń za trzy flaszki wódki

Z Sosnowca donoszą: Oryginalnej transakcji dokonano w tych dniach w jednej z restauracji czeladzkich. Przedsiębiorcy kopalniani p. Pytlowi, który był w towarzystwie, jeden z czeladziar p. J. Jurczyński zaproponował sprzedaż konia. Właściciel propozycję przyjął z otwartymi rękami, tembardziej, że koń był chory na nogi, o czym nie wiedział kupiec. Bez targu dokonano transakcji, przyczem spisano umowę i koń stał się własnością p. Jurczyńskiego. Zapłacił za niego 3 flaszki wódki, 12 flaszek piwa i półtora kilograma kielbasy. Uważał, że zrobił świetny interes. Podobnie myślał p. Pytel.

Nowonabyty co niewczasie stwierdził, że padł ofiarą własnej naiwności i nie tylko bowiem kosztowała go zabawa towarzyska, lecz jeszcze zmuszony był na własny koszt uprzątnąć chore zwierzę. W dodatku policja sporządziła mu protokół za męcenie konia.

Pierwsze obfite zbiory na obszarach dawnego jeziora „Zuidersee” w Holandji. Byli flisacy — dziś szczęśliwi rolnicy przy pracy rolnej.

Stany Zjednoczone, Anglja i Niemcy

trzy państwa
o największym bezrobociu

(KAP). Jak ogólnie wiadomo, bezrobocie, rozszerzające się ostatnio na cały świat, najbardziej dotkliwie daje się odczuwać w Stanach Zjednoczonych, Anglii i Niemczech. Nad sprawą tą debatowano niedawno na międzynarodowej konferencji pracy społecznej w Frankfurtu. W Stanach Zjednoczonych, w przeciwieństwie do Anglii i Niemiec, nie istnieje właściwie oficjalna opieka nad bezrobotnymi. Pomimo udzielanych wsparć panuje zupełny chaos w tej dziedzinie. W przeciwieństwie do Ameryki Anglja uregulowała sprawę tę w formie trojakiej pomocy: ubezpieczenia, wsparcia kryzysowego oraz wsparcia dobroczynnego. Wielka Brytania, jak się niedawno okazało, jest państwem, dającym największą pomoc materialną rzeszom bezrobotnych. Co do Niemiec, to z racji ciężkiego położenia gospodarczego ogółu, wszelkie wsparcia zostały zredukowane do minimum. Za równo pracujący, jak i niepracujący są obciążeni do ostatnich granic możliwości. Kryzys bezrobocia nie może być zlikwidowany zapomocą samych tylko zmian społeczno-politycznych, jedynie zmiany w ustroju gospodarczo-politycznym i to na terenie międzynarodowym, mogą dać jakieś konkretne rezultaty.

Msza św. na Saharze

(KAP). Po raz pierwszy od czasu zamordowania misjonarza o. Foucauld odprawiona została w pustelni Tamarasset na pustyni Saharze Msza św., na której obecni byli Europejczycy z pobliskiego posterunku. Mszę odprawił na wolnym powietrzu przed pustelnią na tle piasków Sahary o. Hutzinger ze zgromadzenia Ojców Białych.

„Chrystus w środowisku wielkomiejskim”

(KAP). 71. walny zjazd katolików niemieckich odbędzie się tego roku w Essen w dniach 31. VIII. — 5. IX. pod hasłem: „Chrystus w środowisku wielkomiejskim”.

Z bogatego programu zjazdu warto podkreślić ważniejsze tematy, przewidziane na zebrania plenarne; 2 września przemawiać będą: sekretarz związków robotniczych z Dysseldorfu, Józef Gockeln n. t.: „Bóg w wielkim mieście”, ks. prał. prof. dr. Jerzy Schreiber (z Monasteru) n. t.: „Miasto — lud — naród”, ks. dziekan Albert Homscheid (z Koblencki) n. t.: „O Bogu żywym”, prof. uniwersytecki z Frankfurtu nad Menem dr. Fryderyk Dessauer n. t.: „Technika wielkiego miasta — a chrystjanizm”; 3 września: przełożona dr. Marja Müller (z Kolonii) n. t.: „Wielkomiejskie czynniki wychowawcze w zetknięciu z wartościami chrystjanizmu”, ks. Ludwik Esch T. J. (z Kolonii) n. t.: „Misterjum — w wielkim mieście”, pani dr. Schlüter-Hermkes (z Berlina) n. t.: „Krzyż Chrystusowy w środowisku wielkomiejskim”, radca Leon Fushöller (z Essen) n. t.: „Społeczne formy i konjunktury wielkiego miasta”; 4

września mówić będzie b. minister pracy ks. dr. H. Brauns n. t.: „Zmartwychwstanie Chrystusa — wielkim mieście”, na ten sam temat przemawiać będzie w innej sali austriacki minister sprawiedliwości, dr. Kurt Suschnigg.

Aktorzy wobec katolicyzmu

R. Gobillot pisze w „La France Catholique” z okazji wstąpienia do klasztoru akt. Ivonne Hautin, że nie jest ona jakimś unikatem na terenie francuskim. Już w 18 wieku dała przykład p. Gauthier w tym kierunku. Za nią poszły później p. Ewa Lavallier i p. Suprin. Na wiosnę bieżącego roku wstąpiła do klasztoru Zuzanna Delorme.

Poza temi osobistymi decyzjami należy podkreślić, że we Francji istnieje silny „Związek katolickich pracowników teatru”, który w ciągu pięciu lat swego istnienia zdołał zgromadzić 800 członków. Obecnie Belgja — za przykładem Francji — powołała do życia analogiczny związek. W Niemczech, Włoszech i Kanadzie są w toku prace przygotowawcze do zawiązania organizacji katolickich aktorów.

Najstarsze zrzeszenia aktorskie katolickie mają Anglja i Stany Zjednoczone.

Trzeci międzynarodowy kongres archeologów chrześcijańskich

(KAP). W okresie od 25 do 29 listopada r. b. w Rawennie trwać będą obrady trzeciego międzynarodowego kongresu archeologów chrześcijańskich. W imieniu Italji przemawiać będzie prof. Paribeni, w imieniu Francji profesorowie Pératé, Poinot i Albertini. Delegatem Hiszpanji będzie prof. Sotirion. Wiele uniwersytetów ma zamiar wysłać na kongres swoich delegatów. Omawiane będą sprawy aktualne, dotyczące przedewszystkiem stosunku sztuki dawnej do obecnej.

SPORT

Piłka nożna

Czwórmecz piłkarski o nagrodę organizuje w niedzielę 14 i w poniedziałek 15 bm. K. S. „Pogoń” z udziałem drużyn B i A klasowych na stadionie miejskim. Każdorazowo odbędą się dwa spotkania, przyczem w drugim dniu zawodów grają zwycięzcy dnia poprzedniego. Dla zwycięzcy turnieju ufundowany został puchar, który przechodzi na własność klubu. Początek spotkań w niedzielę o godz. 16 i w poniedziałek o godz. 15.30.

Wydział gler i dyscypliny POZPN podał się do dymisji. Uchwałę tę powzięto na wczorajszym posiedzeniu wydziału, przyczem jako powód ustąpienia członkowie w. g. i d. podają niemożność należytej współpracy z obecnym zarządem. Ustąpienie Wydziału w konsekwencji spowoduje prawdopodobnie zwolnienie nadzwyczajnego walnego zebrania tutejszego okręgu. Przedtem jeszcze rozpisane zostały finałowe rozgrywki w klasie B i C. W pierwszej klasie do walki stają finaliści mistrzostw „HCP”, „Polonia” Poznań, „Korona”, „Warta” II i „Ostrowski Klub Sportowy”. Klasę C, w której do walki decydującej staje 10 drużyn, podzielono na dwie grupy. Drużyny zajmujące dwa pierwsze miejsca w grupach wejdą do klasy B, podczas gdy o tytuł stoczą jeszcze walkę obaj zwycięzcy grup.

Węgierski zespół zawodowców „Attila” odbywający obecnie turniej po Polsce, w którym odniósł już szereg zwycięstw, przybywa w przyszłym tygodniu do Poznania i rozegra w środę dnia 17 bm. spotkanie towarzyskie z „Wartą”.

Oznaki

metalowe i emalowane
Fabryka Wytwarzania Metalowych
S. Jabłoński S z o odp
Poznań, Ratajczaka 17 tel 30 03
zw 15 188

RADJO

Programy radiotelefoniczne:

Piątek, dnia 12 sierpnia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 12.58 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert życzeń z płyt; godz. 14.00 notowania giełdy; godz. 17.00 (W); godz. 17.50 (W); godzina 18.10 płyty gramof.; godz. 18.45 (W); godz. 19.00 transmisja z Salzburga (via Warszawa) opery Webera „Oberon”; godzina 22.30 (W); godz. 22.35 sygnał czasu — komunikaty sport. i polie.; godz. 22.55 muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 12.45, 13.35 i 15.10 płyty; godz. 16.35 kom. centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. 16.40 „Panuj nad sobą” (kilka uwag o samobójstwach) — dr. Stan. Kopczyński; godzina 17.00 koncert orkiestry mandolinistów pod dyr. Szczegłowa; godz. 17.50 odczyt; godz. 18.30 „Przegląd rolniczej prasy zagranicznej (Wilno); godz. 18.45 pogadanka Karola Stromengera o operze „Oberon” Webera; godz. 19.00 tr. opery „Oberon” Webera — z Salzburga; godz. 22.40 wiadomości sportowe; godz. 22.50 muzyka taneczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Klub Wioślarski 1928-32 Poznań. — Zebranie plenarne odbędzie się 11 bm. w szafasie klubu o godz. 19.30.

— Tow. Hod. Gołębi Ras. i Pocz. „Polonia”. Zebranie odbędzie się w piątek, 12 bm. o godz. 18 u p. Wosińskiego, ulica Grunwaldzka 22 b.

— Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu. W piątek, 12 b. m. o godz. 19.30 odbędzie się zebranie plenarne w Ognisku przy ulicy Śniadeckich nr. 54.

— K. H. „Czarni”. Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 12 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiej.

— Koło Wycieczkowo-Muzyczne im. Mozarta. Lekcja odbędzie się w sobotę, dnia 13 bm. o godz. 20 w lokalu klubowym przy ulicy Masztalarskiej 7.

— Tow. Terminatorów Krawieckich urzędują dnia 13 bm. wycieczkę do Gniezna. Zbiórka przy Tumie o godz. 21.

— Komitet Tow. dzielnic wildeckiej wzywa wszystkie towarzystwa do wzięcia udziału w uroczystości 10-lecia Tow. Uczestników Powstania dnia 14 sierpnia br.

— Tow. Krawców w Poznaniu. Dnia 14 bm. odbędzie się zebranie plenarne w lokalu posiedzeń p. Gaworskiego przy Nowym Rynku. — Dnia 15 bm. w święto Wniebowzięcia N. M. P. odbędzie się wycieczka familijna na Przepadek. Początek o godz. 15. Na miejscu różne gry o cenne nagrody. O liczny udział członków i gości uprasza się.

— Tow. Uczestników Powstania Wlkp. 1918-19 im. Ignacego Paderewskiego dzielnic III (Zamek) bierze w dniu 14 bm. gremjalny udział w uroczystości 10-lecia i poświęcenia nowego sztandaru. Zbiórka o godz. 8 na G. Wildzie 75.

— Koło Tow. Rękodzielników urzędują w niedzielę, 14 bm. wycieczkę towarzyską do ogrodu p. Bohna na Miasteczku o godzinie 15.

— Tow. Powstańców i Wojaków im. ks. Skorupki — Poznań-Wilda. Dnia 14 bm. w niedzielę o godz. 8 rano zbiórka wszystkich członków pod sztandarem

Obława policyjna w poszukiwaniu broni w zaułkach Hamburga. W obławie brało udział 1.500 policjantów, którzy legitymowali i doszczętnie rewidowali każdego przechodnia.

Miss Lilian Copplestone (Nowa Zelandja) podczas treningu przed jej próbą przepłynięcia kanału La Manche.

przed lokalem p. Zawadki, Górna Wilda 75, celem wzięcia udziału w uroczystości 10-lecia Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918-19. — Dnia 15 bm. o godz. 8.30 rano zbiórka wszystkich członków przed kościołem ks. ks. Zmartwychwstańców, celem wzięcia udziału w rocznej uroczystości i akademii ku czci śp. ks. Skorupki.

— Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej urzędują w niedzielę, 14 bm. wycieczkę do Wierzenicy. Wyjazd koleją z dworca głównego do Kobylnicy o godz. 9.10. Punkt zbiorny przy głównym dworcu o godz. 8.30. Wspólna msza św. w kościele w Wierzenicy.

— Stow. Polskich Kupców Papierniczych w Poznaniu. Nadzwyczajne miesięczne zebranie odbędzie się we wtorek, 16 bm. o godz. 20 w lokalu Związku Tow. Kupieckich (Dom Kupiectwa Polskiego), ul. Zwierzyniecka 12.

— Tow. Czeladzi Szewskiej. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 16 bm. o godz. 16 w lokalu przy ul. Ślusarskiej 6 („Ul”).

— Tow. Młodzieży Polskiej im. I. Paderewskiego w Poznaniu. Przypadające na dzień dzisiejszy zebranie nie odbędzie się. Zebranie plenarne odbędzie się dopiero w czwartek, 18 bm. o godz. 19.45 w sali p. Kasprzakowej, ul. Kilińskiego 15.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 9 bm. zgłoszono: Mikołaj Jabłoński, kol. zawiadowca sekcji warsztatowej I klasy, 46 l. Władysław Górecki, 1 mies. 20 dni. Janina Łodyga, 2 l. 8 mies. 20 dni. Ożjasz Schwalb, fotograf, 23 l. Franciszek Krzyżanek, mistrz szewski, 61 l. Stanisław Wichlacz, przedsiębiorca budowlany, 57 l. Anna Nowak, z domu Chmielewska, 37 l. Karol Schonert, 1 i pół godz. Franciszek Słomiński, mistrz rzeźnicki, 47 l. Joanna Jackowiakówna, 4 l. Genowefa Kwaśna, 5 l. Zbigniew Maczyński, 6 mies. 4 dni. Czesław Doberstein, 5 l. Karol Giess, urzędnik konsularny, 57 l. Mieczysław Szkudlarek, ślusarz, 24 l. Janina Malinowska, robotnica, 17 l. Czesław Latowski, posłaniec, 17 l.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. z prośbą o pomoc 2 zł. — Anastazja Szulczyk 2 zł. — Helena Radziszewska 5 zł. — W. K. Kościan, z prośbą o zdrowie, 10 zł. — N. N. 10 zł. — N. N. 10 zł. — Kurowska z podziękowaniem za wysłuchanie prośby 10 zł. — Alfonsa Pietzonkówna, Ostrów, w pewnej intencji 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 301 zł.

Na biednych parafii farniej: Stefan Loga ku uczczeniu pamięci ks. dr. J. Kozłowskiego 20 zł.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— N. N. Osoba, o której Pan pisze, nie pracuje już w naszym zakładzie od 18 miesięcy. (OK.)

— W. K. Niema rady. Gospodyni ma prawo wypowiedzieć. Przez trzyletnie zamieszkiwanie tam nie nabyła Pani specjalnych praw. Najlepsze w takich wypadkach jest porozumienie się „po dobroci”. Interesy materialne drugiej strony są przecież również ważne. (K.)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Szanujesz zdrowie, czas i pieniądze,

podróżując, wysyłając listy i towary samolotami.

Informacje i bilety:

Telef. 78-45 i biura podróży.
zw 14 249

We wtorek, dnia 9 sierpnia r. b., o godz. 19,30, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., kochany i szanowany nasz dziekan, ś. p.

ksiądz prałat Marceli Kowalski

proboszcz trzemeszeński.

Eksportacja zwłok z kaplicy św. Józefa w Poznaniu odbędzie się w czwartek, dnia 11 b. m. o godzinie 16 do Ostrzeszowa. Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Zmarłego odbędzie się w sobotę, 13 b. m., o godz. 10,30 w Trzemesznie. Czcigodnych Ks. Ks. Konfratrów proszą o modlitwy i memento we mszach św.

Księża dekanalni.

dw 847

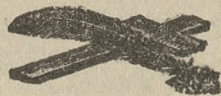
Nieubłagana śmierć zabrała nam nieoczekiwanie w dniu 9 sierpnia 1932 r. patrona naszych Stowarzyszeń, ś. p.

Ks. Prałata Marceliego Kowalskiego

Poświęcenie Jego dla dobra biednych i dziatwy szkolnej będzie nam zawsze wzorem.

nw 4852

**Stow. Pań św. Wincentego á Paulo,
Rada Rodzicielska Szkoły Powszechnej,
Tow. Polek Katolickich.**

Dnia 10 b. m., o godz. 22,30, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, siostra, teściowa, babka, prababka, ś. p.

z Maciejewskich

Dorota Drabińska

przeżywszy lat 72.

W nieutulonym smutku pogrążeń
mąż z dziećmi i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 13 b. m., o godz. 10 przed poł., w Strzałkowie. zw 15 485
Strzałkowo, Poznań, Strzelno, Pnolec, Inowrocław, Janówiec, Chicago.

W drugą bolesną rocznicę najdroższego męża
i ojca naszego, ś. p.

Franciszka Rajewskiego

odprawione zostanie za spokój jego duszy

nabożeństwo żałobne

w Poznaniu, w piątek, dnia 12 sierpnia 1932,
o godz. 6,30 w kaplicy Matki Boskiej w kościele
Bożego Ciała. O czym zawiadamiają

zw 15 484

żona i dzieci.

Centralna Drogerja - J. Czepczyński

Poznań, Stary Rynek 8, tel. 33-15 33-24 32-38 31-15 33-53
P. K. O. 200 546.

Perfumy, wody kolońskie, pudry, szminki, szczotki do zębów,
grzebienie. Pw 3574-29.23

Artykuły drogeryjne, chemikalja — Farby, pokosty, lakiery i pendzle.
Najtańsze źródło zakupu dla handlu, przemysłu i rzemiosła.

W dniu 9 sierpnia 1932 r. zasnął w Bogu mój
drogi mąż, nasz ukochany ojciec, brat, teść, wuj
i dziadek, ś. p.

Franciszek Krzyżanek

przeżywszy lat 61. Pogrzeb odbędzie się w piątek,
dnia 12 sierpnia 1932 r., o godzinie 16-tej,
z kościoła Zakładu św. Józefa. Msza św. za spokój
duszy ś. p. Zmarłego odbędzie się nazajutrz
o godz. 8-mej w Kolegji Farnej, o czym do-
noszą

zw 15 478 w ciężkim smutku pogrążeń
żona z dziećmi i rodzina.

Dnia 9 sierpnia 1932 r. zmarł członek-jubilat
Towarzystwa naszego, ś. p.

Franciszek Krzyżanek

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 12 b. m.,
o godz. 16-tej, z Zakładu św. Józefa. O liczny
udział członków w pogrzebie proszą

Towarzystwo Młodych Przemysłowców
Wypadek 250 w Poznaniu. zw 15 479/80

W dniu 9 sierpnia zasnął w Bogu po ciężkich
cierpieniach, ś. p.

Ks. Proboszcz Marceli Kowalski

Tajny Szambelan Jego Świątobliwości,
Przewodniczący Rady Miejskiej m. Trzemeszna,
Członek Rady Kom. Kasy Oszczędności Powiatu
Mogileńskiego, b. Członek Sejmiku Powiatowego
w Mogilnie.

Nieodżałowanej pamięci Zmarły był nam za-
wsze świetlanym wzorem ofiarnej i pełnej po-
święcenia pracy dla Ojczyzny. nw 4851

W imieniu b. członków Sejmiku Powiatowego
w Mogilnie

Józef Trzciniński, Wincenty Semrau, Jakób Ro-
siński, Teodor Krobski, Józef Gwiazda, Włady-
sław Świtała, Jan Gąszczak, Prusiński, Lawrenc.

Okucia do drzwi

Okucia do okien
narzędzia rzemieślnicze
armatury 'arnearskie
widły do buraków.
osie do wozów.
lemiesze i odkładnie.
Żelazo sztabowe
Tragarze budowlane
poleca korzystanie
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3.
Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 3318-32.40

Trwała

i wodna on-
dula cja to
nowoczesny
sposób fry-
zowania.

Farbowanie wło-
sów, brwi i rzęs.
Manicure, prace
perukarskie, spec,
peruczki do użytku
dziennego wykonuje staran-
nie i po cenach umiarko-
wanych

„Salon de Coiffure“

N. Muszyński
(dla Pań i Panów)
ul. 27 Grudnia 4 i 3 Maja 3.
Pw 3316-32.31

SAMOCCHODY

Lancie, Prage-Piccolo,
Fiata 501 sprzedam.

TELEFON 40-88

zw 15 481

Dom mieszkalny

wraz ze stajnią i 1 morgą
rol w Radlowie pod Ostro-
wem (Wlkp.) za zł 4000 za-
raz do sprzedania. Oferty
proszę kierować pod adre-
sem pełnomocnika Guso-
viusa, Poznań 3, Gajowa 4.

nw 4853

Z rozbiórki

wielkiej hali przy placu Pre-
zydenta Drwęskiego, Przy-
stanek Autobusowy, zaraz
tanie na sprzedaż w każdej
ilości, na życzenie dostawa
wagonowa:

Kantówki, belki różnej gru-
bości i długości, szalówki,
deski 2 1/2, 3 1/2, 4 i 5 cm,
blochy oraz deski podło-
gowe. Okna, drzwi, 150
szyb siatkowych 90x100 cm.
Drzewo opałowe.
zw 15 482-3

**BLOK
POLSKI
KASOWY**
Drukarnia Polska
Sp. Akc.
Oddział
Bydgoszcz
Jagiellońska 10

Plisowanie

mereżkę, okretkę dziurki deka-
tyzowanie, obciążanie guzików,
nadrabianie stóp, podnoszenie
oczek hafty monogramy wyko-
nuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS“

St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga
obok firmy Czepczyński i Kruki).
Filja Romana Szymańskiego 1
pl. Światokrzyski
Pw 3 104-17.42

Niedziela i poniedziałkowe święto

będą dniami wycieczek, podróży,
spacerów za miasto, przyjęć,
odwiedzin, zabaw itp.

We wszystkich okolicznościach
okaże się rzeczą niezbędną

własny

aparat fotograficzny

oraz

świeże klisze i błony.

To też pamiętać należy o wczesnem
odwiedzeniu firmy:

FOTO-GREGER

(Kazimierz Greger)

POZNAŃ 3 - ul. 27 Grudnia 18.

Największy w Polsce Magazyn Aparatów
i Przyborów Fotograficznych. W rękach za-
łożyciela od roku 1910.

UWAGA:

Przebieg roku 1932

to aparat „Contax“ fabr. Zeiss-
Ikon na 36 zdjęć na błonie kine-
matograficznej. (Koszt jednego
zdjęcia 5 groszy). Szczegółowa de-
monstracja — bez zobowiązania.

Pw 3320-32.41

Parcele

budowlane sprzed. Aniol za bra-
ma warszawska. Informacje: 14 000.
Stronka Cegielnia Główna tele-
fon 69-72. zd 85 298

31 morga

ziemi buraczanej, zabudowania
maszynowe inwentarze kompletne
14 000. wpłaty 8 000 złotych.
Błoch, Poznań, Długa 5, zd 86 195

Wróciłam W. Skrzypczyńska

przyj. 9-12, 3-6

Wierzbicice 27.

Wróciłam

Dr. med. Brodniewicz

Górna Wilda 80

zw 15475

telefon 7967

Na ogólne życzenie Szan. Bywalców
Puszczykowa

powtórka Nocy Weneckiej

w ogrodzie p. Mandlowej

w Puszczykowie, w sobotę, dnia 13 sierpnia br.

Rozmaite niespodzianki

2 orkiestry 17-go p. ul.

nocny pociąg powrotny oraz autobusy.

zw 15 486

Ubikacje

w centrum miasta wynajmiec

na biura i składnice (przy Apollo) Adm. Domów

H. Cegielski Sp. Akc., Górna Wilda 152, tel. 70-56

zw 15 476

Przedstawiciela

na Woj. Poznańskie, dobrze zaprowadzonego w składach kolonialnych, poszukuje zaraz. Zgłoszenia z refer. i odp. świadectwami kierować do Leszczyńskiej Palarni Kawy Słodowej, Spółka z ogr. odp. w Lesznie, ul. Komeniusza 35. nw 4854

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Okucia Budowlane - Części Piecownicze

Warsztaty kowalskie. Żelazo i artykuły dla rolnictwa. Pasy zapędowe. Rury i armatury. Blachy. Gwoździe zniżone. Pp 3564-31,59

„PRZEWODNIK“, św. Marcin 30. Tele on 15-71
Magazyny towarów żelaznych i technicznych.

Poszukuję agentów w Poznaniu i na prowincji do sprzedaży reklam świetlnych, neonowych.

Wynagrodzenie prowizyjne. Zgłoszenia pisemne z podaniem referencji pod „Neon“ do Biura Ogłoszeń „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 56.171. Pw 3 802-56.171

L. cz. 1. K. 15/31. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Rudce powiat Szamotuły i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze wieczystej Rudka tom I wykaz liczba 10, na imię Jana i Pełagii z Żurawskich Nowaków, współwłaścicieli na podstawie ogólnomałżeńskiej wspólności majątkowej, zostanie w drodze przymusowej egzekucji dnia 30 września 1932 r. o godz. 10 przed południem, wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 11. Nieruchomość Rudka tom I wykaz liczba 10, składająca się z domu mieszkalnego z podwórkiem i ogrodem domowym, chlewa, chlewa ze szopa dla wozów, stodoły ze szopa, szopy, roli, łąk, ogrodu i lasów, jest zapisana w art. 10 matr. podatku gruntowego obwodu gminy Rudka i w art. 20 matrikuły podatku gruntowego obwodu gminy Psarce oraz pod nr. 10 księgi podatku budynkowego. Obszar 24,79,35 ha, roczna wartość użytkowa 120 mk., czysty dochód 59,72 tal. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze wieczystej dnia 8 października 1931 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze wieczystej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert, i prawa te uwiarogodnili, gdyby wierzyli im przeczyli. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozstrzygnięciu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się na dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Pniewy, dnia 6 sierpnia 1932 r. Sąd Grodzki. nw 4564

FUTRA:

W dużym wyborze: Karakulowe, Piżmowe, Zrebackowe, Łapki Karakulowe, Bibrety, Seale. Piszczańskie i inne. Także duży wybór **SPODÓW** pod futra męskie

i damskie i różne **SKÓRY**. Kto teraz kupi to tylko za połowę ceny u

zw 15 466

Braci Milskich, Poznań, Al. Marcinkowskiego 15, tel. 31-38

UCHWAŁA. Na wniosek Banku Ludowego, Spółdzielni zapisanej z nieograniczoną odpowiedzialnością w Lesznie, o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin do rozpoznania sprawy na dzień 25 sierpnia 1932 r., o godz. 10, pokój 27 tutejszego Sądu Grodzkiego. Wierzycieli wzywa się, by przybyli na powyższy termin celem udzielenia sądowi wyjaśnień. Leszno, dnia 6 sierpnia 1932 r. Sąd Grodzki. nw 4565

1. Na 1/31. **UCHWAŁA.** W sprawie o odroczenie wypłat Stanisława Urbanieckiego w Urbanowie, na wniosek z 16 czerwca 1932 r., Sąd postanowił: I. Udziela się dłużnikowi odroczenia wypłat na dalsze trzy miesiące tzn. do dnia 7 października 1932 r. II. Koszty niniejszej uchwały ponosi dłużnik. Chodzież, dnia 6 lipca 1932 roku. Sąd Grodzki. nw 4562

Przetarg ofertowy na używany samochód marki „FIAT“

Oddział Państwowego Banku Rolnego w Poznaniu ogłasza przetarg ofertowy na sprzedaż samochodu osobowego „Fiat 512“ (limuzyna).

Samochód powyższy przebył ca. 53 000 km. i znajduje się w dobrym stanie. Do samochodu dołącza się komplet narzędzi i przyborów wg spisu, który przejrzeć można w godzinach biurowych w banku (przy ul. Dąbrowskiego 12, pokój nr. 16).

Oferty należy składać w Sekretariacie Banku (j. w. pokój nr. 16) do dnia 24 b. m. w kopertach zapieczętowanych lakiem z napisem: Oferta na kupno samochodu „Fiat 512“.

Wadium w wysokości 10% oferowanej ceny należy wpłacić do kasy Oddziału, odpowiednie zaś pokwitowanie dołączyć do oferty.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 25 b. m.

Państwowy Bank Rolny zastrzega sobie prawo wyboru oferty wg swego uznania oraz ewentl. nieuwzględnienie żadnej z ofert.

Samochód można oglądać w garażach firmy J. Zagórski przy ul. Polnej nr. 24, garaż 9. nw 4561

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Słoje najtaniej Wyspiańskiego 15

Staszewski
do wiania litrowy 30 groszy, gumka 10 gr. sprężynka 5 gr. lyżeczki srebrzone do kawy 40 groszy. zdw 85 553

„Antyki“
meble używane sprzedaje, kupuje. Wielkie Garbary 39. Pw 3 561-56.143

Kawony
melony, renkiody, gruszeki, jabłka złotych 9.—, miód kuracyczny lipcowy 15.—, pieciokolorowe opakowania framko zaliczka. Bracia Baltuch Zaleszczyki. zdw 86 318

Sypialnie
polerowane, jadalnie, debowe najtaniej kupisz Stolarska Wiosnowa, Swarzędz Strzelecka 1. zdw 86 415

Gramofony
mechanizmy najtaniej
Płyty nowe od 95 groszy. F. Batoń. Woźna 12. Pw 3 552-80.74

Samochód
„Fiat“ 4/20, otwarty, cztery siedzenia, znajdujący się w dobrym stanie, wyglądający jak nowy sprzedam albo zamienię na leższy dwusiedzeniowy kryty. Zgłoszenia Krohn, Borowo p. Czarnym. zdw 86 613

Sprzedam
garnitur meblarni Łan'a. 6-cio konna, na 3 Atm. 150 cm szerokości, w dobrym stanie. Cena korzystna. Maj. Łan'a-opat., pow. Kepno. zdw 86 609

Spotkanie
nasze dziś Zosiu przy firmie Chwilkowski św. Marcin 40. Wybiemy ślubne obrączki. zdw 86 604

Skład
spółwyczy magiel, kuchnia, bardzo dobrze zaprowadzony, ruchliwym, mieście, powiatowym sprzedam natychmiast za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 437

Kozły
do formierowania na 120 cm szerokości, kupię lub wypożyczę na krótki czas za wynagrodzeniem. Zgłoszenia: Stolarska, ul. Dąbrowskiego 83/85, przy bocznicy kolejowej. zdw 86 692

Nowy
Dom Komisyowy Woźna 16 — sprzedaje i kupuje meble używane, garderobe, różne inne przedmioty. Pw 3 511-56.69

Maszyny do pisania
dobre okazje z gwarancją od 20 do 80, nowe od 500, również zamiane naprawe oraz części oferuje Skóra i Ska. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. Pw 3 562-81.47

Fabryka octu
dobrze prosperująca korzystnie do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański dw 829

Pszczół — Roje

w cenie 10—15 zł wysyła Patoka Kupcyce 6 poczta Denysów. zdw 79 586

Meble
taniej wprost z składnicy poleca K. Bakos ul. Wenecka 1. Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 80 931

Maszyny
do szycia
miesięczne raty 20 zł. — Kromczyński, Aleje Marcinkowskiego 5. Poznań. zdw 84 154

Sypialnie
taniej sprzedaje Stolarska Kwiatowa 6 zdw 86 213

Skład
kolonialny, sprzęty kuchenne, wyroby tytoniowe, z dużym mieszkaniem sprzedam. Wskaże Kurier Poznański zdw 86 330

Wille
5 pokoi, komfort, wpłaty 10 000, przyjęcie 12 000, amortyzacji sprzedam. Popiełski, Piekary 18. I. zdw 86 287/8

Sypialnie
sprzedaje najtaniej — Stolarska, Rybaki 15. nw 4 147/8

Sprzedam
dom piętrowy, ogrodem, ul. Teżowa 23, mieszkanie 1. Wille Górczyn. Poznań. zdw 86 592-3

Kajak
nowy tanio sprzedam. Górna Wilda 90, mieszkanie 8. zdw 86 850

Okazja!
Sprzedam dobrze zaprowadzony skład kolonialny i delikatesów z towarem i kompletnym urządzeniem w centrum miasta powiatowego (garnizon i gimnazjum). Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 86 780.

Magiel
używany na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 797

Sprzedam
ładne granatowe damskie palto. Matejka 57, mieszkanie 2. zdw 86 814

1 1/2
morgi szosa okólna Chartowo pod budowę sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdw 86 823/4.

Rower
damski Radio, Radiolux, Grobla 1b, mieszkanie 5. zdw 86 927

Dom
8 ubikacji, 4 morgi ziemi, przedmieście Poznania, cena 8.000.—, Wierzbicice, Waj. Królów Jadwigi 2. zdw 87 062/63

Singera
maszyn damska sprzedam. Drużbackiej 1, m. 4. zdw 86 902

Dom
rodzaj wille ogrodem, nowowybudowany 12.000, wpłaty 8.000 złotych, dochód 1.680 rocznie. Bloch, Poznań Długa 5. zdw 87 044

Kiosk

taniej sprzedam. Strzelecka 15. zdw 86 912

Sprzedam
dom ogrodem, wpłaty 20 000.—, Sielska 41a. zdw 86 990

Kanape
wygodna obudowanie tanio. Grudnia 18. m. 6 zdw 86 985

Meble
wspredaje — trzy pokoje tanio. św. Marcin 32, mieszkanie 8. zdw 86 866

Kłupa
Witworth z gwintownikami 3/4" do 2 1/2" tanio do nabycia. Gen. Pradzińskiego 10, mieszkanie 2. zdw 86 825

Doberman
ostro tanio sprzedam. Wyspiańskiego 9, mieszkanie 14. zdw 86 830

Parcele
przy Chociszewskim sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 86 779

Okazja
kupna nowego samochodu Ford, karoseria luksusowa 7 osobowa, wyposażenie kompletne. Ewentl. starszy samochód wpłaty. Krystkowiak, Poznań, Dąbrowskiego 82, II. zdw 86 682

Samochód
Buick 6 osobowa limuzyna korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 725.

2 biurka
powielacz szafki wystawowa sprzedam Wrocław 15, mieszkanie 17. zdw 86 734

Wilka
sprzedam. Pocha 77, Weneck. zdw 86 745

Nadzwyczajna okazja
46 morgi powiat Kartuszy, wś Gówdzino, na 4600 zł. Wiadość w Dyrekcji P. B. H. Aleje Marcinkowskiego 19, I. piętro. zdw 86 751

Okazyjnie
sprzedam urządzenie salonu, gabinecie, jadalni, kłiminy, obrazu, brzozy etc. Zgłoszenia od godziny 15 do 17-tej. Gwaryna 11, III. piętro. zdw 86 752

Dom
przy tramwaju ulica handlowa, mieszkanie wolne, dochód roczny 4 989,70. Cena 25 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 757

Torebki skórkowe
wyprowadzają za bezcen
damskie modne 2,50; 3,25; 3,90; 4,50; eleganckie nowość 5,50; 6,50; 7,75; Bagdad nowość 8,50; 9,50; Lakowa 9,90; 11,50; 14,50; Dziecięce 0,85; Parasole 3,90; 4,50; 5,50; Złote prety 7,90; jedwabne 9,95; 14,50; Kolorowe jedwabne 13,90; Największy wybór najtaniej Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 86 938

Dla uczennic szkół
taniej pensjonat Aleje Marcinkowskiego 19, m. 7. zdw 86 279

Bemberga pończochy za półcenę fabrycznej

z prawdziwym szewkiem 1,95; 2,25; 2,50. Złoty Bemberg 2,75; — 3,25; strażka 2,25; 2,50; 3,50; jedwab do prania 0,95; 1,25; maco 0,50; 1,20; największy wybór najtaniej. Warszawski Skład Fabryczny Jadwiga Podbielska — Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 86 930

Cukiernia-kawiarnia
z nowoczesnym urządzeniem i pełną koncesją alkoholową przy największej ulicy w Poznaniu zaraz do sprzedania za 16 000 zł. Informacje Piekary 18, skład spożywczy. zdw 86 861

Voigtlander
9x12, Compur 1:4.5 tanio sprzedam. Antykarnia, Marcinkowskiego 28. Pw 3 312-32.15

Bemberga
10 000 par okazjnie
sprzedamy detalicznie. Hurtownia Pończoch, św. Marcin 22. zdw 86 981

Pianino
dobrze utrzymane sprzedam. Łankowa 16, m. 4. zdw 86 932

Tygiel
maszyn drukarską tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 951.

Pianino
nowe. Wskaże Kurjer Poznański zdw 86 956.

Parcele
od 50 gr Ławica na spłaty. Kredyt na budowę. Parcele, podmiejskie we wszystkich kierunkach „Budowa“ Biuro budowlane i parcelacyjne. św. Marcin 64, tel. 12 72. Pw 3 813 56.182

Resztówka
300 morg. 8 parku, dom 8 pokoi, cena 95.000, wpłaty uzoda. Rutkowski, Grobla 29. zdw 86 942

Folwarczek
I klasy 390 morg. cena 150.000, wpłaty 90.000, majątek I. klasy 58 morg. dom 5 pokoi, cena 22.000. Jan Podziński, Mogilno. Plac Wolności 6. zdw 86 937

Maszynka
do lodów korzystnie ul. Wielka 18, podwórce, wytwórnia puszek. zdw 86 970

Nowa
willa pod Poznaniem 9 ubikacji, cena 6500. Zgłoszenia Opala, Antonin, naprzeciw prochowni. zdw 87 031

Skład
rzeźnicki z mieszkaniem korzystnie oddam. Oferty Kurjer Poznański zdw 87 030.

Jadalnia
nowa, styl Chippendala i salon Biedermayer okazjnie Mickiewicz 5, m. 3. jw 1903

Beczki próżne
od wini, większa ilość sprzedam. Karol Ribbeck, Hurtownia Wina, Poznań, ul. Poznańska 23. Pw 3 317/32.35

Rataje — Parcela

2800 kwadratowych metrów, rybniki 3 500, wpłaty 1 000. Nowak, Poznań, Kramarska 15, telefon 16 89. zdw 86 143

Hipotekę
20 000 zł oddam za 15 000 zł. — Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego Leszno. nw 4566

Wille
Solaczu komfort, wpłaty 20 000, sprzedam zaraz Poznańska 46-48, m. 8. zdw 87 034

Meble
z fabryki kupisz najtaniej. Szczaniecki, Tama Garbary 3. zdw 87 035

Dom
(5 pokoi) i ca 6 morg roli w Rostawie, sprzedam. Ortlieb, Berlin-Halensee Friedrichshagenstr. 3 zdw 87 038

Willa ośmiopokojowa
półmorgowym ogrodem, wolne pięciopokojowe, przy Solaczu, 25 000, wpłaty 13 000. Nowak, Kramarska 15, telefon 16 89. zdw 86 142

5 KUPNA

Parceli
w pobliżu tramwaju poszukuje celem kupna. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 791.

Beczki
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 859/60.

Wóz
kastowy 2 1/2 calowy kupię. Nowacki, Spichrzowa 23. zdw 87 040

Kwieciarnię
w Poznaniu, prosperującą, kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 86 073

Wille
z ogrodem kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 86 839

40 stołów
kawiarnianych płyt marmurowe kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 750

Folwark
300—400 morg bliżej Poznania kupię. Cena, określenie Kurjer Poznański zdw 86 877

Kupię powóz
mały używany, półkryty, na gumach. Oferty z opisem, cena — Rogoźno, Wlkp., Góscielewo 15. dw 853

Parcele
przy ul. Ostrobrz. Grodzkiej, Grunwaldzkiej kupię. Podać wielkość, cenę i warunki pod zdw 87 056 Kurjer Poznański.

Skład
kolonialny z mieszkaniem kupię. Oferty Kurjer Pozn. rw 2577.

Wanne
emaliowaną i piec kupię. Trautza 22, mieszkanie 5. zdw 87 042

Miód

pszczoły kupię. Cena Kurjer Poznański zdw 87 017

6 KAMIENICE

Kamienice

wolną od podatku, dochód 12 500, sprzedam 75 000, Czarnecki, Marcina 62, II. zdw 86 724

Dom

ogrodem sprzedam. Górczyńska 19, Łazan. zdw 86 762

Kamienica

komfortowa, śródmieście, dochód 13.000, cena 100.000, wpłaty 50.000, Metelski, Zielona 3. zdw 86 911

Kupię

kamienice rentowna Poznań; wpłaty 40 000. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 987.

Kamienice dwupiętrowa
bez hipoteki przy ul. Poznańskiej z powodu wjazdu sprzedam. Cena 40 000 zł. Spieszne oferty tylko poważnych reflektantów Kurjer Poznański dw 851

7 PIENIĄDZ

25 000

sierocych ulokuje pewnie zastrzeżeniem sądu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 796

Poszukuję

pożyczki 2 000 zł hipotekę. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 780

Szukam

współnika na samochód do handlu. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 772

Poszukuję

4 000 zł pożyczki na dom. Krawczak, Poznań, Zagórze 12. zdw 86 723

6—8 000

poszukuję na I. hipotekę gospodarstwa wartości 30 000 lub domu na prowincji. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego rw 2578.

8 DO WYNAJĘCIA</

Mieszkanie
nowoczesne 7-mio pokojowe, II. piętro, do wynajęcia, Włodowska 11, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 029

Mieszkanie luksusowe
8 pokojowe, centralne ogrzewanie, willa w pięknym ogrodzie, garaż 4 minuty do tramwaju, działka botanicznego ogrodu od pałacu do wynajęcia, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 810

Mieszkanie 7 pokojowe
kompletne urządzenie na pensjonat, odstepie lub sprzedam poszczególnie meble, Złotych 10, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 764

4 — 5 pokojowe
willa parter, centralne mieszkanie, do dzierżawy, Ul. Grodzka 7, zdw 86 740

Pięciopokojowe
mieszkanie słoneczne, komfort, II. piętro, ul. Chelmońskiego, od gospodarza, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 755

2 pokoje
kuchnia, czynsz zgróy, Chelmońskiego 10, m. 4, zdw 86 891

Do wynajęcia
mieszkanie 5-pokojowe przy Słowackiego, Złotych 10, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 921

Mieszkanie
jednopokojowe 200, dzierżawa 25 wskaże Zielona 3, m. 21, zdw 86 910

8 pokojowe
mieszkanie komfortowe ul. Matejki, II piętro, 3 balkon od 1. 9. 32 korzystnie do wynajęcia, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 884

Trzypokojowe
z łazienką wprost od gospodarza od 1. 9. 32 do wynajęcia, Złotych 10, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 867

Pokój
kuchnia, ławica przy dworcu, wynajmie Gruszczyński, Pocztowa 30, III piętro, zdw 86 864

5-pokojowe
mieszkanie odnowione, I. piętro, gospodarz, Długa 3, m. 9, zdw 86 994

2 pokoje
kuchnia, I. piętro, dzierżawa rok zgróy, natychmiast do objęcia, Ślusarska 6, restauracja, zdw 86 991

5
odnowionych pokoi od gospodarza za dzierżawę, park Wilsona, Złotych 10, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 929

Okazja
7 pokoi pięknych, słonecznych, parkiety 4 balkon, łazienka kława I. piętro od gospodarza, zwrot części odnowienia przy Parku Wilsona, Złotych 10, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 928

Mieszkanie
trypokojowe kapielka, pokój dla służącej, pobliżu rynku Jeżyckiego do wynajęcia, Dzierżawa 110 zł za 13 miesięcy zgróy, Grunwaldzka 18, pokój 427, od 4-8, zdw 87 049

Trzypokojowe
komfortowe, czynsz 70, Dwupokojowe, czynsz 45 złotych, korzystnie wynajmie „Pawilon”, Marszałka Pocha 15, zdw 87 007

2 pokoje
i kuchnia, częściowo z meblami, odstepie za zgodą gospodarza, — Jeżyce, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 87 006

Matejki 58
7 pokoi III piętro, próżne, centralne ogrzewanie, zaraz, telefon 71-61, zdw 87 041

3 pokoje
kuchnia wprost od gospodarza do wynajęcia, Zagacki, Pałac 131, zdw 87 057

9 SZUKA MIESZK.

Inżynier
na stanowisku, uczciwy, pewny płatnik, bezdzietny, poszukuje 2-3 pokojowego słonecznego mieszkania łazienka, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 843

2
próżnych pokoi z urządzeniem kuchnia poszukuje inteligentna pani 1 pałacu, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 820

3 — 5
pokoi poszukuje od 1 października kł wprost od gospodarza pobliżu śródmieścia, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 819

Urzędnik
pewny płatnik poszukuje 2 pokoi od gospodarza, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 763

Trzypokojowe
komfortowe, nie wyżej II. piętra szuka profesor gimnazjalny, trzy dorosłe osoby, od gospodarza, — Oferty Kurjer Poznański zdw 86 767

Małżeństwo
poszukuje mieszkanie 2-3 pokoi z kuchnią, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 774

Małżeństwo
poszukuje umiarkowanego pokoju z kuchnią, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 896

Do
WPanów właścicieli kamienia, proszę swoje próżne mieszkania latami bezplatnie, Mam kilku na powaznych rezydentów, — Ziemianin, Rze- zypolitej 4, zdw 86 919

Małżeństwo
szuka umiarkowanego pokoju z urządzeniem kuchnia, śródmieściu, — Oferty Kurjer Poznański zdw 86 915

Nauczycielka
emerytowana poszukuje próżnego pokoju u Malopola, Grunwaldzka 31, Brod, zdw 86 914

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje pokoju kuchnia wprost od gospodarza Poznani; czynsz podług umowy; posada stała, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 886

Starsza
osoba poszukuje pokoju z kuchnią lub 2 Rok zgróy, — Oferty Kurjer Poznański zdw 86 973

3-4
pokoi możliwie okolica opery poszukuje starszy spokojny pan na stanowisku, Złotych 10, Oferty Kurjer Poznański zdw 87 025

Spokojni
pewni pokoi, lub pokoi z kuchnią od gospodarza poszukuje Wosinski, Grunwaldzka 22 zdw 87 015

Oficer
kawalerji poszukuje 3-pokojowego łazienka okolica parku Wilsona od gospodarza, Złotych 10, Oferty Kurjer Poznański zdw 87 052

2-4
łazienka śródmieście zaraz lub później poszukuje wyższy urzędnik, Złotych 10, Oferty Kurjer Poznański zdw 87 002

Mieszkania
pokoi, kuchnia za miesięczną dzierżawą poszukuje Pośrednik wykluczeni, Oferty Oredownik Włp zdw 86 163

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Pokój
kuchnia zamienie na 2 pokoje lub pokój kuchnia, Adres Kurjer Poznański zdw 86 856

11 POKOJE UMEBL.

Elegancki
męski pokój łazienka, Szkolna 3, mieszkanie 17, zdw 86 472

Pokój
bardzo ładny, swobodny z obfitem trześciem, utrzymaniem wszelką wygodę, wynajmie tania 1 lub 2 panom, Wielkie Garbary 18, wejście z Woznej, II. piętro, prawo, zdw 86 491

Pokój
Plac Działowy 10, mieszkanie 9, dw 655

Pokoje
umeblowane Matejki 57, mieszkanie 2, zdw 86 315

Pokój
Niegolewskich 14, mieszkanie 12, zdw 86 807

Pokój
Sew. Mielżyńskiego 22, mieszkanie 26, 4 wchód, zdw 86 739

Pokój
Wały Kościuski 5, mieszkanie 2, zdw 86 795

Pokój
Dąbrowskiego 24, m. 5, zdw 86 760

Pokoje
czyste, Słowackiego 39, mieszkanie 9, zdw 86 840

Pokój
wynajmie, Kreta 24, mieszkanie 10, zdw 86 841

Pokoiki
wolny, Mostowa 37, II., mieszkanie 8, zdw 86 842

Małżeństwu
Szamarzewskiego 30, mieszkanie 10, zdw 86 848

Elegancki
telefon utrzymaniem bez, Chelmońskiego 21, m. 3, zdw 86 855

Śródmieście
panienkom, panom, Marcina 29, III, zdw 86 852

Pokój
Poznańska 59, mieszkanie 2, narożnik Jasnej, zdw 86 818

Pokój
balkonowy dwom panom, Wielkie Garbary 5 — 12, zdw 86 838

Klatki
schodowej inteligentowi, Wielkie Garbary 29, m. 8, zdw 86 726

Pokój
czysty, elektryczność tamto wynajmie, Bukowska 41, mieszkanie 4, zdw 86 727

Panienki
przyjmie na wspólny pokój do- brem wyżywieniem, opieka, po- moc w naukach, Niegolewskich 10, I. piętro, mieszkanie 6, zdw 86 730

Dwuosobowy
jednosobowy blisko dworca, Focha 27, mieszkanie 9, II., front, zdw 86 741

Uczennice
szkolna przyjmie utrzymaniem i do- gładem lekcji wdowa, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 744

Romana
Szymańskiego 9, m. 9, zdw 86 747

Sympatyczny
elektryczność, biurko, łazienka, dobrze umeblowany pokój z wej- ściem niekrepującym przy lepszej rodzinie, wolny, Ul. Poplińskich 8, mieszkanie 6, zdw 86 887

Próżny
lub umeblowany elegancki pokój do wynajęcia, Kalifornja, Marsz. Pocha 48, zdw 86 787

Klatka
słoneczny, Łąkowa 21, m. 17, zdw 86 930

Frontowy
(fortepian), Patrona Jackow- skiego 29, m. 10, zdw 86 926

Elegancki
osobnem wejściem, Patschowska, Podgórna 13, zdw 86 940

1-2
osobowy, słoneczny, frontowy wy- najmie, Ratajczaka 9, II., Łaskow- ski, zdw 86 941

Małżeństwa
lub panny, Wierzbowa 1, m. 29, podwórze, zdw 86 898

Józefa
9, mieszkanie 8, zdw 86 895

Frontowy
niekrepujący wynajmie, Matuszek Działych 11, parter, zdw 86 893

Pianino
tania sprzedam, Prusa 20, miesz- kanie 11, zdw 86 889

Pokój
niekrepujący elektryczność, — Szewska 9, m. 10, zdw 86 922

Niekrepujący
1-2 osobowy, Śniadeckich 30, mieszkanie 9, zdw 86 920

Pokoje
Aleje Marcinkowskiego 20, m. 36, podwórzu, zdw 86 913

Niekrepujący
Patrona Jackowskiego 35, II. pra- wo, zdw 87 027

Małżeństwu
Małeckiego 27, m. 4, zdw 87 014

Mickiewicza
5, m. 9, pokój zaraz, zdw 87 011

Pokoje
Kraszewskiego 19, m. 7, jw 1306

Lepszemu
panu, Poznańska 57, m. 9, przy Jasnej, jw 1305

Dwuosobowy
elektryczność zaraz, Orzeszko- wej 5 I, jw 1304

Pokój
elegancki zaraz, Ratajczaka 11 a 7 wejście, I. m. 103, jw 1302

Pokój
urzędnicze od 15-go lub póź- niej, Plac Asnyka 4, m. 1, jw 1300

Pokój
Śniadeckich 15, m. 5, zdw 87 009

Młodzież
kształcąca, dobre odżywianie po- moc naucz. pianino, Góderska, Półwiejska 2, zdw 87 064

Pokój
frontowy słoneczny elektryczność wysoki parter, Marsz. Pocha 62, m. 4, zdw 87 039

Pokój
panu od 15, Cieszkowskiego 7, m. 5, zdw 87 058

Pokój
Śniadeckich 11, mieszkanie 11, mał- żeństwo niewykluczone, zdw 86 888

Pokój
wynajmie, św. Marcina 63, 3 wej- ścia, m. 18, zdw 86 882

Frontowy
Półwiejska 3, m. 12, zdw 86 876

Strzelecka
28a, parter, lewo, zdw 86 870

Marcina
64, III, lewo front, zdw 86 869

Pokój
fortepian lub bez, Długa 3, m. 15 zdw 86 868

Centrum
2 pokoje łącznie umeblowane, Cieszkowskiego 1, m. 5, zdw 86 862

Duży
umeblowany, Fr. Ratajczaka 13, mieszkanie 6, zdw 86 857

Klatka
słoneczny utrzymaniem bez, for- tepian, Strzelecka 5, m. 7, zdw 87 000

Dwuosobowy
urzędnikom, panom małżeństwu; telefon, łazienka, dobre utrzyma- nie, Grudnia 18, m. 6, zdw 86 986

Niekrepujący
korzystnie utrzymaniem bez in- teligentowi Ratajczaka 9, m. 8, zdw 86 979

1,
2 pokoje Bukowska 9, m. 4, zdw 86 974

Śródmieście
elegancki utrzymaniem bez, Wa- ly Jana III, II, parter, prawo, zdw 86 952

Dwuosobowy
niekrepujący centrum, 27 Grud- nia 10, m. 2, zdw 86 957

Pokój
od 15, Wrocławzka 10/11, m. 2, zdw 86 959

Wrocławzka 5/6
mieszkanie 4, zdw 86 949

Młyńska
12, I. prawo, pokój, zdw 86 969

Pokój
niekrepujący do wynajęcia Ka- nalowa 7, m. 11, zdw 86 961

Mickiewicza
11, III, prawo, zdw 86 962

Pokój
Józefa 6, parter, prawo, zdw 86 909

Skromny
elektryczność Wozna 14b, m. 18, zdw 86 904

Dwuosobowy
Rybaki 31, mieszkanie 9, zdw 86 903

Ratajczaka
11 a, m. 69, zdw 86 905

Pierwszorządny
wykwintne utrzymanie, winda, telefon, łazienka Wały Leszczyń- skiego 2, m. 8, zdw 86 943

Pokoik
mały od 15, — 30 zł, Skryta 14, mieszkanie 3, zdw 86 944

Dwuosobowy
Zygmunta Augusta 2, m. 8, zdw 86 948

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
słonecznego komfortowego z ła- zienką bez używania kuchni, śródmieście poszukuje bezdziet- ne małżeństwo, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 416

Przyjezdny
2 razy w tygodniu poszukuje za- pełne niekrepującego pokoju, — Okolice obywatela, Złotych 10, z podaniem ceny Kurjer Poznań- ski zdw 86 829

Pokoju
z urządzeniem kuchnia poszukuje od 15 bezdzietne małżeństwo, — Złotych 10, Kurjer Poznański zdw 86 822

Urzędnicza
poszukuje czystego pokoju, elek- tryczność, łazienka, śródmieściu, Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 86 816

Małżeństwo
7-letnim chłopcem szuka od 1. 9. 2 pokoi umeblowanych używa- niem kuchnia łazienki, możliwe przy Matejki lub okolicy przy do- brem rodzinie, Łaskawe oferty podaniem szczegółowych warun- ków Kurjer Poznański zdw 86 837

Eleganckiego
pokoju z fortepianem centrum, obiady, poszukuje, — Złotych 10, Kurjer Poznański zdw 86 775

Oficer
poszukuje pokoju dobrze umeb- lowanego od dnia 15, lub 1. IX, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 778

Pokój
na biuro centrum potrzebny, — Oferty Kurjer Poznański zdw 86 992

Pokoju
umeblowanego inżynier, Cena 30-35 zł, Bliziej dworca, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 954

13 LOKALE

Cztery
mniejsze ubikacje biurowe oraz trzy większe ubikacje, nadające się na biura i składnice, Rataj- czaka 16, przy Apollu wynajmie H. Cegielski, Sp. Akc., Złotych 10, Górna Włda 152, tel. 70-56, zdw 86 771

Składu
próżnego z małym mieszkaniem, Poznań, dobry punkt poszukuje, Złotych 10, Bydgoszcz, Cieszkow- skiego 8, mieszkanie 2, zdw 86 847

Składziku
z ubikacją lub suterena na pra- cownię obuwia poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 735

Lokal
przemysłowy - handlowy, odre- montowany, z mieszkaniem, od gospodarza, Oferty wymieniacie branże Kurjer Poznański zdw 86 917

Skład
wolny, gospodarczy, Długa 3, m. 9, zdw 86 993

Poszukuje
ubikacji, nadającej się na war- sztat szewski lub na mieszkanie wprost od gospodarza, — Oferty Kurjer Poznański zdw 86 977

Składu
w centrum od gospodarza szu- kam od zaraz, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 998

Sklepu
w ruchliwej części miasta poszu- kuje — podanie dzierżawy, Oferty Kurjer Poznański zdw 87 019

Sutereny
na warsztat handel, Staszica 26, rw 2530

14 DZIERŻAWY

Młyna
celem dzierżawy poszukuje zaraz, Opis i cenę uprasza St. Meta- lewski, Jasięk pow. Kościan, zdw 86 614 /15

Kto
odstąpi składnicy przy torze ko- lejowym do węgla, Złotych 10, Kurjer Poznański zdw 86 769

Wydzierżawie
zaraz lub od 1. 10, rb. majątek 430 móg w powiecie kępińskim, 3 km od Kępna na dogodnych warunkach, Potrzebna gotówka ca 20 tys. zł, Złotych 10, Kurjer Poznański zdw 86 610

Stajnia
wojna, Piekary 11, zdw 86 832

Potwierdzamy.
poszukuje dzierżawy majątku do 1.000 móg, Złotych 10, Par- pod nr 56.183, Pw 3814-56.183

Poszukuje
dzierżawy 300-450 móg wprost od właściciela; warunek dobra ziemia, wygodny dom mieszkalny, ogród, Oferty Kurjer Poznański zdw 86 947

Przy Poznaniu
60 pszennej, stawem, inwentarzem, żniwami zabudowania welbowane 10 lat, objęcie 4.000, Nowak, Kramar- ska 15, zdw 85 042

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Panienka
szuka miejsca na wypocznym blisko Poznania (wies) utrzymaniem 3-4, — dziennie od 15. 8-15. 9, Złotych 10, Kurjer Poznański zdw 86 804

Iwonicz Zdrój
poleca do całkowitej kuracji do- mowej Iwonicki 801 jodo bromo- wa naturalna w cenie zł 2.25 za słoik 1/2 kg, netto w skrzyniach po 25 lub 50 słoików Okłady bo- rowinowe „Iwonka” w kostkach 1 kg, w cenie zł 2.50, Iwonicki woda jodo bromowa do picia Zdroje Karola i Amelji w cenie zł 1.50 za butelkę, Ceny franco stacja kolejowa Iwonicz łącznie z opakowaniem, Hurtowniom, Apte- kom, Drogerjom itp odpowiednie stałe rabaty, Zamówienia przy- jmuje Dyrekcja Zakładu Zdrojo- wego Iwonicz, zdw 849

Iwonicz Zdrój
we willach Lutnia, Zaczęcie, Za- lesie, czterotygodniowy pobyt, mieszkanie, światło, usługa pier- wszorzędne utrzymanie pod do- zorem Dyrekcji cztery razy dzien- nie, taksa kuracyjna, ordynacja lekarska przy wolnym wyborze lekarzy ordynujących w Zakła- dzie, kąpiele mineralne słojo- bowe, przjazd i odjazd autobu- sem do stacji Iwonicz za ryczałto- wa opłatą od pierwszej osoby zł 300, od każdej dalszej zł 212, — Dzieci do lat dziesięciu pierwsze dziecko połowę ceny pierwszej oso- by, dalsze dzieci połowę ceny drugiej osoby, Ceny te obowiązują od 21 sierpnia rb, Złotych 10, w Dyrekcji Zakładu Zdrojowego Iwonicz, zdw 850

Wykwintny pałac
w uroczym położeniu nad jezio- rem przyjmuje letników od za- raz od 1 września rb, Zarząd majątku Kołuda Mała, poczta Janikowo, zdw 86 933

Tańczyć
modnie uczy Ola Antoszeńska,
Zielona 3. Pw 555-81.42

Kto
udzieli lekcji w każdym przed-
miocie? Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 86 743

Gimnazjastów (ki)
przyjmie na pensję zaręczając
dozór i opiekę Kolska, Zie-
lona 2 II. zdw 86 963

25 MUZYKA

Obligacjista
potrzebna. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 86 931

Dobrze
szuka pianina (fortepia-
nu) do ćwiczeń. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 86 892

26 ROZRYWKA

Dźwiękowe Kino
„Odeon“
Dziś „Adjutant Cara“ Iwan Mo-
żuchin, Carmen Born. Ceny II 30
I rezerwowe 50. Łoże 70 zdw 87026

Kino „Muza“
Zawiera „Focha 23. „Szlakiem
hańby“ z Maria Małkiewicz.
zdw 87 055

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Student prawa

poszukuje jakiegokolwiek posady,
wymagania skromne. Oferty Kur-
jer Pozn. zdw 84 399.

Bona

język polski, niemiecki, lat 22,
dobre świadectwa szuka posady.
Anna Barufe Krobica (Wlkp.).
zdw 86 731

Dentystka upraw.

poszukuje jako asystentka (tylko
operacyjnie) posady lub jako
kierowniczkę. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 86 611.

Panienska

inteligentna, wykształcona, pi-
sząca na maszynie poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdw 86 684.

Leśnik

dyplomowany poszukuje jakiej-
kolwiek posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 86 395

Dziewczyna

bardzo chętna do wszelkich prac
domowych szuka posady. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 86 898

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — Genjusz

i kucharka.

Piątek, 12. 8. — „Katarzy-
na II.“

Sobota, 13. 8. — „Genjusz
i kucharka“.

Niedziela, 14. 8. — „Kata-
ryna II.“

Teatr Nowy: Dziś — „Szczur

hotelowy“.

Piątek, 12. 8. — „Białe far-
tuski“, występ teatru Ire-
ny Solskiej.

Sobota, 13. 8. — „Widowi-
sko rybałkowskie“, występ
teatru Irenej Solskiej.

(Letnia scena w Solcazu)

Czwartek, 11. 8. — „Skal-
mierzanki“, komedjo-opera.

Sobota, 13. 8. — „Skalmie-
rzanki“, komedjo-opera.

Niedziela, 14. 8. — „Skal-
mierzanki“, komedjo-opera.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Wszystko dla dzie-
wczyny“.

Aurora: „Władczyni Atlanty-
dy“ i „Tawerna tysiąc ra-
dości“.

Corso: „Tarzan władca dżun-
gli“.

Colosseum: „W spelunkach
Rio de Janeiro“.

Metropolis: „Ta inna“.

Muza: „Szlakiem hańby“.

Odeon: „Adjutant Cara“.

Orzeł: „Król bokserów“, „Pod
falszywym oskarżeniem“.

Rox: Pat i Patachon.

Sfinks: „Madra żona“ oraz
„Wesołe wakacje Lupino
Lana“.

Słonce: „Patrol w obłokach“.

Tęcza: „Lokomotywa 2329“.

Wilsona: W nocnym lokalu.

Przedpłata

na sierpień 1932 r. za oba wydania razem
z datką kurt. „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Po-
znaniu w eksped. z 4.00, w agencjach w mieście z 4.50, z odnośnem
do domu w Poznaniu z 4.70, z odnośnem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.94

W razie wypadków spowodowanych silną wiatrem, przeszkod w zakładzie strażników i t. p.
wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania
się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Posady

podróżującego, inkasenta poszu-
kuje. Gwarancja 1000. Kurjer
Poznański zdw 86 424

Wdowa

w średnim wieku poszukuje po-
sady gospodyni u samotnej oso-
by. Miejsowość obojętna. Oferty
Kurjer Poznański zdw 86 801

Posługaczka

poszukuje posługi. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 86 788

Panienska

19-letnia poszukuje posady od 1
do 4 dzieci i lekkich prac domo-
wych. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 86 846

Aptekarski

asystent, 5 lat praktyki w Po-
znaniu i na prowincji poszukuje
posady od zaraz lub później. Ła-
skawe zgłoszenia. Kurjer Po-
znański zdw 86 849

Służąca

uczciwa z dobrymi świadectwa-
mi szuka posady od 15 do wszyst-
kiego. Oferty Kurjer Poznański
zdw 86 853

Służąca

samodzielną gotowaniem szu-
ka posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 86 831

Poszukuje

posady jako kierownik lub pierw-
szy młynarz w wódnym lub mo-
torowym młynie. Na badanie zło-
żone kauce. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdw 86 852.

Posługaczka

poszukuje posługi. Oferty Kurjer
Poznański zdw 87 032

Książkowy

młody emeryt. poszukuje pracy,
wymagające obojętne. Oferty
Kurjer Poznański zdw 87 024

Dziewczyna

wiejska lat 16. szuka posady. Of-
erty Kurjer Poznański zdw 87016

Dziewczyna

z gotowaniem szuka posady. Of-
erty Kurjer Poznański zdw 87012

Osoba

sumienna, zna wszelką pracę szu-
ka całodzienną posługę z zyciem
prasowaniem. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 87 010

Kupiec

wszechstronna rutyna handlowa,
sila pierwszorzędną, młoda, ener-
giczna, szybkiej orientacji, ostat-
nio na samodzielną, odpowied-
nie działających stanowiskach wielkich
firm przemysłowo-handlowych za-
granicznych, język polski, nie-
miecki poszukuje odpowiedniego
stanowiska. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 87 067.

Bielizniarka-

krawcowa poszukuje pracy; szy-
je tam i dobrze wie, jak zrobić
wierzchnie. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 87 045.

Nauczycielka

z dyplomem seminarjalnym, po-
czatką muzyki, haft Wielkono-
pianka poszukuje prywatnej po-
sady. Wynagrodzenie skromne.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 87 053.

Dziewczyna

przyjme posadę do mniejszej ro-
diny od 15. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 87 001

Francja

chętnie place. Offres Kurjer Po-
znański zdw 87 033

Dziewczyna

starsza, uczciwa, skromna szuka
posady lub posługi do leższych
prac domowych w mniejszym do-
mu. Wynagrodzenie skromne. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 87 059.

Pracznia

poszukuje prania. Oferty Kurjer
Poznański zdw 86 827

Służąca

z gotowaniem poszukuje posady
od 15. Oferty Kurjer Poznański
zdw 86 821

Bona!

z niemieckim, francuskim i ro-
syjskim, dobre świadectwa, po-
szukuje posady do dzieci lub pokojowej
szyciem i różnymi robotkami.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 86 835

Poszukam

prania lub posługi na 3 dni w
tygodniu. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 86 836

Piekarz - sofer

z praktyką cukierniczą szuka po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdw 86 766

Szukam

posady jako służącą, umiem za-
stąpić kompletnie pania domu.
Posiadam dobre świadectwa. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 86 768

Asystentka farmacji

egzamin wojewódzki poszukuje
posady lub zastępowca. Zgło-
szenia Kurjer Poznański zdw 86 770

Prawnik

w ostatniej niedzy graniczącej z
rozpaczą prosi w imię miłosier-
dzia serca miłośców o danie mu
jakiegokolwiek pracy, korepetycji,
ewentualnie zapomogi pieniężnej,
czyto w ubraniach, bieliznie, bu-
cikach. Zgory dziękuje. Łaska-
we zgłoszenia (znacząc załączyc
na odpowiedź) proszę kierować
do Kurjera Poznańskiego pod
zdw 86 773

Bufetowa

z trzyletnią praktyką, obeznana
z aparacie „Express“, oraz
zna dobrze gotowanie, poszukuje
posady. Oferty Kurjer Poznański
zdw 86 756

Ekspedjent

blawatniczo-konfekcyjny, pierw-
szorzędne świadectwa, poszukuje
posady. Łaskawe oferty Kurjer
Poznański zdw 86 761

Książkowy-

bilansista, 12-letnia praktyka po-
szukuje posady ewentl. na go-
dziny. Oferty Kurjer Poznański
zdw 86 890.

NOWA USTAWA

O ZGROMADZENIACH

z komentarzem

omawiającym obecny stan prawny w porównaniu
z stanem dotychczasowym, który na ziemiach
zachodnich wynikał z niemieckiej ustawy
o stowarzyszeniach.

Stron 48.

Pouczająca broszura dla każdego, biorącego
udział w pracy społecznej.

Cena egzemplarza 10 groszy, z przesyłką
pod opaską 20 groszy. Przy zamówieniu naj-
miej 25 egzemplarzy przesyłka franko.

Wysyłkę uskutecznią za poprzednim nade-
staniem należności

Drukarnia Polska S. A.

Poznań, św. Marcin 70.

Panna

z dobrymi świadectwami była po-
kójką poszukuje posady ewent-
ualnie do wszystkiego. Oferty
Kurjer Poznański zdw 86 897

Przychodnia

dziewczyna z dobrym gotowaniem
przyjme posadę od 15. Oferty
Kurjer Poznański zdw 86 894

10 000,—

posiadający kupiec poszukuje po-
sady kierownika w Poznaniu,
branża obojętna. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 86 888

Szofer - kowal

maszynista poszukuje posady,
kauce. Adres Kurjer Poznański
zdw 86 785/6.

Kierownik ceglarny

żonaty, energiczny z sześcioma
samodzielną pracą, dobrymi świa-
dectwami większych cegiełni po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 86 811/2

Panna

poszukuje posługi za spanie. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 86 844/5

Panna

szuka posady do cukierni lub re-
stauracji do obsługi gości i po-
mocy w kuchni, początkująca. Of-
erty Kurjer Poznański zdw 86 885

Młode

inteligentne sumienne małżeń-
stwo poszukuje stróżstwa także
administracyjną, dobre referencje
poważnych osobistość. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdw 86 984.

Służąca

poszukuje posady do wszystkie-
go. Oferty Kurjer Poznański
zdw 86 980.

Dziewczyna

wiejska poszukuje posady z go-
towaniem, do wszystkiego. Of-
erty Kurjer Pozn. zdw 86 978.

Prasowaczka

działa szuka prasowania, pra-
nia, posługi. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 86 958.

Szukam

posługi w średnim. — Oferty
Kurjer Poznański zdw 86 960.

Nauczycielka

(młoda) uniwersyteckie wykształ-
cenie, konwersacja francuska Pa-
ryż) przyjmie posadę nauczyciel-
ki domowej lub towarzyszącej. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 86 964.

Służąca

wiejska z dobrymi świadectwami
dobrem gotowaniem poszukuje
posady do wszelkich prac domo-
wych. Oferty Kurjer Poznański
zdw 86 945

Uczennica

młoda, inteligentna, szuka po-
sady do bufetu. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 86 967

Urzędnik

gospodarczy, lat 27, przyjmie po-
sade żonatego lub samotny. —
Skromne wymagania. Zgłoszenia
Stachula Jan. Wolsztyn. Wlkp.
zdw 86 935

Uczeń drogerijny

z dwuletnią praktyką poszukuje
posady. Feliks Nowak. Ostro-
róg, Zamkowa. pow Szamotuły.
zdw 86 932

Gospodyni-kucharka

w średnim wieku przyjmie po-
sade od zaraz. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 86 999

Praktykant

gospodarczy trzeźwy sumienny,
pilny poszukuje posady na inten-
sywnym majątku ziemskim. Ła-
skawe oferty do Kurjera Po-
znańskiego pod zdw 86 058

Panienska

z prowincji, która pracowała w
składzie kolonialnym, zna robotki,
szuka posady do dzieci lub ja-
kiejkolwiek. Zgł. Kurjer Poznań-
ski zdw 86 605

28 WOLNE MIEJSCA

Dziewczę

młodsze porządna rodzina. Po-
trzebne od września wszelkich
lekkich prac domowych: podać
stosunki rodzinne. Kurjer Pozn.
zdw 86 133.

Służąca

potrzebna do wszystkiego. Wiel-
kie Garbary 46. m. 6. zdw 86 884

Fryzjerka

potrzebna. Półwiejska 24. Becal-
ski. zdw 86 955

Starsza

dziewczyna zaraz do kawiarni ja-
ko zmywaczka która w kawiarni
już pracowała. Adres Kurjer Po-
znański zdw 86 863

Pokojo

wykwalifikowana z dobrymi
świadectwami potrzebna. Chel-
mońskiego 20. mieszkanie 3. mie-
dzy 6—8 wieczorem. zdw 86 754

Czysta

pracownia dobrze gotująca do
wszystkiego zaraz. Ostrobrzga 16.
zdw 86 753

Panienska

do ekspedycji i pracy domowej
potrzebna. Restauracja Szama-
rskiego 12. zdw 86 765

Służąca-kucharka

w wieku średnim, z dobrym sa-
modzielną gotowaniem do wszel-
kich prac domowych potrzebna
od 1. IX. na Starostwo. Zgło-
szenia z poleceniami dobrych domów
do Kurjera Poznańskiego
zdw 848

250,— miesięcznie

uboczny zarobek znajdują osoby
mające szerokie koła znajomości.
Kapitał i fachowość zbędne.
Zgłoszenia Gzazkred. Lwów. Wa-
łowa 11. Pw 3629-72.44

Potrzebna

służąca do wszystkiego od zaraz.
Rynek Śródecki 15 Restauracja.
śrw 19

Dziewczę

do posyłek potrzebne. Zgło-
szenia pomiędzy 6.30—7. Firma M.
Maciejewska, ul. Wielka 1.
nr 2579

Dziewczyna

potrzebna. Skład obuwia. Da-
browskiego 41 a. jw 1301

Apteka